

**Ársreikningur
Samstæðu
2021**

Efnisyfirlit

	bls.
Arion banki helstu atriði	3
Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra	4
Áritun óháðs endurskoðanda	11
Rekstrarreikningur	14
Yfirlit um heildarafkomu	15
Efnahagsreikningur samstæðunnar	16
Yfirlit um breytingar á eigin fé	17
Yfirlit um sjóðstreymi	19
Skýringar við samstæðureikninginn	20
5 ára yfirlit	93
Viðauki (óendurskoðaður)	94

Arion banki helstu atriði

2021

14,7%

Arðsemi eigin fjár

44,4%

Kostnaðarhlutfall

19,6%

Hlutfall eiginfjárpáttar 1

Lánshæfismat S&P

Langtíma: BBB+

Skammtíma: A-2

Horfur: Stöðugar

PRINCIPLES FOR RESPONSIBLE BANKING

Jafnlaunavottun

Arion banki

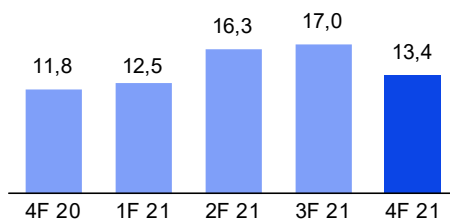
- Arion banki þjónar heimilum, fyrirtækjum, stofnunum og fjárfestum. Þjónustuvið bankans eru þrjú: viðskiptabankasvið, fyrirtækja- og fjárfestingarbankasvið og markaðir. Dótturfélögin Stefnir og Vörður auka enn frekar þjónustuframboð bankans. Stefnir er eitt stærsta sjóðastýringafyrirtæki landsins og Vörður tryggingar býður upp á skaða- og líftryggingar.
- Arion banki gegnir mikilvægu hlutverki í samfélaginu með fjármögnun framsækinnar og sjálfbærar lausna og sjálfbærni er órjúfanlegur hluti af daglegri starfsemi bankans, ákvarðanatöku hans og ferlum
- Fjölbreytt þjónustuframboð Arion banka felur í sér að tekjuginn starfseminnar er breiður og lánasafn bankans er vel dreift á milli einstaklinga og fyrirtækja annars vegar og atvinnugreina hins vegar
- Bankinn hefur verið leiðandi á sviði stafrænna lausna og nýsköpunar. Hefur fjöldi nýrra starfrænna lausna verið kynntur á undanföllum árum og stuðla þær að bættri þjónustu við viðskiptavinum og aukinni skilvirki í starfseminni sem til lengri tíma lítið mun leiða til lægri rekstrarkostnaðar víða í bankanum
- Bankinn leggur áherslu á upplifun viðskiptavina á öllum sviðum bankans
- Í árslok 2021 er Arion banki með 21 milljarð króna í umfram eigið fé og gerir ráð fyrir að greiða arð og/eða kaup á eigin bréfum til viðbótar við tillögu um arð og uppkaupt eigin bréfa, samtals að fjárhæð 26,7 milljarða króna til að ná 17% hlutfalli eiginfjárpáttar 1 í samræmi við markmið

Lykiltölur

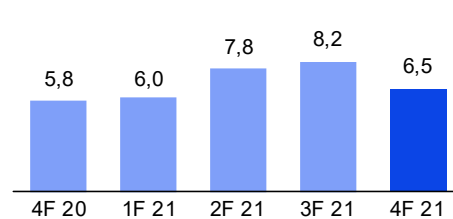
(millj. kr.)

	2021	2020
Hagnaður ársins	28.615	12.469
Arðsemi eigin fjár	14,7%	6,5%
Vaxtamunur	2,8%	2,9%
Kostnaðarhlutfall	44,4%	48,1%
Rekstrartekjur/Áhættugrunnu	7,6%	7,0%
	31.12.2021	31.12.2020
Heildar eignir	1.313.864	1.172.706
Lán til viðskiptavina	936.237	822.941
Innlán frá viðskiptavinum	655.476	568.424
Lántaka	356.637	298.947
Lán í þrepi 3 brúttó	1,9%	2,6%
Vogunarahlutfall	12,6%	15,1%
Starfsmannafjöldi	751	776
EUR/ISK	147,60	156,10

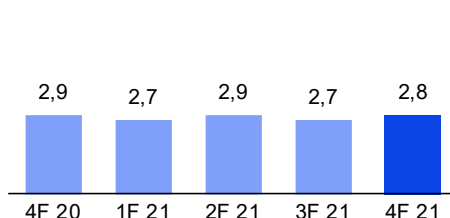
Arðsemi eigin fjár (%)

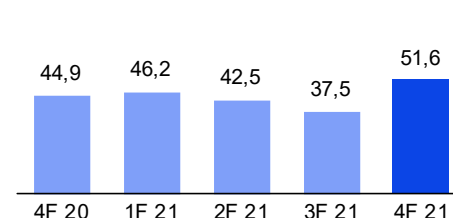
Afkoma ársins (ma.kr.)

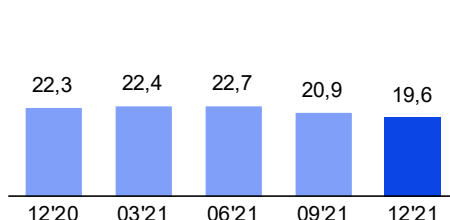
Vaxtamunur (%)

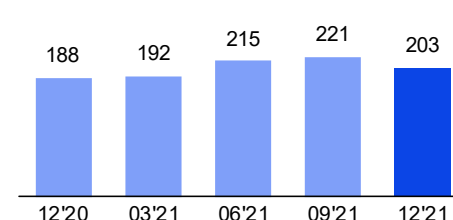
Kostnaðarhlutfall (%)

Eiginfjárpáttur 1 (%)

Lausafjárlutfall (%)

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2021 samanstendur af ársreikningi Arion banka hf. („bankans“) og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Um Arion banka

Arion banki og dótturfélög veita íslensku samfélagi alhliða fjármálþjónustu. Stefna Arion banka er að standa öðrum framar með snjöllum og traustum fjármálalausnum sem skapa viðskiptavinum, hluthöfum og samfélaginu öllu verðmæti til framtíðar. Bankinn leggur áherslu á að byggja upp langtíma viðskiptasamband við viðskiptavinina sína og nýtur sérstöðu hvað varðar framsækna og nútímalega bankaþjónustu. Með liðsinni við viðskiptavinina stuðlar bankinn að sameiginlegum vexti og framförum í íslensku samfélagi.

Arion banki þjónar heimilum, fyrirtækjum, stofnunum og fjárfestum á þremur þjónustusviðum; viðskiptabankasviði, fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviði og mörkuðum. Dótturfélögin Stefnir og Vörður auka enn frekar þjónustuframboð bankans. Stefnir er eitt stærsta sjóðastýringafyrirtæki landsins og Vörður tryggingar býður upp á skaða- og líftryggingar og er það tryggingafélag á Íslandi sem er í hröðustum vexti. Fjölbreytt þjónustuframboð Arion banka felur í sér að tekjuginn starfseminnar er breiður og lánasafn bankans er vel dreift á milli einstaklinga og fyrirtækja. Þá dregur hátt hlutfall íbúðalána og góð dreifing útlána á milli atvinnugreina úr útlánaáhættu.

Bankinn hefur verið leiðandi á sviði stafrænna lausna og nýsköpunar. Hefur fjöldi nýrra starfrænna lausna verið kynntur á undanförunum árum og stuðla þær að bættri þjónustu við viðskiptavinina og aukinni skilvirkni í starfseminni sem til lengri tíma litlið mun leiða til lægri rekstrarkostnaðar víða í bankanum. Markvisst hefur verið unnið að einföldun skipulags bankans og hagræðingu í húsnæðismálum og útibúaneti.

Arion banki er fjárhagslega sterkur banki sem leggur áherslu á að starfa á ábyrgan hátt í sátt við samfélag og umhverfi. Bankinn leggur áherslu á samkeppnishæfar arðgreiðslur til hluthafa. Arion banki er skráður á aðallista kauphallanna Nasdaq Iceland og Nasdaq Stockholm.

Arion banki er íslenskur banki með starfsemi á Íslandi en þjónar þó einnig fyrirtækjum í sjávarútvegstengdum greinum í Evrópu og Norður-Ameríku.

Starfsemi á árinu

Rekstrarreikningur

Hagnaður ársins nam 28.615 milljónum króna og var arðsemi eigin fjár nam 14,7%. Hagnaður á hlut nam 17,96 krónum. Rekstrartekjur frá kjarnastarfsemi, sem skilgreind hefur verið sem hreinar vaxtatekjur, hreinar þóknatekjur og hreinar tryggingatekjur, jukust um 9,4% milli ára og er sú þróun til marks um að stefnubreyting í rekstri sem kynnt var af bankanum haustið 2019 hafi að stærstum hluta gengið eftir þrátt fyrir nokkuð krefjandi aðstæður í heimsfaraldri síðustu tveggja ára. Hagstæð þróun á verbréfamörkuðum, bakfærsla á virðisrýmun útlána í kjölfar batnandi stöðu efnahagsumhverfisins og jákvæð áhrif af eignum til sölu hafa síðan valdið því að afkoma ársins er góð og umfram væntingar. Rekstrarkostnaður hefur á móti hækkað nokkuð, þá einkum launakostnaður, en þar vegur þýngst áætlaður kaupauki vegna góðs árangurs ársins 2021.

Efnahagsreikningur

Efnahagsreikningur samstæðunnar stækkaði um 12,0% á árinu. Útlán til viðskiptavina jukust um 13,8%, einkum húsnæðislán en lán til fyrirtækja hækkuðu lítillega. Meirihluti útlána er nú til einstaklinga, 50% húsnæðislán og 6% önnur lán til einstaklinga. Staða lausafjár jókst nokkuð þrátt fyrir arðgreiðslu og kaup á eigin bréfum sem námu samtals 31,5 milljörðum króna. Á skuldahlíðinni jukust innlán um 13,6% en innlán vega nú þýngra í fjármögnun bankans en áður, sem endurspeglast í að hlutfall útlána af innlánnum lækkar úr 145% í 143% milli ára. Bankinn gaf út tvær alþjóðlegar útgáfur, í júlí og september, samtals EUR 600 milljónir. Annars vegar útgáfa undir grænum útgáfuramma í júlí og hins vegar útgáfa á sértrygðum skuldabréfum í evrum en það er í fyrsta sinn sem slík útgáfa er gerð af íslenskum aðila. Eigið fé samstæðunnar í lok árs nam 194.598 milljónum króna. Eiginfjárlutfall samstæðunnar, reiknað samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, var 23,8% í árslok og hlutfall almenns eiginfjárbáttar 1 var 19,6%, þegar tekið hefur verið tillit til 22,5 milljarða króna arðgreiðslu og 4,3 milljarða króna kaupa á eigin bréfum, sem er útistandandi af endurkaupa áætlun sem samþykkt var af Fjármálaeftirliti Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) í október. Hlutföllin eru töluvert umfram þær kröfur sem Fjármálaeftirlitið gerir og ákvæði í lögum. Lausafjárstaða bankans var einnig mjög sterk í lok ársins og langt yfir lögbundnum lágmarkum.

Aflögd starfsemi og eignir til sölu

Rekstraráhrif dótturfélaganna Valitor hf., Stakksbergs ehf. og Sólbjargs ehf. eru sýnd sem aflögd starfsemi þar sem félögin eru flokkuð sem eignir til sölu.

Valitor hf. er leiðandi á sviði færsluhirðingar og greiðslumiðlunar á íslenskum markaði og er einnig með starfsemi í Bretlandi. Rekstrarafkoma Valitor hafði jákvæð áhrif á afkomu samstæðu Arion banka á árinu 2021 eða sem nam 0,9 milljarði króna. Í árslok var bókfært virði Valitor 8,6 milljarðar króna.

Þann 1. júlí 2021 gerðu Arion banki og Rapyd með sér samkomulag um sölu á öllum eignarhlutum Arion banka í Valitor fyrir 100 milljónir dollara. Viðskiptin eru háð samþykki eftirlitsaðila og hafa samningsaðilar gert með sér samkomulag um að samningurinn gildi til 1. maí 2022. Ef samþykki eftirlitsaðila fæst ekki fyrir kaupunum er áhættan af söluverðinu tryggð af hálfu kaupenda í allt að tvö ár. Þessi samningur hefur ekki áhrif á samstæðureikning Arion banka fyrir árið 2021, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS). Arion banki gerir ráð fyrir að færa söluhagnað að fjárhæð um 3,5 milljarða króna þegar öll skilyrði varðandi sölu hafa verið uppfyllt.

Stakksberg ehf. heldur utan um allar eignir sílíkonverksmiðjunnar í Helgúvík. Stakksberg hefur unnið að því að draga úr óvissu varðandi endurgangsetningu verksmiðjunnar en salan á félaginu hefur dregist frá upphaflegri áætlun, vegna ýmissa utanaðkomandi þátta. Í janúar 2022 var undirrituð viljayfirlýsing við mögulegan kaupanda að þessari eign og er í gangi áreiðanleikakönnun sem áætlað er að ljúki um mitt ár. Enn er alls óráðið hver niðurstaða þeirrar könnunar verður. Neikvæð rekstraráhrif Stakksbergs námu 0,2 milljarði króna á árinu 2021, vegna niðurfærslu sílíkonverksmiðjunnar. Í árslok var bókfært virði Stakksbergs 1,5 milljarður króna.

Sólbjarg ehf. hélt utan um eignarhluti bankans í ferðaskrifstofum á Norðurlöndum og á Íslandi sem áður heyrðu undir TravelCo. Verulegur árangur náðist í sölu eigna félagsins á árinu, þar sem Bravo Tours í Danmörku var seld í desember og sala á Heimsferðum bíður samþykkis Samkeppniseftirlitsins. Jákvæð rekstraráhrif Sólbjargs námu 0,7 milljarði króna á árinu 2021 en megin ástæða fyrir jákvæðum áhrifum er sala á undirliggjandi eignum félagsins. Í árslok var bókfært virði Sólbjargs 0,3 milljarðar króna.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Fjárhagsleg markmið

Í desember sl. kynnti Arion banki ný fjárhagsleg markmið í kjölfar uppfærslu á fimm ára viðskiptaáætlun. Helstu breytingar voru að arðsemismarkmið voru hækkuð úr 10% í 13% og markmið um hlutfall rekstrartekna af áhættuvegnum eignum hækkuð úr 6,7% í 7,3%. Þá var bætt við nýju markmiði um að vöxtur tryggingaiðgjalda verði meira en 3 prósentustigum hærrí en vöxtur innlands tryggingamarkaðar. Önnur markmið halda sér að mestu.

	2021 FY	Previous target	Uppfærð markmið
Arðsemi eigin fjár	14,7%	Umfram 10%	Umfram 13%
Rekstrartekjur / áhættuvegnar eignir	7,6%	Umfram 6,7%	Umfram 7,3%
Vöxtur tryggingaiðgjalda	12,4%	-	Vöxtur eigin iðgjalda verði meira en 3 prósentustigum hærrí en vöxtur innlands tryggingamarkaðar
Lánavöxtur	13,8%	Lánavöxtur sé í takt við vöxt í efnahagslífinu á næstu árum. Áætlað er að íbúðarlánavöxtur verði meiri en vöxtur fyrirtekjalána	Í takt við hagvöxt (nafnvöxt)
Kostnaðarhlutfall	44,4%	Lægra en 45%	Lægra en 45%
Hlutfall almenns eiginfjárbáttar 1	19,6%	~17%	~17%
Arðgreiðslustefna	79%	50%	50%

Horfur í starfsumhverfinu

Íslenskt hagkerfi er á batavegi eftir einn mesta efnahagssamdrátt sögunnar. Eftir brösuga byrjun á árinu 2021 hefur hagkerfið snúið við blaðinu og jókst landsframleiðslan um 6% milli ára á þriðja fjórðungi. Útlit er fyrir að hagvöxtur ársins verði í kringum 4%, sem er mun kröftugri efnahagsbati en spáð var í upphafi árs.

Eftir að bólusetning þjóðarinnar var komin vel á rexpöl var öllum sóttvarnartakmörkunum tímabundið aflétt innanlands og landamærareglur útvíkkaðar, aðgerðir sem virkuðu sem vítamínsprauta fyrir hagkerfið. Ferðamenn tóku að streyma til landsins á nýjan leik og svo fór að tæplega 700 þúsund ferðamenn sóttu landið heim. Eftir að ferðaþjónustan var leyst úr fjöturum, samhliða vinnumarkaðsaðgerðum stjórnvalda, tók atvinnuleysi að lækka skarpt og helmingaðist á aðeins örfáum mánuðum. Á þriðja ársfjórðungi hafði störfum í hagkerfinu fjölgað um rúmlega 10 þúsund, þvert yfir vinnumarkaðinn, og atvinnuleysi áþekkt því sem það var fyrir heimsfaraldurinn. Útlit er fyrir að atvinnuleysi haldi áfram að minnka og verði komið í jafnvægisatvinnuleysi mun fyrir en áður var talið.

Batnandi atvinnuhorfur, aukin bjartsýni og hröð eignamyndun á íbúðamarkaði lögðu grunnin að kröftugri einkaneyslu, sérstaklega á síðari hluta ársins. Þannig jókst heildarkortavelta Íslendinga um 18% milli ára á fjórða fjórðungi og sló nýtt met í desember. Fylgífiskur aukinnar einkaneyslu, sem og vaxandi atvinnuvegafjárfestingar, var mikill innflutningur. Þrátt fyrir blómlegan vöruútfletning og viðspymu ferðaþjónustunnar var framlag utanríkisverslunar til landsframleiðslu neikvætt. Flestir telja að þessu verði ófugt farið á yfirstandandi ári, enda bjartar framtíðarhorfur í okkar helstu útflutningsgreinum.

Jafnvel þó hagkerfið sé óðum að ná vopnum sínum er óvissan enn mikil. COVID-19 hefur hvergi nærri sleppt tókum sínum á heimsbúskapnum, verðbólga hér innanlands og um heim allan er langt yfir markmiðum og framleiðslukeðjur í lamasessi. Á sama tíma og sóttvarnaraðgerðir eru við lýði, með tilheyrandi áhrifum á ríkisfjármál, sjá seðlabankar heimsins sig knúna til að hækka vexti og herða peningalegt aðhald. Seðlabanki Íslands hefur hækkað vexti um 1,25 prósentustig tæplega tíu mánuðum og útlit fyrir áframhaldandi hækkunarir. Þó langtímahorfurnar séu bjartar og Ísland í kjörstöðu til að komast vel í gegnum þetta róstudama tímabil, hefur efnahagsóvissan til skamms tíma aukist og ljóst að vel þarf að vanda til verka.

Horfur í starfsemi bankans

Síðastliðið ár markar mikilvægan áfanga í vegferð Arion banka samstæðunnar. Rekstrarniðurstaða ársins sýnir svo ekki verður um villst að breyttar áherslur í stefnu og starfsemi bankans hafa skilað árangri. Bankinn náði öllum sínum rekstrarmarkmiðum á árinu 2021.

Þessi jákvæða þróun í starfsemi bankans byggir á traustum stoðum sem hafa mótast og styrkst á undanförmum áratugum. Þannig nýtur bankinn góðs af sterkum innviðum, breiðum tekjuginni, bestu stafrænu þjónustunni og öflugi starfsfólki.

Á síðustu tveimur árum hefur farið fram endurskoðun á stefnu bankans og byggir ný stefna á fyrrnefndum stoðum bankans ásamt því að taka mið af breytingum í rekstrarumhverfi. Mikilvægur liður í þeim breytingum sem átt hafa sér stað snýr að vel heppnaðri endurskipulagningu fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviðs sem skilaði afar góðri afkomu á árinu. Raunar var afkoma allra tekjusviða bankans yfir markmiðum sem skapar bankanum aukid svigrúm horft fram á veg. Einnig var á árinu sett á laggirnar nýtt kaupaukakerfi sem allt starfsfólk bankans er hluti af. Markmið kerfisins er að tengja betur saman hagsmuni starfsfólks, bankans og hluthafa. Einn af kostum kerfisins er að allt starfsfólk bankans horfir til sömu markmiða í starfsemi bankans. Það starfsfólk sem hefur mest áhrif á tekjur og kostnað bankans getur mest fengið kaupaukagreiðslur sem nema 25% af árslanum, en í formi hlutabréfa í bankanum sem eru bundin í allt að þrjú ár. Yfirmarkmið kaupaukakerfisins kveður á um að arðsemi samstæðunnar þurfi að vera hærrí en meðaltal arðsemi eiginfjár helstu samkeppnisaðila bankans. Kerfið dregur úr þrýstingi á launahækkunarir á sama tíma og það hvetur til árangurs og verðmætasköpunar.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Meginmarkmið okkar á árinu 2022 er að nýta góðan rekstur samstæðunnar til að styrkja samkeppnisstöðu hennar til lengri tíma. Endurskoðuð viðskiptaáætlun kveður á um fjárfestingu á árinu 2022 í tveimur stefnumarkandi verkefnum, upplýsingatækninnviðum og upplifun viðskiptavina. Fjárfestingin mun hafa áhrif á rekstrarkostnað ársins en auka skilvirkni og arðsemi til næstu ára. Uppfærð fjárhagsleg markmið samstæðunnar sem kynnt voru á fjórða ársfjórðungi bera með annars vegar með sér metnaðarfulla viðskiptaáætlun bankans og hins vegar bjartsýnar spár um hagvöxt á næsta ár.

Þessar fjárfestingar gegna lykilhlutverki í næstu skrefum bankans sem einkennast af áherslu á heilstæða fjármálaþjónustu og upplifun viðskiptavina. Það felast mikil tækifæri í breiðu vöru- og þjónustuframboði bankans og því samkeppnisforskoti sem bankinn nýtur á sviði stafrænna þjónustu- og dreifileiða. Lykilþáttur í framtíðarsýn samstæðunnar er aukid samstarf Arion banka og Varðar og samþætting vöruframbóðs félaganna. Eitt stærsta tækifæri samstæðunnar liggur í því að nýta stafrænar dreifileiðir og öfluga innviði Arion banka í sölu trygginga Varðar og efla þannig enn frekar tryggingasölu félagsins. Við sjáum einnig tækifæri í því að nýta styrkleika Arion banka samstæðunnar á Norðurslóðum sem eru vaxandi efnahagssvæði sem gegnir eð stærra hlutverki í hagkerfi heimsins. Norðurslóðir eru því liður í langtímasýn bankans og munu hafa áhrif á áætlanir bankans á næstu árum.

Mikilvægir áfangar hafa náðst varðandi hagstæðari fjármagnsskipan samstæðunnar og mun sú vegferð halda áfram. Endurkaup og arðgreiðslur námu á árinu 2021 um 31,5 milljörðum króna. Áætluð arðgreiðsla vegna ársins 2021, sem lögð verður til samþykktar á aðalfundi Arion banka þann 16. mars jafngildir 15 krónum á hlut eða um 22,5 milljörðum króna þegar tekið hefur verið tillit til eigin bréfa bankans. Einnig getur komið til sérstakrar arðgreiðslu síðar á árinu, að upphæð um 12 milljarðar króna, í tengslum við sölu bankans á Valitor sem vonir standa til að gangi í gegn á árinu. Frekari endurkaup munu jafnframt koma til skoðunar á árinu 2022. Það er áfram markmið samstæðunnar að hlutfall eiginfjárfáttar 1 verði um 17%.

Bankar gegna mikilvægu hlutverki í hverju samfélagi með því að fjármagna framsækin og sjálfbær verkefni. Bankinn hefur tekið mikilvæg skref í þessari vegferð á árinu með útgáfu heilstæðrar grænnar fjármálaumgjörðar og grænum skuldabréfaútgáfum sem fylgdu í kjölfarið, bæði í íslenskum krónum og evrum. Á árinu 2022 munum við áfram leggja áherslu á sjálfbærni með okkar viðskiptavinum og munum setja okkur stefnu hvað varðar þær atvinnugreinar sem hafa mest áhrif í okkar lánveitingum með tilliti til loftslags- og umhverfissjónarmiða. Á árinu munum við jafnframt hefja vinnu við að meta kolefnisspor lánasafns bankans samkvæmt aðferðafræði Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Sjá nánari upplýsingar um sjálfbærnivvegferð bankans í kaflanum „Sjálfbærni og ófjárhagsleg upplýsingagjöf“.

Arion banka samstæðan er um margt í öfundsverðri stöðu í upphafi árs 2022. Óhætt er að segja að bjartsýni einkenni ytra umhverfi bankans þó vissulega séu áskoranir til staðar. Rekstur bankans er kominn á réttan kjöl og til staðar er svigrúm til fjárfestinga með það að markmiði að styrkja stöðu bankans til lengri tíma. Gróska einkennir hagkerfið og okkar viðskiptavinum sem við höfum væntingar um að styðji við arðbæran vöxt bankans og efnahagslíf landsins. Á árinu 2022 verður horft til þess að nýta þau vaxtartækifæri sem gefast á sama tíma og losað verður um umfram eigið fé bankans með heildarhagsmunum hluthafa að leiðarljósi.

Starfsmenn

Í lok árs voru 751 stöðugildi hjá samstæðunni samanborið við 776 í lok árs 2020. Þar af voru 619 stöðugildi hjá Arion banka hf. en þau voru 648 í árslok 2020.

Stjórnir Arion banka og Varðar samþykktu í desember 2020 breytt kaupaukakerfi sem gildi fyrir árið 2021. Kerfið er í samræmi við reglur FME um kaupaukagreiðslur starfsfólks fjármálayfirtækja. Í grunninn er kerfið tvíþætt, annars vegar getur starfsfólk fengið allt að 10% af föstum árslaunum 2021 í kaupauka en hins vegar getur afmarkaður hópur fengið allt að 25% af föstum árslaunum í kaupaukagreiðslu og þá í formi hlutabréfa í bankanum sem verða ekki laus til ráðstöfunar fyrr en að þremur árum liðnum. Sá mælikvarði sem sker úr um hvort greiddur verður kaupauki, að hluta eða öllu leyti, er arðsemi bankans á árinu 2021 og að hún sé hærri en vegið meðaltal arðsemi helstu keppinauta bankans. Jafnframt samþykkti stjórn Arion banka nýja kaupréttaráætlun fyrir alla starfsmenn bankans sem einnig er mikilvægur þáttur í að samþætta hagsmuni starfsfólks við langtímahagsmuni bankans. Kaupréttaráætlunin er til fimm ára þar sem starfsfólk hefur rétt til að kaupa hlutabréf árlega fyrir 600 þúsund krónum í hvert sinn. Kaupgengið réðst af meðalverði hlutabréfa bankans 10 daga fyrir undirritun kaupréttarsamnings sem var 3. febrúar 2021.

Fjármögnun og lausafjárstaða

Fjármögnun og lausafjárstýring einkenndust af sterkri lausafjárstöðu og miklum vexti innlána. Lausafjárstaða bankans var langt umfram lágmarksviðmið allt árið og var lausafjárþekjuhluftfall (LCR) 203% í árslok 2021, en lágmarkshluftfall er 100%. Sterk lausafjárstaða er tilkomin vegna vel heppnaðra skuldabréfaútbóða auk þess að innlán frá viðskiptavinum jukust um 15%, úr 568 milljörðum króna í 655 milljarða króna, á sama tíma og útlánvöxtur var sambærilegur og vöxtur innlána.

Bankinn var ekki með háar fjárhæðir á gjalddaga á árinu vegna skuldabréfaútgáfu eða annarrar langtímafjármögnunar en 500 milljón evra skuldabréf sem var á gjalddaga í desember 2021 hafði verið endurfjármagnað að stórum hluta í lok árs 2020.

Í september 2021 gaf Arion banki út fyrstu sértryggðu skuldabréfaútgáfu íslensks fjármálayfirtækis í evrum að fjárhæð 300 milljónir evra eða að jafnvirði um 45 milljörðum íslenskra króna. Skuldabréfin voru seld á kjörum sem jafngilda 0,27% álagi á millibankavexti, sem eru bestu kjör sem íslenskur aðili, að íslenska ríkinu meðtöldu, hefur fengið á erlendum lánsfjármörkuðum frá stofnun Arion banka fyrir um 13 árum.

Auk þessa gaf Arion banki út sína fyrstu grænu skuldabréfaútgáfu á árinu. Í júlí gaf bankinn út græn skuldabréf fyrir 300 milljónir evra sem seld voru í alþjóðlegu skuldabréfaútbóði á kjörum sem jafngilda 0,80% álagi á millibankavexti. Í desember 2021 gaf Arion banki út græn skuldabréf í íslenskum krónum í fyrsta sinn fyrir um 3,6 milljarða króna, sem jafnframt var fyrsta óveðtryggða skuldabréfaútgáfa Arion banka í krónum. Framangreind skuldabréf voru gefin út undir grænni fjármálaumgjörð bankans. Í umgjörðinni er með skýrum og gegnsæjum hætti gerð grein fyrir þeim skilyrðum sem lánveitingar bankans þurfa að uppfylla til að teljast grænar.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Samstæðan og eignarhald

Meginvettvangur upplýsingagjafar og tillagna sem stjórn Arion banka leggur fyrir hluthafa er á löglega boðuðum hluthafafundi en samskipti milli stjórnar og hluthafa á milli funda fara að öðru leyti eftir skilvirku og aðgengilegu fyrirkomulagi. Allar upplýsingar sem skilgreinast sem viðkvæmar markaðsupplýsingar eru birtar í kauphallartilkyningum sem MAR tilkyningar. Bankinn skipuleggur jafnframt ársfjórðungslega fundi fyrir markaðsaðila þar sem bankastjóri, fjármálastjóri og fulltrúar fjárfestatengsla kynna árschlutauppgjör bankans. Jafnframt hefur bankinn haldið markaðsdag bankans í tvígang í nóvember árin 2019 og 2021 þar sem farið var yfir árangur og áherslur í rekstri á komandi misserum. Áætlað er að halda næsta markaðsdag árið 2023.

Í lok desember 2021 var Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins stærsti hluthafi í Arion banka með 9,10% eignarhlut. Arion banki átti 8,54% eigin hluti í árslok 2021. Á aðalfundi bankans þann 16. mars 2021 var samþykkt lækking á hlutafé með jöfnun á 70 milljónum eigin hluta bankans, sem samsvarar 70 milljónum að nafnverði. Lækkunin var gerð í apríl 2021. Viðskipti með hlutabréf Arion banka voru umtalsverð á árinu. Íslenskir lífeyrissjóðir, tryggingafélög, sjóðstýringafélög og fjölmargir einkafjárfestar juku við eignarhlut sinn í bankanum á árinu á sama tíma og hlutfall erlendra aðila hefur minnkað. Fjöldi hluthafa hefur vaxið frá um 7.400 í byrjun árs í 11.300 í lok árs sem er ánægjulegt þar sem það endurspeglar aukinn áhuga fjárfesta. Frekari upplýsingar um hluthafa Arion banka að finna í skýringu 36.

Eigið fé, áhættuvegnar eignir og arðgreiðslur

Arðgreiðslustefna Arion banka kveður á um að bankinn greiði sem nemur 50% af hagnaði í arð auk þess sem frekari arðgreiðslur eða endurkaup eigin hlutabréfa geti farið fram þegar bankinn ræður yfir eigin fé sem er umfram kröfur eftirlitsaðila og að viðbættum stjórnendaauka. Bankinn hefur það að markmiði að viðhalda 17% hlutfalli almenns eigin fjár þáttar 1 en samsvarandi eiginfjárfkrafa er 13,5%. Bankinn hefur unnið að því að ná þessu markmiði með arðgreiðslum og kaupum á eigin bréfum. Í mars 2021 var greiddur út arður að fjárhæð 2,9 milljarðar króna og á árinu keypti bankinn eigin bréf að fjárhæð 28,6 milljarða króna.

Stjórn bankans leggur til að 22,5 milljarða króna arður verði greiddur á árinu 2022 vegna ársins 2021, að teknu tilliti til eigin bréfa bankans, eða sem samsvarar 15 krónum á hlut. Stjórn bankans hefur viðtæka heimild til að leggja fram tillögu um arðgreiðslu eða aðra ráðstöfun eigin fjár og því mun stjórnin mögulega boða til aukahluthafafundar fram að aðalfundi 2022, þar sem tillaga um slíka ráðstöfun yrði lögð fyrir.

Eiginfjárlutfall samstæðunnar var 23,8% þann 31. desember 2021 og hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1 var 19,6%. Við útreikning á hlutfallinu er tekið tillit til fyrirsjáanlegrar útgreiðslu eigin fjár á fyrsta ársfjórðungi 2022 sem nemur um 26,8 milljörðum króna og samanstandur annars vegar af væntri 22,5 milljarða króna hreinni arðgreiðslu og hins vegar fyrirhuguðum endurkaupum á eigin bréfum að fjárhæð 4,3 milljarðar króna vegna endurkaupaáætlunar sem var tilkynnt í október 2021. Þrátt fyrir framangreindar útgreiðslur til hluthafa verður eiginfjárstaða Arion banka áfram mjög sterk og munu þær ekki hafa áhrif á getu bankans til að styðja við viðskiptavinum sína og íslenskt efnahagslíf.

Áhættugrunnur samstæðunnar hækkaði um 67 milljarða króna á árinu 2021 sem stafar aðallega af því að lánveitingar til viðskiptavina jukust um 113 milljarða króna á tímabilinu. Í júní 2021 voru teknar upp á Íslandi breytingar á evrópsku eiginfjárreglum (CRD V / CRR II) sem höfðu m.a. í för með sér útvíkkað ákvæði um lægri eiginfjárbindingu til stuðnings litlum og meðalstórum fyrirtækjum, þrengri skilgreiningu á stórum áhættuskuldbindingum og nýja aðferðafræði til ákvörðunar eiginfjárbindingar vegna mótaðilaáhættu.

Hluti af efnahagslegum aðgerðum íslenskra stjórnvalda vegna Covid-19 faraldursins fólst í því að Fjármálastöðugleikaráð Seðlabanka Íslands ákvað að afnema 2% sveiflujöfnunaraukann og þar með lækkaði heildareiginfjárfkrafa samstæðunnar úr 20,3% í 18,4%. Ráðið tilkynnti í september 2021 að sveiflujöfnunaraukinn yrði aftur hækkaður upp í 2% og tekur sú ákvörðun gildi þann 29 september 2022. Þessar aðgerðir hafa takmörkuð áhrif á Arion banka í ljósi sterkrar eiginfjárfstöðu á tímabilinu.

Áhættustýring

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast starfsemi hennar sem fjármálafyrirtæki og stafa af daglegum rekstri. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í greiningu verulegrar áhættu, mælingu á áhættu, aðgerðum til þess að takmarka áhættu og stöðugri vöktun áhættuþátta. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka. Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð áhættustýringarkerfi hans og ber að tryggja að viðunandi áhættustefnur og stjórnarhættir séu ákvarðaðir til þess að fylgjast með áhættuþáttum. Áhættustýringu samstæðunnar, uppbyggingu hennar og helstu áhættuþáttum er lýst í skýringum með ársreikningnum og í öndurskoðaðri áhættuskýrslu bankans.

Stjórnarhættir

Á aðalfundi bankans þann 16. mars 2021 voru fimm stjórnarmenn kjörnir til eins árs, tvær konur og þrjú karlar. Að auki voru kjörnir tveir varamenn stjórnar, ein kona og einn karl. Fimm stjórnarmenn og tveir varamenn eru óháðir Arion banka og daglegum stjórnendum hans sem og stórum hluthöfum bankans. Kynjahlutfall er í samræmi við lagakröfur sem segja að fyrirtæki með fleiri en 50 starfsmenn skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn félagsins sé ekki lægra en 40%.

Stjórn Arion banka hf. hefur tileinkað sér góða stjórnarhætti og einsetur sér að stuðla að og styðja við ábyrga hegðun og fyrirtækjamenningu og opnum og traustum samskiptum bankans, hluthafa, annarra hagsmunaaðila. Stjórn Arion banka fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda og annast þann þátt rekstrar bankans sem ekki telst til daglegs rekstrar, þ.e. tekur ákvarðanir um mál sem eru óvenjuleg eða mikils háttar. Stjórn Arion banka ræður bankastjóra sem fer með daglegan rekstur í samræmi við þá stefnu sem hún setur. Bankastjóri ræður framkvæmdastjórn.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Undirnefndir stjórnar eru fjórar, endurskoðunarnefnd, áhættunefnd, lánanefnd og starfskjaranefnd. Einn nefndarmaður í endurskoðunarnefnd stjórnar er ekki stjórnarmaður og er óháður bæði bankanum og hluthöfum hans. Þá hefur stjórn sett á fót tímabundna undirnefnd, tækninefnd, sem ætlað er að vera stjórn og framkvæmdastjórn bankans til ráðgjafar um tækniþróun bankans á næstu árum.

Helstu hlutverk stjórnar, sem nánar eru tilgreind í starfsreglum stjórnar, eru m.a. að staðfesta stefnu bankans, hafa eftirlit með fjárreiðum og bókhaldi og að tryggja viðeigandi innra eftirlit. Stjórn tryggir að innan bankans starfi virk innri endurskoðunardeild, regluvarsla og áhættustýring. Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og starfar óháður öðrum deildum bankans, í samræmi við erindisbréf stjórnar. Innri endurskoðandi veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Regluvörður, sem heyrir beint undir bankastjóra, starfar sjálfstætt innan bankans, í samræmi við erindisbréf stjórnar. Meginhlutverk regluvörslu er að draga úr hættu á því að reglur séu brotnar í rekstri bankans með fyrirbyggjandi aðgerðum. Þá sér regluvarsla um að samhæfa aðgerðir bankans gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Regluvarsla starfar samkvæmt áhættumiðaðri starfsáætlun samþykktri af stjórn, þar sem meðal annars er kveðið á um reglulegt eftirlit og reglulega fræðslu fyrir starfsfólk um þær lagakröfur sem bankinn starfar eftir.

Stjórnarháttum Arion banka er nánar lýst í stjórnarháttayfirlýsingu bankans sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikninginn og á heimasíðunni www.arionbanki.is. Stjórnarháttayfirlýsingin byggir á lögum og reglum og viðurkenndum leiðbeiningum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur bankans er staðfestur af stjórn. Yfirlýsingin er gerð í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, 6. útgáfu, útgefni af Viðskiptaráði Íslands, Samtökum atvinnulífsins og Kauphöll Íslands í febrúar 2021. Stjórnarhættir bankans eru í samræmi við leiðbeiningarnar að tveimur tilvikum undanskildum, sem nánar eru tilgreind í stjórnarháttayfirlýsingunni.

Samfélagsábyrgð og ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Arion banki leggur ríka áherslu á umhverfi og félagsþætti í sinni starfsemi og góða og vandaða stjórnarhætti. Yfirskrift stefnu bankans um sjálfbærni er saman látum við góða hluti gerast og felur stefnan meðal annars í sér að bankinn vilji vera öðrum fyrirmynd um ábyrga og arðbæra viðskiptahætti sem taka mið af umhverfi og samfélagi. Bankinn leggur áherslu á að samfélagsábyrgð og sjálfbærni séu hluti af daglegri starfsemi bankans, ákvarðanatöku og ferlum.

Gildi Arion banka kallast hornsteinar og eiga þeir að vera leiðbeinandi við ákvarðanatöku og í öllu sem starfsfólk bankans gerir. Hornsteinarnir koma inn á hlutverk, hugarfar og hegðun en þeir eru: gerum gagn, látum verkin tala, komum hreint fram og finnum lausnir. Siðareglur bankans eru síðan viðmið fyrir starfsfólk til að stuðla að ábyrgri ákvarðanatöku og eru samþykktar af stjórn. Arion banki hefur valið sex heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna sem bankinn leggur megináherslu á. Markmiðin sem unnið er sérstaklega að eru markmið 5 um jafnrétti kynjanna, markmið 7 um sjálfbæra orku, markmið 8 um góða atvinnu og hagvöxt, markmið 9 um nýsköpun og uppbyggingu, markmið 12 um ábyrga neyslu og framleiðslu og markmið 13 sem snýr að aðgerðum í loftslagsmálum.

Arion banki á í viðtæku samstarfi á sviði sjálfbærni og samfélagsábyrgðar, bæði innanlands og alþjóðlega, og er aðili að fjölmörgum sáttmálum og yfirlýsingum. Bankinn er meðal annars aðili að UN Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð fyrirtækja, meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI), meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi (UN PRB) og jafnréttissáttmála UN Women.

Í nóvember 2021 gerðist Arion banki aðili að Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Um er að ræða alþjóðlegan samstarfsvettvang fjármála fyrirtækja sem hefur það meginmarkmið að samræma mat á umfangi losunar gróðurhúsalofttegunda (GHL) sem fjármálafyrirtæki fjármagna í gegnum lánveitingar og fjárfestingar. Arion banki mun hefja vinnu við að meta kolefnisspor lánasafns bankans á árinu 2022 út frá þessari aðferðafræði. Til að öðlast betri yfirsýn yfir áhættu tengda loftslagsbreytingum hefur bankinn nýtt sér tilmæli Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Umfjöllun um sjálfbærniáætlun í áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2021 byggir meðal annars á þessum viðmiðum og þar er að finna greiningu á lánasafni bankans út frá loftslagsáhættu. Bankinn gerðist formlega aðili að TCFD í febrúar 2022.

Á innlendum vettvangi er bankinn aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð og sjálfbærni og einn af stofnfélögum Iceland Sif, félags íslenskra fjárfesta um ábyrgar fjárfestingar. Þá er bankinn einn af stofnfélögum Grænvangs, samstarfsvettvangs atvinnulífs og stjórnvalda um loftslagsmál og grænar lausnir. Bankinn er aðili að loftslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar frá árinu 2015 og gerðist aðili að viljayfirlýsingu um fjárfestingar í þágu sjálfbærrar uppbyggingar sem forsætisráðuneytið, Festa, Samtök fjármálafyrirtækja og Landsamtök lífeyrissjóða stóðu að árið 2020.

Mannauðsstefna Arion banka miðar að því að skapa jákvætt og hvetjandi vinnuumhverfi og styðja við starfsfólk í lífi og starfi. Lögð er rík áhersla á að halda í og laða að framúrskarandi starfsfólk og styðja við það í faglegum og persónulegum vexti. Bankinn hefur sett sér skýra jafnréttis- og mannréttindastefnu sem var endurskoðuð á árinu 2021 og aðgerðaáætlun til þriggja ára. Markmið stefnunnar og áætlunarinnar er að skapa umhverfi þar sem fólk með sambærilega menntun, starfsreynslu og ábyrgð býr við jöfn tækifæri og kjör, án tillits til kyns, kynvitundar, kynhneigðar, uppruna, þjóðernis, litarhafts, aldurs, fötlunar, trúar eða annarrar stöðu. Í nýju áætluninni er aukin áhersla á að jafna kynjahlutföll innan bankans, ekki einungis á meðal stjórnenda heldur einnig innan starfaflokka, nefnda og starfseininga. Frá árinu 2015 hefur bankinn verið með jafnlaunakerfi og jafnlaunavottun.

Árið 2018 fékk bankinn jafnlaunamerki velferðarráðuneytisins fyrstur íslenskra banka og þá sýndu niðurstöður launagreiningar 2,4% óútskýrðan launamun kynjanna. Árið 2021 fór bankinn í gegnum viðhaldsúttekt þar sem niðurstöður launagreiningar sýndu 0,1% mun miðað við heildarlaun en markmið bankans er að niðurstöður launagreiningar séu undir 1%. Þá hefur bankinn sett sér markmið um að miðgildi heildarlauna karla á móti miðgildi heildarlauna kvenna lækki niður fyrir 1,3 á næstu þremur árum. Miðgildi heildarlauna karla á móti miðgildi heildarlauna kvenna árið 2021 var 1,43. Helsta tækifærið til að jafna miðgildi heildarlauna er að jafna hlut kynjanna í mismunandi starfaflokkum.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Arion banki hefur sett sér umhverfis- og loftslagsstefnu og markmið í tengslum við stefnuna. Í stefnunni er meðal annars fjallað um mikilvægi þess að bankinn lágmarki neikvæð umhverfisáhrif af starfsemi sinni og losun gróðurhúsalofttegunda. Fram kemur að bankinn muni beina sjónum sínum að fjármögnun verkefna sem snúa að sjálfbærni þróun og grænni innviðauppbýggingu. Arion banki gaf út heildstæða græna fjármálaumgjörð á árinu og fór í tvær grænar skuldabréfaútgáfur sem byggja á umgjörðinni. Græn innlán viðskiptavina héldu áfram að vaxa á árinu og aukning varð í lánveitingum til viðskiptavina vegna kaupa á bílum sem ganga fyrir 100% endurnýjanlegum orkugjöfum.

Í útlánastefnu bankans er sérstök áhersla lögð á sjálfbærni og að auka hlut grænna lánveitinga og hafa verið sett mælanleg markmið þar um. Lánareglur bankans kveða jafnframt á um að horft skuli til umhverfis- og félagsþátta og stjórnarhátta við mat á lánveitingum. Í lok árs 2021 féll 11% af heildarlánveitingum bankans undir skilgreiningar grænu fjármálaumgjörðar bankans en markmið bankans er að koma því hlutfalli í að minnsta kosti 20% árið 2030. Markmið varðandi hlutfall grænna lánveitinga verður endurskoðað árlega með tilliti til þeirra tækifæra sem gefast á næstu árum til grænnar fjármögnunar og innleiðingar á flokkunarreglugerð Evrópusambandsins hér á landi. Er það von bankans að vöxturinn geti orðið enn hraðari.

Arion banki mun gefa út sína fyrstu áhrifa- og útlutunarskýrslu fyrir græna fjármálaumgjörð bankans fyrir árið 2021 samhliða útgáfu árs- og sjálfbærnisráðgjafarýrslu 2021. Í skýrslunni má sjá útlutun fjármuna sem aflað hefur verið með grænum skuldabréfaútgáfum og grænum innlánum árið 2021 ásamt umfjöllun um jákvæð umhverfis- og loftslagsáhrif grænna lánveitinga Arion banka. Deloitte veitir staðfestingu með takmarkaðri vissu á útlutun fjármuna til grænna verkefna sem aflað hefur verið með grænum skuldabréfaútgáfum og grænum innlánum. Meðal markmiða bankans á sviði umhverfis- og loftslagsmála er að draga úr losun kolefnis og annarra gróðurhúsalofttegunda um 55% í eigin starfsemi fyrir árið 2030, um er að ræða losun vegna húsnæðis og bíla í rekstri bankans. Í lok árs 2021 hafði bankinn dregið úr losun vegna þessara þátta um 37,6% frá viðmiðunarárinu 2015. Bankinn hefur gert samning við Kolvið um kolefnisbindingu á móti beinni losun í starfsemi bankans og vegna annarrar losunar, svo sem flugferða, leigubílaferða, sorps og samgangna starfsfólks til og frá vinnu.

Á árinu 2021 var sjálfbærniefnd sett á laggirnar og stýring á sjálfbærniáhættu skilgreind sem hluti af áhættustýringarkerfi bankans. Nýja nefndin leysti af hólmi stýrihóp bankans um samfélagsábyrgð. Bankastjóri er formaður sjálfbærniefndar sem hefur það meginhlutverk að fylgjast með frammistöðu bankans í tengslum við stefnu og skuldbindingar á sviði sjálfbærni og tryggja að tillit sé tekið til umhverfis- og félagsþátta og stjórnarhátta (UFS) í ákvarðanatöku og áætlunum. Græn fjármögnunarnefnd og jafnréttisnefnd bankans heyra undir nefndina. Í sjálfbærniefnd sitja, auk bankastjóra, framkvæmdastjórnar viðskiptabankasviðs, fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviðs, markaða, upplifunar viðskiptavina og fjármálasviðs. Framkvæmdastjóri áhættustýringar og sjálfbærnistjóri sitja fundi nefndarinnar án atkvæðaréttar. Ný áhættustefna bankans um sjálfbærni var samþykkt af stjórn á árinu og verður hún endurskoðuð árlega. Í þeirri stefnu kemur meðal annars fram að bankinn leitist við að tryggja að starfsemi hans og þjónusta hafi ekki í för með sér neikvæð áhrif á fólk eða umhverfi. Einnig kemur þar fram að bankinn styðji aðgerðaáætlun Íslands í loftslagsmálum sem sett hefur verið fram með það að markmiði að standast skuldbindingar Parísarsamkomulagins og metnaðarfull áform um kolefnishlutleysi árið 2040 náist.

Í ársbyrjun 2022 var framkvæmt sérstakt áhættumat í tengslum við umhverfis- og félagsþætti og stjórnarhætti bankans. Helstu áhættur sem snúa að félagslegum þáttum snúa að jafnrétti og fjölbreytileika starfsfólks, upplýsingagjöf og samskiptum við hagaðila. Í tengslum við umhverfismál voru ófullnægjandi aðgerðir í umhverfis- og loftslagsmálum í tengslum við vörur og þjónustu, fylgni starfsfólks við stefnu bankans í umhverfis- og loftslagsmálum og hættan á grænþvotti metnar sem helstu áhættur. Niðurstöðurnar sýndu jafnframt að helstu áhættur bankans í tengslum við stjórnarhætti snúa að vörnum gegn peningaþvætti og þekkingu á viðskiptavinum, persónuvernd og upplýsingagjöf í tengslum við UFS þætti. Stýringar á fyrrgreindum áhættum innan bankans voru ýmist metnar fullnægjandi eða sterkar.

Bankinn hefur innleitt stefnu um aðgerðir gegn fjármunabrotum, svo sem peningaþvætti, fjármögnun hryðjuverka, mútur og spillingu eða markaðssvik. Á grundvelli þessarar stefnu er lögð áhersla á að þekkja alla viðskiptavini og skilja viðskipti þeirra svo bankanum sé kleift að greina grunsamleg viðskipti. Grunsamleg viðskipti eru umsvifalaust tilkynnt til yfirvalda. Starfsfólk fær reglulega fræðslu um aðgerðir gegn fjármunabrotum og hvernig skuli bregðast við ef grunsemdir vakna auk þess sem bankinn endurmetur ráðstafanir sínar reglulega til að bregðast við helstu áhættum hverju sinni. Nánari upplýsingar um aðgerðir gegn fjármunabrotum má finna í áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2021.

Arion banki hefur á undanförunum áruð hlotið viðurkenningu fyrir að vera fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum að undangengnu formlegu mati sem byggir á leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Nasdaq Iceland gefa út. Nánari upplýsingar um stjórnarhætti er að finna í stjórnarhættayfirlýsingu.

Starfsemi Arion banka fellur undir ákvæði ársreikningalaga um ófjárhagslega upplýsingagjöf, 66. gr. d. Upplýsingar í árs- og sjálfbærnisráðgjafarýrslu 2021 eru unnar og birtar samkvæmt Global Reporting Initiative staðlinum, GRI Core, sem hjálpar fyrirtækjum og stofnunum að miðla upplýsingum tengdum samfélagsábyrgð og sjálfbærni á gegnsæjan og samanburðarhæfan hátt. Við miðlun upplýsinga um ófjárhagslega þætti í starfsemi er einnig notast við UFS viðmið Nasdaq á Norðurlöndunum og 10 grundvallarviðmið Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð. Einnig er horft til heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun. Í annað sinn er gerð grein fyrir framvindu innleiðingar á meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi, Principles for Responsible Banking. Deloitte veitir álit með takmarkaðri vissu á ófjárhagslegri upplýsingagjöf Arion banka 2021 sem er sett fram samkvæmt Global Reporting Initiative (GRI Core) og UFS leiðbeiningum Nasdaq.

Nánari upplýsingar um sjálfbærni og ófjárhagslegar upplýsingar má finna í árs- og sjálfbærnisráðgjafarýrslu Arion banka sem verður aðgengileg á vefnum 16. febrúar 2022: arsson.is/arskyrsla2021.arionbanki.is.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2021 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Það er álit okkar að samstæðureikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar og sjóðstreymi á árinu 2021 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2021. Ennfremur er það álit okkar að samstæðureikningurinn ásamt, skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra, gefi glögga mynd af þróun í rekstri og stöðu samstæðunnar og lýsi þeim megin áhættu- og óvissuþáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Arion banka hf. fyrir árið 2021 með skráarheitið RIL4VBPDB0M7Z3KXSF19-2021-12-31-en.zip hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (ESEF reglur).

Stjórn og bankastjóri Arion banka hf. hafa í dag fjallað um samstæðureikning bankans fyrir árið 2021 og staðfesta hann hér með undirritun sinni. Stjórn og bankastjóri leggja til að samstæðureikningurinn verði samþykktur á aðalfundi Arion banka hf.

Reykjavík, 9. febrúar 2022

Stjórn

Brynjólfur Bjarnason, stjórnarformaður

Paul Richard Horner, varaformaður

Gunnar Sturluson

Liv Fiksdahl

Steinunn Kristín Þórðardóttir

Bankastjóri

Benedikt Gíslason

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Arion banka hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Arion banka hf. fyrir árið 2021. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu bankans á árinu 2021, efnahag hans 31. desember 2021 og breytingu á handbæru fé á árinu 2021, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga.

Það er álit okkar að áritun okkar á samstæðuársreikning Arion banka hf. sé í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar bankans í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Arion banka hf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur sem og aðrar siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi, og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna. Þar með talið, í samræmi við okkar bestu þekkingu, höfum við ekki veitt Arion banka hf., eða þar sem við á, móðurfélagi þess eða dótturfélögum innan Evrópusambandsins, óheimilaða þjónustu sem um getur í 1. mgr. 5. gr reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi bankans árið 2021. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináhersla við endurskoðun

Hvernig við endurskoðuðum megináherslur

Mat á virðisrýrnun útlána og ábyrgða

Útlán til viðskiptavina samstæðunnar námu 943.837 milljónum króna þann 31. desember 2021 og nam færð virðisrýrnun 8.341 milljónum króna (þar með talið virðisrýrnun liða utan efnahags) þann 31. desember 2021.

Samstæðan gerir upp skv. IFRS 9 þar sem virðisrýrnun er færð að teknu tilliti til vænts útlánataps byggt á spálíkönnum bankans.

Stjórnendur hafa greint frá reikningsskilaaðferðum í tengslum við vænta virðisrýrnun í skýringu 56 og greint frá hreinni virðisbreytingu útlána og ábyrgða í skýringum 15 og 42.

Ákvörðun um mat á virðisrýrnun útlána og ábyrgða er háð mati stjórnenda. Vegna mikilvægis matsins, umfangs þess og áhrifa á ársreikninginn teljum við mat á virðisrýrnun útlána og ábyrgða vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Mikilvægustu forsendur eru:

- Forsendur sem notast er við í líkani fyrir vænt útlánatap til að meta líkur á alvarlegum vanskilum og framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.
- Greina tímanlega fyrirgreiðslur með verulega aukningu í útlánaáhættu og virðisrýrðar fyrirgreiðslur.
- Mat á tryggingum og forsendur sem notaðar eru við handvirkt mat á virðisrýrðum fyrirgreiðslum.

Við höfum lagt mat á virðisrýrnun útlána og ábyrgða, metið aðferðafræðina sem beitt er ásamt því að leggja mat á þær forsendur sem tilgreindar eru í lýsingu á megináherslunni, byggt á áhættumati okkar og þekkingu á fjármálafyrirtækjum.

Við endurskoðun okkar lögðum við mat á innleiðingu samstæðunnar á IFRS 9. Við framkvæmdum prófanir á virðisrýrnunarlíkönnum samstæðunnar og lögðum mat á þá aðferðafræði sem innleidd var fyrir útreikning á væntu útlánatapi.

Skoðun okkar fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

- Prófun á lykileftirlitsþáttum vegna lykilsfarsenda sem notaðar eru í líkani fyrir vænt útlánatap til þess að meta líkur á alvarlegum vanskilum og framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.
- Gagnaendurskoðun á forsendum sem notaðar eru í líkani fyrir vænt útlánatap. Þar með talið skoðun á forsendum sem notast er við í flokkun lána niður á þrep, forsendur sem notast er við til að leiða út líkur á vanskilum á líftíma fyrirgreiðslu og aðferðafræði við útreikning á tapi vegna alvarlegra vanskila
- Prófun á lykileftirlitsþáttum og gagnaendurskoðun á því að fyrirgreiðslur með verulega aukningu í útlánaáhættu og virðisrýrðar fyrirgreiðslur séu greindar tímanlega, ásamt forsendum stjórnenda við inngrip.
- Prófun á lykileftirlitsþáttum með líkönnum og ferlum við mat á virði trygginga sem notað er í útreikningum á væntu útlánatapi.
- Framkvæmd gagnaendurskoðunar á lánnum sem metin eru handvirkt til þess að staðfesta að notast sé við viðeigandi forsendur við mat á virði útlána og ábyrgða, þar með talið forsendur um mat á virði trygginga og mat á framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.

Áritun óháðs endurskoðanda

Megináhersla við endurskoðun

Hvernig við endurskoðuðum megináherslur

Innlausn tekna

Vaxtatekjur eru grundvallar liður og jafnframt stærsti einstaki liðurinn í rekstrarreikningi bankans.

Liðurinn er háður fyrirfram gefnum samningsákvæðum og mjög háður tölvukerfum og eftirlitsumhverfi bankans. Af þeim ástæðum er þessi liður talinn sem megináhersla við endurskoðunina.

Grundvöllur fyrir innlausn tekna og reikningsskilaaðferðir eru settar fram í skýringu 51 með ársreikningnum.

Við höfum yfirfarið matsreglur, verkferla og eftirlitsþætti í kringum innlausn tekna. Við höfum prófað viðeigandi eftirlitsþætti varðandi reikningshaldslega meðhöndlum á vaxtatekjum. Jafnframt höfum við yfirfarið hvort vaxtaútreikningur sé í samræmi við ákvæði IFRS.

Við beittum úrtaksprófunum við endurskoðun vaxtatekna og bárum undirliggjandi gögn saman við lánakerfi bankans. Jafnframt beittum við greiningaraðgerðum við endurskoðunina. Reikniverk á tölvukerfum bankans var yfirfarið ásamt aðgangstýringu og breytingastjórnun.

Við beittum úrtaksprófunum við endurskoðun á nákvæmni vaxtaútreikninga.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og bankastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela óendurskoðaðan viðauka við samstæðuársreikninginn, 5 ára yfirlit, lykiltölur, óendurskoðað ársfjórðungsyfirlit í skýringu 6 og skýrslu stjórnar.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og bankastjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningssskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og bankastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og bankastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Arion banka hf. Ef við á, skulu stjórn og bankastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og bankastjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanlega víska er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits bankans.
- Metum hvort reikningssskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.

Áritun óháðs endurskoðanda

- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi bankans.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álit okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur síðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Jafnframt því að sinna skyldum okkar sem kjörnir endurskoðendur félagsins hefur Deloitte veitt bankanum ýmsa aðra heimilaða þjónustu svo sem könnun árslytareiknings og aðra staðfestingarvinnu. Deloitte hefur til staðar innri ferla sem tryggja óhæði áður en við tökum að okkur önnur verkefni. Endurskoðunarnefnd Arion banka hf. hefur einnig ferla til að samþykkja önnur verkefni áður en þau hefjast. Endurskoðunarnefndin metur jafnframt óhæði endurskoðendanna árlega til að tryggja óhæði og hlutlægni þeirra.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og reglna

Áritun vegna sameiginlegs rafræns skýrslusniðs (e. European Single Electronic Format - ESEF reglur)

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi Arion banka hf. framkvæmdum við aðgerðir til að geta gefið álit á það hvort samstæðuársreikningur Arion banka hf. fyrir árið 2021 með skráarheitið arionbank-2021-12-31.zip hafi í meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu nr. 20/2021 um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format), ESEF reglur EU 2019/815 sem innihalda skilyrði sem tengjast gerð samstæðuársreiknings á XHTML formi og iXBRL merkingum samstæðuársreikningsins.

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu. Í þeirri ábyrgð felst meðal annars að útbúa ársreikning á XHTML formi í samræmi við ákvæði reglugerðar Evrópusambandsins, EU 2019/815, um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format, ESEF reglur).

Ábyrgð okkar er að afla hæfilegrar vissu um hvort samstæðuársreikningurinn, byggt á þeim gögnum sem við höfum aflað, sé í öllum meginatriðum í samræmi við ESEF reglur og gefa út áritun með álit okkar. Eðli, tímasetning og umfang aðgerða sem valdar eru byggja á mati endurskoðandans, þar á meðal mati á áhættunni að vikið sé í verulegum atriðum frá kröfum sem fram koma í ESEF reglum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Arion banka hf. fyrir árið 2021 með skráarheitið RIL4VPDB0M7Z3KXSF19-2021-12-31-en.zip hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (ESEF reglur).

Deloitte var kjörið endurskoðandi Arion banka hf. á aðalfundi bankans þann 16.mars 2021. Deloitte hefur verið endurskoðandi Arion banka hf. síðan á aðalfundi bankans árið 2015.

Kópavogur, 9. febrúar 2022

Deloitte ehf.

Gunnar Þorvarðarson
Endurskoðandi

Rekstrarreikningur samstæðu

	Skýring	2021	2020
Vaxtatekjur		53.958	51.730
Vaxtagjöld		(21.895)	(20.572)
Hreinar vaxtatekjur	7	32.063	31.158
Þóknatekjur		16.706	13.225
Þóknagjöld		(2.033)	(1.583)
Hreinar þóknatekjur	8	14.673	11.642
Hreinar tekjur af tryggingum	9	3.442	3.071
Hreinar fjármunatekjur	10	6.220	2.745
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	26	22	-
Aðrar tekjur	11	1.805	2.148
Aðrar hreinar rekstartekjur		11.489	7.964
Rekstrartekjur		58.225	50.764
Laun og tengd gjöld	12	(14.638)	(12.332)
Annar rekstrarkostnaður	13	(11.237)	(12.109)
Rekstrarkostnaður		(25.875)	(24.441)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	14	(1.516)	(1.301)
Hrein virðisbreyting	15	3.169	(5.044)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		34.003	19.978
Tekjuskattur	16	(6.782)	(3.231)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi		27.221	16.747
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	17	1.394	(4.278)
Hagnaður		28.615	12.469
Hagnaður tilheyrir			
Hluthöfum Arion banka hf.		28.605	12.476
Hlutdeild minnihluta		10	(7)
Hagnaður		28.615	12.469
Hagnaður á hlut			
Hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. (í krónum)	18	17,96	7,24
Þynntur hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. (í krónum)		16,93	7,24

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um heildarafkomu samstæðu

	Skýring	2021	2020
Hagnaður		28.615	12.469
Hrein virðisbreyting skuldabréfa sem færð eru á gangvirði yfir heildarafkomu, eftir skatta		(2.131)	(164)
Innleyst hreint tap (hagnaður) skuldabréfa sem færð eru á gangvirði yfir heildarafkomu, eftir skatta og færðar eru gegnum rekstur	10	335	(112)
Breyting á bundnum sjóðum vegna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði yfir heildarafkomu		(1.796)	(276)
Þýðingarmunur vegna reikningssskila dótturfélaga í erlendri mynt		21	212
Önnur heildarafkoma sem er eða getur á síðari tímabilum verið færð yfir rekstrarreikning		(1.775)	(64)
Heildarafkoma		26.840	12.405
Heildarafkoma tilheyri			
Hluthöfum Arion banka hf.		26.830	12.412
Hlutdeild minnihluta		10	(7)
Heildarafkoma		26.840	12.405

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Efnahagsreikningur samstæðu

Eignir	Skýring	2021	2020
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	19	69.057	42.136
Lán til lánastofnana	20	30.272	28.235
Lán til viðskiptavina	21	936.237	822.941
Fjármálagerningar	22-24	225.657	227.251
Fjárfestingareignir	24	6.560	6.132
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	26	668	891
Óeðnislegar eignir	27	9.463	9.689
Skatteignir	28	2	2
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	29	16.047	16.811
Aðrar eignir	30	19.901	18.618
Eignir samtals		1.313.864	1.172.706
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	23	5.000	13.031
Innlán frá viðskiptavinum	23	655.476	568.424
Fjárskuldir á gangvirði	23	5.877	5.240
Skattskuldir	28	7.102	4.262
Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu	29	16.935	16.183
Aðrar skuldir	31	37.151	32.714
Lántaka	23,32	356.637	298.947
Víkjandi lántaka	23,33	35.088	36.060
Skuldir samtals		1.119.266	974.861
Eigið fé			
	35		
Hlutfé og yfirverð hlutfjár		22.684	51.331
Varasjóðir		12.838	11.320
Óráðstafað eigið fé		158.403	135.021
Eigið fé hluthafa Arion banka		193.925	197.672
Hlutdeild minnihluta		673	173
Eigið fé samtals		194.598	197.845
Skuldir og eigið fé samtals		1.313.864	1.172.706

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um breytingar á eigin fé samstæðunnar

	Bundnir varasjóðir											Eigið fé hluthafa Arion banka	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
	Hlutfé	Yfirverðs-reikningur hlutfjár	Kaup-réttir	Áskriftar-réttindi	Óinnl. vegna dóttur- og hlutd. félaga	Óinnl. vegna verðbr.-eignar	Eignfærður þróunar-kostnaður	Óinnl. vegna gang-virðis-breytinga	Lögbund-inn vara-sjóður	Þýðingarmunur dótturf. í erlendri mynt	Óráð-stafað eigið fé			
Eigið fé 1. janúar 2021	1.718	49.613	-	-	7.421	694	1.054	(141)	1.637	655	135.021	197.672	173	197.845
Hagnaður											28.605	28.605	10	28.615
Hrein virðisbreyting								(2.131)				(2.131)		(2.131)
Innleyst hreint tap yfir rekstur								335				335		335
Þýðingarmunur										21		21		21
Heildarafkoma	-	-	-	-	-	-	-	(1.796)	-	21	28.605	26.830	10	26.840
<i>Hreyfingar tengdar eigendum</i>														
Arðgreiðsla											(2.857)	(2.857)		(2.857)
Kaup á eigin bréfum	(200)	(28.447)										(28.647)		(28.647)
Gjaldfærslur kaupréttá			99									99		99
Útgefin áskriftarréttindi				828								828		828
Hækkun á hlutdeild minnihluta												-	490	490
Breyting á varasjóðum					(176)	2.472	70				(2.366)	-		-
Eigið fé 31. desember 2021	<u>1.518</u>	<u>21.166</u>	<u>99</u>	<u>828</u>	<u>7.245</u>	<u>3.166</u>	<u>1.124</u>	<u>(1.937)</u>	<u>1.637</u>	<u>676</u>	<u>158.403</u>	<u>193.925</u>	<u>673</u>	<u>194.598</u>

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um breytingar á eigin fé samstæðunnar

	Bundnir varasjóðir											Eigið fé hluthafa Arion banka	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
	Hlutfé	Yfirverðs-reikningur hlutafjár	Kaup-réttir	Áskriftar-réttindi	Óinnl. vegna dóttur- og hlutd. félaga	Óinnl. vegna verðbr.-eignar	Eignfærður þróunar-kostnaður	Óinnl. vegna gang-virðis-breytinga	Lögbund-inn vara-sjóður	Þýðingarmunur dótturf. í erlendri mynt	Óráð-stafað eigið fé			
Eigið fé 1. janúar 2020	1.773	53.942	-	-	6.127	692	459	135	1.637	443	124.436	189.644	181	189.825
Hagnaður											12.476	12.476	(7)	12.469
Hrein virðisbreyting								(164)				(164)		(164)
Innleystur hreinn hagnaður yfir RR								(112)				(112)		(112)
Þýðingarmunur									212			212		212
Heildarafkoma	-	-	-	-	-	-	-	(276)	-	212	12.476	12.412	(7)	12.405
<i>Hreyfingar tengdar eigendum</i>														
Kaup á eigin bréfum	(54)	(4.325)										(4.379)		(4.379)
Breyting á eigin bréfum	-	(4)										(4)		(4)
Breyting á varasjóðum					1.294	2	595				(1.891)	-		-
Eigið fé 31. desember 2020	1.718	49.613	-	-	7.421	694	1.054	(141)	1.637	655	135.021	197.672	173	197.845

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar

Rekstrarhreyfingar	2021	2020
Hagnaður	28.615	12.469
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé	(32.006)	(11.888)
<i>Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum</i>		
Lán til lánastofnana að bankainnstæðum undanskildum	3.163	(3.843)
Lán til viðskiptavina	(105.988)	(29.810)
Fjármálagerningar á gangvirði	4.783	(108.835)
Innlán frá viðskiptavinum	90.642	69.631
Lántaka	54.566	(26.036)
Aðrar breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	(1.440)	20.000
Innheimtar vaxtatekjur	41.866	47.268
Greidd vaxtagjöld *	(15.883)	(20.271)
Móttekinn arður	95	68
Greiddur tekjuskattur	(3.942)	(3.361)
Handbært fé frá (til) rekstrar	64.471	(54.608)
Fjárfestingahreyfingar		
Kaup á eignarhlutum í hlutdeildarfélagum	(111)	(39)
Sala á eignarhlutum í hlutdeildarfélagum	356	96
Fjárfesting í öfnislegum eignum	(1.005)	(2.164)
Kaup á varanlegum rekstrarfjármunum	(581)	(1.115)
Sala varanlegra rekstrarfjármuna	1.045	1.442
Fjárfestingahreyfingar	(296)	(1.780)
Fjármögnunarhreyfingar		
Ný víkjandi lántaka	-	12.805
Sala áskriftarréttinda	828	-
Kaup á eigin bréfum	(28.647)	(4.381)
Arðgreiðsla til hluthafa Arion banka	(2.857)	-
Fjármögnunarhreyfingar	(30.676)	8.424
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	33.499	(47.964)
Handbært fé í ársbyrjun	58.284	102.186
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	(1.105)	4.062
Handbært fé	90.678	58.284
Handbært fé		
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	42.136
Bankareikningar	28.156	22.354
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(6.535)	(6.206)
Handbært fé	90.678	58.284

* Meðal greiddra vaxta eru vextir færðir á innlán í árslok.

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

	bls.		bls.
Almennar upplýsingar			
Grundvöllur reikningsskilanna	21	Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	42
Breytingar á reikningsskilareglum	21	Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	42
Mat og ákvarðanir við breytingu reikningsskilaaðferða	21	Óefnislegar eignir	43
Samstæðan	22	Skatteign og skattskuldir	44
		Eignir og aflögð starfsemi til sölu og tengdar skuldir	44
Starfspættir		Aðrar eignir	46
Starfspættir	23	Aðrar skuldir	47
		Lántaka	48
Ársfjórðungsyfirlit		Víkjandi lántaka	48
Rekstur eftir ársfjórðungum	26	Veðsettar eignir	49
		Eigið fé	49
Skýringar við rekstrarreikninginn		Aðrar upplýsingar	
Hreinar vaxtatekjur	27	Hluthafar Arion banka	50
Hreinar þóknunatekjur	28	Lögfræðileg málefni	51
Hreinar tekjur af tryggingum	28	Atburðir eftir lok reikningsskiladags	52
Hreinar fjármunatekjur	29		
Aðrar rekstrartekjur	29	Liðir utan efnahags	
Starfsmenn og laun	29	Skuldbindingar	52
Annar rekstrarkostnaður	31	Eignir í stýringu og vörslu	52
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	32		
Hrein virðisbreyting	32	Tengdir aðilar	
Tekjuskattur	32	Tengdir aðilar	52
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	33		
Hagnaður á hlut	33	Áhættustýring	
		Útlánaáhætta	54
Skýringar við efnahagsreikning		Markaðsáhætta	65
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	34	Lausafjár- og fjármögnunaráhætta	71
Lán til lánastofnana	34	Eiginfjárstýring	75
Lán til viðskiptavina	34	Rekstraráhætta	77
Fjármálagerningar	34	Sjálfbærniáhætta	77
Fjáreignir og fjárskuldir	35		
Þrepaskipting gangvirðis	37	Helstu reikningsskilaaðferðir	78

Skýringar við samstæðureikninginn

Almennar upplýsingar

Arion banki hf., móðurfélagið, var stofnaður 18. október 2008 með heimilisfesti á Íslandi. Höfuðstöðvar Arion banka hf. eru við Borgartún 19 í Reykjavík. Samstæðureikningur bankans fyrir árið sem lauk 31. desember 2021 hefur að geyma uppgjör móðurfélagsins og dótturfélaga þess (hér eftir nefnd samstæðan).

1. Grundvöllur reikningsskilanna

Stjórn Arion banka hf. samþykkti ársreikning samstæðunnar og heimilaði til útgáfu þann 9. febrúar 2022.

Við gerð ársreiknings samstæðunnar er horft til mikilvægis þegar kemur að framsetningu og umfangi skýringa. Einungis er greint frá mikilvægum upplýsingum og upplýsingum sem bankanum ber að greina frá og skipta lesanda ársreiknings samstæðunnar máli.

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og þannig samþykktur af stjórn og áritaður af endurskoðendum bankans. Samstæðureikningurinn er gefinn út bæði á íslensku og ensku og ef misræmi er á milli útgáfa þá gildir enska útgáfan.

Yfirlýsing um samræmi

Reikningsskilin eru samstæðureikningsskil og eru gerð í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) sem samþykktir hafa verið af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Sömu reikningsskilaaðferðum, framsetningu og aðferðum við útreikninga hefur verið beitt við gerð þessa ársreiknings og var beitt við gerð ársreiknings fyrir árið 2020.

Grundvöllur mats

Reikningsskilin eru unnin á grundvelli kostnaðarverðs að undanskyldum:

- skuldabréfum og skuldagerningum, hlutabréfum og eiginfjárgerningum, skortstöðum í skráðum skuldabréfum og hlutabréfum og afleiðum, en gerð er grein fyrir reikningsskilaaðferðunum í skýringu 56,
- fjárfestingareignum sem metnar eru á gangvirði og
- fastafjármunum til sölu og aflagðri starfsemi sem færð eru á því sem lægra reynist af bókfærðu virði og gangvirði að frádregnum sölukostnaði.

Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Reikningsskilin eru sett fram í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru námundaðar að næstu milljón nema annað sé tekið fram. Árslokagengi íslensku krónunnar gagnvart Bandaríkjadóllar var 129,75 og 147,60 gagnvart Evru (31.12.2020: USD 127,64 og EUR 156,09).

2. Breytingar á reikningsskilareglum

Samstæðan nýtti sér ekki heimildir til að innleiða nýja eða breytta staðla eða túlkanir sem hafa verið gefin út en hafa ekki tekið gildi.

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð reikningsskilanna krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og dragi ályktanir sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda í reikningsskilunum og viðeigandi skýringa, sem og skýringar um óvissar skuldbindingar. Endanlegar niðurstöður gætu orðið aðrar en áætlanirnar gera ráð fyrir sem leitt gæti til verulegra leiðréttinga á bókfærðu virði eigna og skulda á seinni tímabilum.

Mat og forsendur

Hér að neðan er greint frá lykilforsendum er snúa að framtíðinni og öðrum lykilbreytum er snúa að óvissu í tengslum við mat á reikningsskiladegi og fela í sér áhættu á að valda verulegum lagfæringum á bókfærðu virði eigna og skulda innan næsta fjárhagsárs. Samstæðan byggði mat sitt og forsendur á þeim breytum sem lágu fyrir við gerð þessara reikningsskila. Núverandi aðstæður og forsendur er snúa að framtíðarþróun gætu breyst vegna þróunar á mörkuðum eða atvika sem eru ekki á valdi samstæðunnar. Tekið er tillit til slíkra atvika þegar þau eiga sér stað.

Skýringar við samstæðureikninginn

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða, frh.

Virðisrýmum fjáreigna

Bókfært virði fjáreigna sem falla undir virðisrýmunarkröfur IFRS 9 eru settar fram í efnahagsreikningi að teknu tilliti til vænts taps. Mánaðarlega er vænt tap endurreiknað fyrir hverja eign en útreikningarnir byggja á líkönum fyrir alvarleg vanskil (e. probability of default; PD), tap við alvarleg vanskil (e. loss given default; LGD) og fyrirgreiðslu við alvarleg vanskil (e. exposure at default; EAD). Matið á væntu tapi er háð þremur lykil þáttum; mat stjórnenda á þróun efnahaglegra þátta á næstu fimm árum, áhrifum þeirra þátta á hvert líkan og hvernig skuli staðið að mati á verulegri aukningu í útlánaáhættu. Matið á efnahaglegum þáttum er samtvinnað hverju og einu líkani fyrir þrjár sviðsmyndir: grunnsviðsmynd, bjartsýna sviðsmynd og svartsýna sviðsmynd. Stjórnendur meta líkur á því að hver sviðsmynd eigi sér stað og hvernig þær skuli notaðar í útreikningum á líkindavegnu væntu tapi. Fjárhæð vænts taps er háð skilgreiningu bankans á verulegri aukningu í útlánaáhættu, sem hefur áhrif á í hvaða niðurfærsluþrep eign er flokkuð. Stjórnendur hafa lagt mat á þætti til að greina verulega aukningu í útlánaáhættu frá upphaflegri skráningu, þar sem samanburður er gerður á breytingum á líkum á vanskilum, líftímalíkum á alvarlegum vanskilum á ársgrundvelli, fjölda daga í vanskilum og athugunarlista. Sjá nánari umfjöllun í skýringu 56.

Efnahagshorfur

Nýtt skeið er hafið í Covid-19 faraldrinum með tilkomu ómikron afbrigðisins. Tölur um fjölda smita á Íslandi hafa náð áður óþekktum hæðum og samkomutakmarkanir hafa verið hertar. Þrátt fyrir þetta eru ýmis jákvæð teikn á lofti um að tímum harðra lýðheilsuaðgerða sem hafa áhrif á daglegt líf og efnahagslífið kunni að vera að ljúka. Aðsókn í örvunarbólusetningu á Íslandi hefur verið einstaklega góð. Örvunarskammturinn dregur ekki sérlega mikið úr fjölda smita en hann gerir mjög mikið gagn til að draga úr líkum á að smitaðir einstaklingar þurfi að leggjast inn á sjúkrahús. Heilbrigðiskerfið hefur einnig brugðist skipulega við til að sinna sjúklingum með Covid-19 með sem bestum hætti og ný veirulyf eru að koma á markaðinn um þessar mundir. Ríkisstjórnin hefur kynnt til sögunnar efnahagsaðgerðir til að mæta neikvæðum áhrifum af samkomutakmörkunum.

Á árinu 2021 átti sér stað efnahagsbati. Af ofantöldum ástæðum og þrátt fyrir það tímabundna bakslag sem ómikron afbrigðið hefur valdið þá má búast við því að efnahagsbatinn muni halda áfram af krafti árið 2022. Atvinnuleysi er lykilmeyta í líkönum bankans til að spá fyrir um alvarleg vanskil í framtíðinni. Allar sviðsmyndir gera ráð fyrir að atvinnuleysi muni halda áfram að lækka en hraði lækunarinnar er mismunandi eftir sviðsmyndunum.

Eignir og aflögð starfsemi til sölu

Félög sem eingöngu eru yfirtekin til endursölu og aflögð starfsemi til sölu eru metin á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði hvort sem lægra reynist. Að jafnaði er gangvirði á flokkunardegi þessara félaga og aflögðu starfseminnar reiknað með því að nota matslíkón byggð á núvirtu framtíðar sjóðstreymi þar sem tekið er mið af mikilvægum breytum og forsendum sem ekki er unnt að ákvarða á grundvelli fyrirbyggjandi markaðsupplýsinga. Notkun annarra raunhæfra gagna eða forsenda í stað þessara líkana, einkum breytingar á þeirri ávöxtunarkröfu sem notuð var (sem samsvarar ávöxtunarkröfu á eigið fé), kunni að hafa áhrif á gangvirði þessara eigna.

Fasteignir sem eingöngu eru yfirteknar til endursölu eru metnar á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist. Gangvirði við flokkun er byggt á mati óháðra fasteignamatsmanna eða mati stjórnenda. Þar sem gangvirðismat á fasteignum er byggt á verðmatsaðferðum er óvissa um raunvirði eignanna.

Virðisrýmun óefnislegra eigna

Bókfært virði viðskiptavildar, innviða og viðskiptatengsla og tengdra samninga er yfirfarið árlega til að leggja mat á hvort það séu vísbendingar um virðisrýmun. Ef slíkar vísbendingar eru til staðar er lagt mat á endurheimtanlegt virði eignarinnar. Virðisrýmun er færð ef bókfært virði eignar er hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýmun er færð yfir rekstur. Endurheimtanlegt virði eignar er nýtingarvirði hennar eða söluverð að frádregnum kostnaði við sölu, hvort sem hærra reynist. Við mat á nýtingarvirði er vænt framtíðarsjóðstreymi núvirt miðað við ávöxtunarkröfu að teknu tilliti til skatta sem endurspegla gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættu sem tengist viðkomandi eign.

Gangvirði fjárfestingareigna

Fjárfestingareignir eru færðar á gangvirði og fara breytingar á gangvirði yfir rekstur. Við mat á fjárfestingareignum er annars vegar stuðst við matsaðferð sem byggir á núvirðingu en það er helst gert þegar ekki liggja fyrir markaðsupplýsingar um sambærilegar eignir og hins vegar er mat á fjárfestingareignum byggt á viðskiptum með eignir sem eru samanburðarhæfar hvað varðar tegund, staðsetningu og ástand.

4. Samstæðan

Hlutdeild í helstu dótturfélögum þar sem Arion banki hefur bein áhrif

	Starfsemi	Mynt	Eignarhlutur	
			2021	2020
Eignabjarg ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Leiguskjól ehf., Bjargargötu 1, Reykjavík	Bankastarfsemi	ISK	51,0%	51,0%
SRL slhf., Borgartúni 19, Reykjavík	Fasteignafélag	ISK	100,0%	100,0%
Stefnir hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignastýring	ISK	100,0%	100,0%
Valitor hf., Dalshrauni 3, Hafnarfirði	Greiðslulausnir	ISK	100,0%	100,0%
VISA Ísland ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Vörður tryggingar hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Tryggingafélag	ISK	100,0%	100,0%

Dótturfélögin Eignabjarg ehf. (eignarhaldsfélag Stakksbergs ehf. og Sólbjargs ehf.) og Valitor hf. eru flokkuð sem eignir og aflögð starfsemi til sölu í samræmi við IFRS 5.

SRL slhf. á 51% eignarhlut í dótturfélaginu Arnarlandi ehf. og færir upp samsvarandi minnihluta.

Skýringar við samstæðureikninginn

Starfspættir

Starfspáttayfirlit samstæðunnar byggir á starfspáttum samstæðunnar í takt við uppbyggingu stjórnunar og innri upplýsingagjafar. Starfseminni er skipt upp í starfspætti eftir eðli afurða, þjónustu og viðskiptavina. Afkoma rekstrarþátta er metin á grundvelli hagnaðar fyrir skatta.

Verðlagning á viðskiptum milli starfspátta ákvarðast eins og um viðskipti milli ótengdra aðila væri að ræða. Starfspættir greiða vexti til fjárstýringar og fá greidda vexti þaðan líkt og um ótengda aðila væri að ræða til að endurspeglar ráðstöfun fjármagns, kostnað við fjármögnun og viðeigandi áhættuálag.

5. Starfspættir

Markaðir & Stefdir

Markaðir & Stefdir samanstanda af eignastýringu og markaðsviðskiptum. Eignastýringin skiptist í eignastýringu fagfjárfesta, einkabankþjónustu og rekstur lífeyrissjóða. Eignastýring Arion banka stýrir fjármunum fyrir hönd viðskiptavina samkvæmt fyrirfram ákveðinni fjárfestingarstefnu hvers og eins. Til viðbótar sinnir sviðið rekstri lífeyrissjóða. Starfsemi Stefis hf. fellur jafnframt undir starfspáttinn. Stefdir er sjálfstætt starfandi fjármálafyrirtæki í eigu Arion banka og annast stýringu á fjölbreyttu úrvali verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestastjóða. Markaðir eru í samstarfi við sum af stærstu eignastýringarhúsum heims og getur því boðið viðskiptavinum upp á fjölbreytt úrval erlendra fjárfestingarkosta. Markaðsviðskipti sinna miðlun fjármálagerninga fyrir innlenda og erlenda viðskiptavinum bankans og geta sérfræðingar markaðsviðskipta veitt aðstoð og milligöngu í viðskiptum á skráðum verðbréfum á öllum helstu verðbréfamörkuðum heims.

Fyrirtækja- og fjárfestingarbankasvið

Fyrirtækja- & fjárfestingarbankasvið veitir stórum og meðalstórum fyrirtækjum og fjárfestum alhliða fjármálaþjónustu á Íslandi sem og erlendis. Sviðið skiptist í fyrirtækjasvið annars vegar og fyrirtækjaráðgjöf hins vegar.

Viðskiptastjórar fyrirtækjasviðs eru með viðtæka reynslu af fjármálastarfsemi og veita sérhæfða þjónustu í helstu greinum atvinnulífsins, s.s. verslun og þjónustu, sjávarútvegi og fasteignum og orku. Sviðið þjónar öllum fyrirtækjum, allt frá smáum og miðlungsstórum yfir í stór fyrirtæki. Fyrirtækjasvið veitir viðskiptavinum sínum heildar þjónustu er viðkemur lánsfjármögnun sem og aðrar viðskiptalausnir sem uppfylla ólíkar þarfið viðskiptavina, s.s. ábyrgðir, innlánsreikninga, greiðslumiðlun sem og stafrænar lausnir. Fyrirtækjasvið hefur komið að fjölmörgum fjármögnunarverkefnum, þar á meðal verið þátttakandi í alþjóðlegum sambankalánum ásamt öðrum íslenskum bönkum eða alþjóðlegum fjármálafyrirtækjum.

Fyrirtækjaráðgjöf bankana starfar náið með fyrirtækjasviði ásamt því að veita viðskiptavinum einnig ráðgjafarþjónustu vegna fyrirtækjavíðskipta og fjármögnunar þeirra. Áhersla er lög á að veita yfirburðarþjónustu á sviði ráðgjafar vegna kaupa og sölu fyrirtækja og stærri eignasafna auk umsjónar á sölu nýs hlutafjár og skráningu verðbréfa í Kauphöll.

Viðskiptabankasvið

Viðskiptabankasvið veitir fjölbreytta fjármálaþjónustu í 15 útibúum og afgreiðslum víðsvegar um landið og jafnframt með stafrænum lausnum bæði í Arion appinu og heimabanka. Þetta felur m.a. í sér innlán og útlán, sparnað, greiðslukort, lífeyrissparnað, tryggingar, verðbréf og sjóði. Til að auka skilvirkni og efla þjónustu er útibúum samstæðunnar skipt í fjögur svæði og njóta smærri útibúin þar með hags af styrk stærri eininga innan hvers svæðis. Viðskiptavinir viðskiptabankasviðs eru yfir 100.000.

Fjárstýring

Fjárstýring annast lausafjárstýringu bankans, auk gjaldeyris- og vaxtastýringar. Önnur meginhlutverk fjárstýringar eru verðlagning fjármagns til útlánasviða og stýring og verðlagning fjármálaafurða. m.a. markaðsvakt á innlendum verðbréfum og gjaldeyri. Gjalddeyrismiðlun er hluti af fjárstýringu. Fjárstýring sér einnig um útgáfu á skuldabréfum bankans bæði innanlands og erlendis ásamt því að viðhalda lánsþæfismati bankans.

Vörður

Vörður tryggingar býður upp á skaða- og líftryggingar og er fjórða stærsta tryggingafélagið á Íslandi.

Önnur dótturfélög

Dótturfélögin eru SRL slhf., sem heldur utan um meginhluta fjárfestingareigna samstæðunnar og eignarhaldsfélagið VISA Ísland ehf., auk annarra smærri félaga innan samstæðunnar. Dótturfélögin Valitor hf., Stakksberg ehf. og Sólbjarg ehf. (bæði félögin eru dótturfélög Eignabjargs ehf.) eru flokkuð sem aflögð starfsemi til sölu í samræmi við IFRS 5.

Stoðsvið

Undir stoðsvið falla höfuðstöðvar bankans en þar eru skrifstofa bankastjóra, áhættustýring, fjármálasvið (án fjárstýringar), upplýsingatæknisvið og upplifun viðskiptavina. Stoðsvið eru ekki sýnd sem sérstakir starfspættir. Stærstum hluta kostnaðar vegna stoðeilda er úthlutað til starfssviða, sem sýndur er í sér línu í deildaruppgjörinu.

Skýringar við samstæðureikninginn

5. Starfspættir, frh.

2021	Fyrirtækja- &							
	Markaðir og Stefnir	festingar- bankasvið	Viðskipta- bankasvið	Fjár- stýring	Vörður	Önnur dótturfélög	Stoðsvið og jöfnun	Samtals
<i>Rekstrarreikningur</i>								
Hreinar vaxtatekjur	965	12.854	15.658	2.653	84	(120)	(31)	32.063
Hreinar þóknatekjur	5.642	5.027	4.061	614	(179)	(791)	299	14.673
Hreinar tekjur af tryggingum	-	-	-	-	3.504	-	(62)	3.442
Hreinar fjármunatekjur	326	1.246	-	2.948	2.125	(436)	11	6.220
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	-	(8)	-	-	-	-	30	22
Aðrar rekstrartekjur	4	14	507	43	33	397	807	1.805
Rekstrartekjur	6.937	19.133	20.226	6.258	5.567	(950)	1.054	58.225
Rekstrargjöld	(1.966)	(1.792)	(5.147)	(605)	(2.591)	(222)	(13.552)	(25.875)
Úthlutaður kostnaður	(1.982)	(2.743)	(6.873)	(1.036)	(15)	(5)	12.654	-
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(68)	(436)	(709)	(303)	-	-	-	(1.516)
Hrein virðisbreyting	-	2.267	1.874	2	-	(443)	(531)	3.169
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	2.921	16.429	9.371	4.316	2.961	(1.620)	(375)	34.003
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	4.570	23.190	33.227	(9.029)	5.435	118	714	58.225
Tekjur frá öðrum starfsþáttum	2.367	(4.057)	(13.001)	15.287	132	(1.068)	340	-
Rekstrartekjur	6.937	19.133	20.226	6.258	5.567	(950)	1.054	58.225
<i>Efnahagsreikningur</i>								
Lán til viðskiptavina	15	364.925	572.117	-	-	4	(824)	936.237
Fjármálagerningar	47.474	171	-	151.445	26.099	2.796	(2.328)	225.657
Aðrar eignir frá ytri viðskiptavinum	5.500	7.056	2.732	74.141	8.180	35.992	18.369	151.970
Eignir innan samstæðu	27.845	-	-	273.762	-	-	(301.607)	-
Eignir samtals	80.834	372.152	574.849	499.348	34.279	38.792	(286.390)	1.313.864
Innlán frá viðskiptavinum	68.124	235.378	303.719	61.112	-	-	(12.857)	655.476
Aðrar skuldir við ytri viðskiptavini	4.997	5.733	1.366	390.526	21.205	11.889	28.074	463.790
Skuldir innan samstæðu	-	69.756	222.567	-	993	8.291	(301.607)	-
Skuldir samtals	73.121	310.867	527.652	451.638	22.198	20.180	(286.390)	1.119.266
Úthlutað eigið fé	7.713	61.285	47.197	47.710	12.081	18.612	-	194.598

Tekjuskattur og afkoma af aflagðri starfsemi til sölu eru ekki hluti af yfirliti yfir starfspætti.

Skýringar við samstæðureikninginn

5. Starfsþættir, frh.

2020	Fyrirtækja- &							
	Markaðir og Stefnir	festingar- bankasvið	Viðskipta- bankasvið	Fjár- stýring	Vörður	Önnur dótturfélög	Stoðsvið og jöfnun	Samtals
<i>Rekstrarreikningur</i>								
Hreinar vaxtatekjur	976	10.518	15.414	4.631	172	(389)	(164)	31.158
Hreinar þóknunatekjur	3.962	3.110	4.575	550	(171)	(647)	263	11.642
Hreinar tekjur af tryggingum	-	-	-	-	3.145	-	(74)	3.071
Hreinar fjármunatekjur	142	(144)	-	964	1.735	38	10	2.745
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	1	(48)	-	-	-	(1)	48	-
Aðrar rekstrartekjur	13	102	237	-	(12)	1.599	209	2.148
Rekstrartekjur	5.094	13.538	20.226	6.145	4.869	600	292	50.764
Rekstrargjöld	(1.828)	(1.301)	(5.423)	(608)	(2.449)	(179)	(12.653)	(24.441)
Úthlutaður kostnaður	(1.780)	(2.634)	(5.880)	(1.127)	(21)	(6)	11.448	-
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(35)	(387)	(579)	(300)	-	-	-	(1.301)
Hrein virðisbreyting	-	(6.043)	(1.114)	(4)	-	4.546	(2.429)	(5.044)
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	1.451	3.173	7.230	4.106	2.399	4.961	(3.342)	19.978
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	3.261	19.642	32.209	(10.850)	2.135	4.218	149	50.764
Tekjur frá öðrum starfsþáttum	1.833	(6.104)	(11.983)	16.995	2.734	(3.618)	143	-
Rekstrartekjur	5.094	13.538	20.226	6.145	4.869	600	292	50.764
<i>Efnahagsreikningur</i>								
Lán til viðskiptavina	41	308.657	515.115	66	-	4	(942)	822.941
Fjármálagerningar	43.809	434	-	159.825	22.450	2.869	(2.136)	227.251
Aðrar eignir frá ytri viðskiptavinum	3.298	6.640	3.197	69.380	5.889	38.290	(4.180)	122.514
Eignir innan samstæðu	32.045	-	-	238.218	1.894	1.322	(273.479)	-
Eignir samtals	79.193	315.731	518.312	467.489	30.233	42.485	(280.737)	1.172.706
Innlán frá viðskiptavinum	64.657	103.648	346.224	64.565	-	-	(10.670)	568.424
Aðrar skuldir við ytri viðskiptavini	6.698	2.790	4.778	349.329	19.694	19.736	3.412	406.437
Skuldir innan samstæðu	-	149.973	123.506	-	-	-	(273.479)	-
Skuldir samtals	71.355	256.411	474.508	413.894	19.694	19.736	(280.737)	974.861
Úthlutað eigið fé	7.838	59.320	43.804	53.595	10.539	22.749	-	197.845

Tekjuskattur og afkoma af aflagðri starfsemi til sölu eru ekki hluti af yfirliti yfir starfsþætti.

Skýringar við samstæðureikninginn

Ársfjórðungsýfirlit

6. Rekstur eftir ársfjórðungum, óendurskoðað

2021	1F	2F	3F	4F	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	7.342	8.016	7.937	8.768	32.063
Hreinar þóknatekjur	3.277	3.562	3.755	4.079	14.673
Hreinar tekjur af tryggingum	671	914	992	865	3.442
Hreinar fjármunatekjur	1.500	2.203	1.366	1.151	6.220
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	1	25	7	(11)	22
Aðrar rekstrartekjur	306	284	833	382	1.805
Rekstrartekjur	13.097	15.004	14.890	15.234	58.225
Laun og tengd gjöld	(3.271)	(3.575)	(2.899)	(4.893)	(14.638)
Annar rekstrarkostnaður	(2.777)	(2.797)	(2.689)	(2.974)	(11.237)
Rekstarkostnaður	(6.048)	(6.372)	(5.588)	(7.867)	(25.875)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(330)	(355)	(486)	(345)	(1.516)
Hrein virðisbreyting	1.080	812	718	559	3.169
Hagnaður fyrir tekjuskatt	7.799	9.089	9.534	7.581	34.003
Tekjuskattur	(1.866)	(1.408)	(1.920)	(1.588)	(6.782)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	5.933	7.681	7.614	5.993	27.221
Afkoma af aflagðri starfsemi, eftir skatta	106	135	624	529	1.394
Hagnaður	6.039	7.816	8.238	6.522	28.615
2020					
Hreinar vaxtatekjur	7.253	7.857	7.989	8.059	31.158
Hreinar þóknatekjur	3.076	2.688	2.762	3.116	11.642
Hreinar tekjur af tryggingum	501	761	1.043	766	3.071
Hreinar fjármunatekjur	(2.000)	2.691	692	1.362	2.745
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	(24)	(5)	51	(22)	-
Aðrar rekstrartekjur	170	71	475	1.432	2.148
Rekstrartekjur	8.976	14.063	13.012	14.713	50.764
Laun og tengd gjöld	(3.130)	(3.577)	(2.504)	(3.121)	(12.332)
Annar rekstrarkostnaður	(3.077)	(2.818)	(2.728)	(3.486)	(12.109)
Rekstarkostnaður	(6.207)	(6.395)	(5.232)	(6.607)	(24.441)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(331)	(324)	(383)	(263)	(1.301)
Hrein virðisbreyting	(2.860)	(918)	(1.340)	74	(5.044)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	(422)	6.426	6.057	7.917	19.978
Tekjuskattur	(860)	(1.468)	(1.096)	193	(3.231)
Hagnaður (tap) af áframhaldandi starfsemi	(1.282)	4.958	4.961	8.110	16.747
Tap af aflagðri starfsemi, eftir skatta	(889)	(45)	(995)	(2.349)	(4.278)
Hagnaður (tap)	(2.171)	4.913	3.966	5.761	12.469

Árshlutauppgjör fyrstu sex mánaða ársins var kannað af endurskoðendum bankans. Önnur ársfjórðungsuppgjör og skipting milli fjórðunga voru hvorki endurskoðuð né könnuð af endurskoðendum bankans.

Skýringar við samstæðureikninginn

Skýringar við rekstarreikning

7. Hreinar vaxtatekjur

	Afskrifað kostnaðar- verð	Gangvirði gegnum rekstur	Gangvirði yfir heildar- afkomu	Samtals
2021				
<i>Vaxtatekjur</i>				
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	573	-	-	573
Lán til lánastofnana	73	49	-	122
Lán til viðskiptavina	49.044	-	-	49.044
Verðbréf	-	1.387	2.642	4.029
Annað	190	-	-	190
Vaxtatekjur	49.880	1.436	2.642	53.958
<i>Vaxtagjöld</i>				
Innlán	(6.820)	-	-	(6.820)
Lántaka	(13.065)	-	-	(13.065)
Víkjandi lántaka	(1.891)	-	-	(1.891)
Annað	(119)	-	-	(119)
Vaxtagjöld	(21.895)	-	-	(21.895)
Hreinar vaxtatekjur	27.985	1.436	2.642	32.063
2020				
<i>Vaxtatekjur</i>				
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	1.435	-	-	1.435
Lán til lánastofnana	188	-	-	188
Lán til viðskiptavina	46.804	-	-	46.804
Verðbréf	-	1.249	1.889	3.138
Annað	165	-	-	165
Vaxtatekjur	48.592	1.249	1.889	51.730
<i>Vaxtagjöld</i>				
Innlán	(6.644)	-	-	(6.644)
Lántaka	(12.030)	-	-	(12.030)
Víkjandi lántaka	(1.780)	-	-	(1.780)
Annað	(118)	-	-	(118)
Vaxtagjöld	(20.572)	-	-	(20.572)
Hreinar vaxtatekjur	28.020	1.249	1.889	31.158

Hreinar vaxtatekjur reiknaðar með aðferð virkra vaxta námu 49,739 m.kr. á árinu (2020: 48,427 m.kr.).

<i>Vaxtamunur</i>	2021	2020
Vaxtamunur (hlutfall hreinna vaxtatekna af meðalstöðu vaxtaberandi eigna)	2,8%	2,9%

Skýringar við samstæðureikninginn

8. Hreinar þóknatekjur

	2021			2020		
	Tekjur	Gjöld	Hreinar tekjur	Tekjur	Gjöld	Hreinar tekjur
Eignastýring	5.430	(552)	4.878	4.095	(426)	3.669
Markaðir og fyrirtækjaráðgjöf	2.565	(40)	2.525	1.437	(27)	1.410
Lán og ábyrgðir	4.686	-	4.686	4.084	-	4.084
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	1.461	(113)	1.348	1.308	(109)	1.199
Greiðslukort og -lausnir	1.777	(520)	1.257	1.666	(304)	1.362
Annað	787	(808)	(21)	635	(717)	(82)
Hreinar þóknatekjur	16.706	(2.033)	14.673	13.225	(1.583)	11.642

Þóknarir vegna eignastýringar renna til bankans vegna stýringar og vörslu eigna þar sem bankinn varðveitir eða fjárfestir fyrir hönd viðskiptavina.

Þóknarir af miðlun og fyrirtækjaráðgjöf fela í sér ráðgjöf og þjónustu fyrirtækjaráðgjafar af ýmsu tagi til viðskiptavina sem og þóknun vegna miðlunar verðbréfa og gjaldeyris og afleiðuviðskipta.

Þóknarir vegna lána og ábyrgða eru vegna lántöku- og framlengingargjalds, ráðgjafar og skjalagerðar og tilkynninga- og greiðslugjalds auk gjalds fyrir veitingu ábyrgða fyrir hönd viðskiptavina.

Þóknarir vegna innheimtu- og greiðsluþjónustu eru vegna innheimtuþjónustu, t.d. vegna útsendingu reikninga og innheimtuseðla, rafrænar birtingar, símgreiðsluþóknarir og þóknun vegna annarrar greiðsluþjónustu.

Þóknarir vegna greiðslukorta og -lausna eru að stærstum hluta vegna útgáfu bankans á kredit- og debetkortum og þóknunum tengdum þeim, t.d. árgjöld korta og færslugjöld.

Aðrar þóknarir eru að stærstum hluta vegna gjaldeyrisviðskipta í útibúum og hraðbönkum, vörslu verðbréfa og viðskiptavaktar.

9. Hreinar tekjur af tryggingum

	2021	2020
<i>Eigin iðgjöld</i>		
Bókfærð iðgjöld	14.032	12.456
Bókfærð iðgjöld, hluti endurtryggjenda	(486)	(478)
Breyting á iðgjaldaskuld	(644)	(497)
Eigin iðgjöld	12.902	11.481
<i>Eigin tjón</i>		
Bókfærð tjón	(8.186)	(7.595)
Bókfærð tjón, hluti endurtryggjenda	157	208
Breyting á tjónaskuld	(1.374)	(951)
Breyting á hlut endurtryggjenda í tjónaskuld	(57)	(72)
Eigin tjón	(9.460)	(8.410)
Hreinar tekjur af tryggingum	3.442	3.071
<i>Samsett hlutfall</i>		
Samsett hlutfall	93,2%	94,4%

Skýringar við samstæðureikninginn

10. Hreinar fjármunatekjur	2021	2020
Hreinn hagnaður fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði gengum rekstur	6.589	4.033
Hreint tap vegna endurkaupa eigin útgáfu	-	(700)
Hreint tap af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	(216)	(178)
Innleyst (tap) hagnaður fjáreigna sem færðar eru á gangvirði yfir heildarafkomu	(453)	151
Hreinn myntgengishagnaður (tap)	300	(561)
Hreinar fjármunatekjur	6.220	2.745

Hreinn hagnaður fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur

Eiginfjárgæringar	5.126	2.613
Vaxtagæringar	1.246	885
Afleiðusamningar	217	535
Hreinn hagnaður fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði gengum rekstur	6.589	4.033

Hreint tap af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga

Gangvirðisbreytingar af vaxtaskiptasamningum skilgreindir til áhættuvarna	(2.262)	221
Gangvirðisbreytingar skuldabréfa útgefina af samstæðunni sem rekja má til vaxtaáhættu	2.046	(399)
Hreint tap af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	(216)	(178)

11. Aðrar rekstrartekjur

Matsbreytingar á fjárfestingareignum	545	580
Innleystur hagnaður fjárfestingareigna	28	327
Hagnaður af sölu eigna	542	722
Hreinar tekjur af eignum til sölu	227	312
Aðrar tekjur	463	207
Aðrar rekstrartekjur	1.805	2.148

Hreinar tekjur af eignum til sölu

Tekjur af fasteignum og öðrum eignum	259	413
Gjöld vegna fasteigna og annarra eigna	(32)	(101)
Hreinar tekjur af eignum til sölu	227	312

Fasteignir og aðrar eignir sem flokkast sem eignir til sölu eru tilkomnar vegna fullnustu veða hjá félögum og einstaklingum.

12. Starfsmenn og laun

	2021	2020
<i>Heildarfjöldi starfsmanna</i>		
Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	758	789
Stöðugildi í árslok	751	776
<i>Heildarfjöldi starfsmanna móðurfélagsins</i>		
Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	627	661
Stöðugildi í árslok	619	648
<i>Laun og tengd gjöld</i>		
Laun	10.216	10.064
Kaupauki	1.215	54
Kostnaður við kauprétti	99	-
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.692	1.498
Önnur launatengd gjöld	1.577	1.310
Eignfærsla launa vegna innleiðingar grunnkerfa	(161)	(594)
Laun og tengd gjöld	14.638	12.332

Skýringar við samstæðureikninginn

12. Starfsmenn og laun, framhald

	2021	2020
<i>Laun og tengd gjöld hjá móðurfélaginu</i>		
Laun	8.528	8.327
Kaupauki	1.000	-
Kostnaður við kauprétti	99	-
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.410	1.233
Önnur launatengd gjöld	1.343	1.066
Eignfærsla launa vegna innleiðingar grunnkerfa	(161)	(594)
Laun og tengd gjöld hjá móðurfélaginu	12.219	10.032

	2021				2020			
	Föst laun*	Önnur laun**	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals	Föst laun*	Önnur laun**	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals
<i>Laun til stjórnar</i>								
Brynjólfur Bjarnason, stjórnarformaður ...	11,8	6,8	1,7	20,3	11,7	6,1	2,1	19,9
Paul Richard Horner, stjórnarmaður	10,9	7,0	-	17,9	11,7	4,5	-	16,2
Gunnar Sturluson, stjórnarmaður	5,9	7,0	1,0	13,9	5,9	4,3	1,3	11,5
Liv Fiksdahl, stjórnarmaður	8,1	7,7	-	15,8	11,7	2,6	-	14,3
Steinunn K. Þórðardóttir, stjórnarmaður .	8,1	7,0	1,3	16,3	11,7	4,9	1,4	18,0
Renier Lemmens, í stjórn til 16.3.21	2,5	1,5	0,3	4,3	11,7	5,0	0,3	17,0
Herdís Fjeldsted, í stjórn til 26.3.20	-	-	-	-	2,2	1,3	1,3	4,8
Varamenn í stjórn	0,7	1,4	0,1	2,3	2,7	3,3	0,8	6,8
Heildargreiðslur	48,0	38,5	4,4	90,9	69,3	32,1	7,2	108,6

* Föst laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu á stjórnarfundum.

** Önnur laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu í nefndum á vegum stjórnar.

	2021				2020			
	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals
<i>Laun til lykilstjórnenda</i>								
Benedikt Gíslason, bankastjóri	61,0	-	8,8	69,8	57,1	-	8,4	65,5
Átta fulltrúar sem eiga sæti í framkvæmda-stjórn bankans (7 til 6.9.21)	279,8	3,5	36,8	320,1	222,4	4,8	39,2	266,4
Fyrrum fulltrúar í framkvæmdastjórn	32,0	2,0	4,6	38,7	20,6	-	5,3	25,9
Heildargreiðslur	372,8	5,5	50,2	428,5	300,1	4,8	52,8	357,8

Árangurstengdar greiðslur til lykilstjórnenda á árinu 2021 eru vegna frestaðra greiðslna sem byggðar eru á rekstrarárangri ársins 2017 (2020: rekstrarárangur 2016).

Stjórnarmenn fá greitt fyrir setu í nefndum stjórnarinnar. Til viðbótar við 14 stjórnarfundir (2020: 12) voru á árinu haldnir 11 fundir í lánanefnd (2020: 13), 5 fundir í endurskoðunarnefnd (2020: 7), 8 fundir í áhættunefnd (2020: 12), 4 fundir í starfskjaranefnd (2020: 5) og 6 í tækninefnd (2020: 1).

Á aðalfundi bankans árið 2021, sem haldinn var 16. mars 2021, voru mánaðarlaun stjórnarformanns, varaformanns og annarra stjórnarmanna ákveðin 981.400 kr., 736.200 kr. og 490.900 kr. (2020: 981.400 kr.; 736.200 kr.; 490.900 kr.). Einnig var samþykkt að laun varamanna í stjórn skyldu vera 248.600 kr. (2020: 248.600 kr.) fyrir hvern fund, allt að 490.900 kr. (2020: 490.900 kr.) fyrir hvern mánuð. Stjórnarmenn búsettir erlendis fá greiddar 300.000 kr. vegna hvers stjórnarfundar sem þeir sækja í eigin persónu. Ennfremur var samþykkt að greiða stjórnarmönnum sem sitja í nefndum stjórnar bankans allt að 196.300 kr. á mánuði (2020: 196.300 kr.) fyrir hverja nefnd sem þeir sitja í og formanni nefndar stjórnar 255.000 kr. (2020: 255.000 kr.).

Skýringar við samstæðureikninginn

12. Starfsmenn og laun, framhald

Kaupaukakerfi

Á árinu gjaldfærði samstæðan 1.580 m.kr. (2020: 70 m.kr.) vegna kaupaukakerfa að launatengdum gjöldum meðtöldum, þar af var gjaldfærði móðurfélagið 1.300 m.kr. (2020: engin gjaldfærsla). Greiðslu 40% kaupaukans er frestað um þrjú ár nemi hann hærrí fjárhæð en 10% af ársláunum án kaupauka, í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins um kaupaukakerfi fjármálafyrirtækja. Í árslok nam skuldbinding vegna kaupaukakerfis samstæðunnar 1.638 m.kr. (31.12.2020: 143 m.kr.), þar af var skuldbinding móðurfélagsins 1.300 m.kr. (31.12.2020: engin).

Endurskoðað kaupaukakerfi fyrir Arion banka hf. og Vörð tók gildi árið 2021. Kerfið er í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins um kaupaukagreiðslur til starfsmanna fjármálastofnana. Kerfið skiptist í tvo hluta. Annars vegar geta starfsmenn fengið allt að 10% af föstum launum fyrir árið 2021 sem kaupaukagreiðslu í peningum. Hins vegar getur afmarkaður hópur fengið allt að 25% af föstum launum sínum í kaupauka í formi hlutabréfa í bankanum sem verða háð þriggja ára binditíma. Lykilviðmið sem notað er til að ákvarða hvort kaupauki verði greiddur af bankanum fyrir árið 2021, að hluta eða öllu leyti, er hvort arðsemi eigin fjár Arion banka árið 2021 sé hærrí en vegin arðsemi helstu keppinauta bankans. Önnur viðmið sem horft er til eru arðsemi eigin fjár og kostnaðarhlutfall í samanburði við markmið, hlýtni við reglur, starfsánægja o.fl. Samsvarandi skilyrði fyrir greiðslu kaupauka eru hjá Verði, þ.e. arðsemi umfram íslenska keppinauta auk annarra innri markmiða. Stefni er með sérstakt kaupaukakerfi þar sem aðrir mælikvarðar eru lagðir til grundvallar.

Kaupréttakerfi

Stjórn bankans samþykkti nýja kaupréttaráætlun fyrir alla starfsmenn bankans í lok árs 2020. Kaupréttaráætlunin er til fimm ára þar sem starfsfólk hefur rétt til að kaupa hlutabréf árlega fyrir 600 þúsund krónur í hvert sinn. Kaupgengið, 95,5 kr. á hlut, réðst af meðalverði hlutabréfa bankans 10 daga fyrir undirritun kaupréttarsamnings sem var 3. febrúar 2021. Starfsmaður skal vera í óslitinni vinnu hjá Arion banka til lokadags. Kaupréttirnir bera hvorki rétt til arðs né atkvæðisréttar og eru metnir með Black-Scholes verðlagningarlíkani. Alls gerðu 628 starfsmenn kaupréttarsamninga um allt að 3.945.550 hluti á ári miðað við 100% nýtingu kaupréttar. Heildarkostnaður við kerfið nam 99 milljónum króna á árinu 2021 og er sá kostnaður færður í gegnum rekstrarreikning (2020: enginn). Áætlaður eftirstandandi kostnaður við kaupréttarsamningana nemur 161 milljón króna og verður gjaldfærður á næstu fjórum árum.

Breyting á kaupréttakerfi bankans var samþykkt af stjórn í janúar 2022, í samræmi við heimild aðalfundar 2021. Breytingin felur í sér að árlegt hámark kaupverð starfsmanna á hlutabréfum hækkar úr 600 þúsund krónum í 1,5 milljón króna á árunum 2023-2026 í samræmi við breytingu á 10. gr. tekjuskattslaga nr. 90/2003. Gengi í kaupréttarsamningum er meðalgengi á markaði síðustu 10 viðskiptadaga fyrir undirritun samninganna. Þar sem ekki hefur verið gengið frá uppfærðum kaupréttarsamningum við starfsmenn liggur kostnaður við viðbótina ekki fyrir.

13. Annar rekstrarkostnaður

	2021	2020
Upplýsinga- og tæknikostnaður	4.686	5.241
Aðkeypt sérfræðipjónusta	937	970
Húsnæðiskostnaður	718	1.142
Annar stjórnunarkostnaður	2.414	2.595
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	558	569
Afskriftir fastafjármuna	565	617
Afskriftir nýtingarréttar	128	133
Niðurfærslur óefnislegra eigna	1.231	842
Annar rekstrarkostnaður	11.237	12.109

Þóknun til endurskoðenda

Endurskoðun og könnun reikningsskila vegna viðkomandi reikningsárs	151	135
Önnur endurskoðunartengd þjónusta vegna viðkomandi reikningsárs	9	15
Önnur þjónusta endurskoðenda	15	-
Þóknun til endurskoðenda	175	150

Skýringar við samstæðureikninginn

14. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur er 0,145% af heildarskuldum í árslok umfram 50 ma.kr. að frádregnum skattskuldum (2020: 0.145%). Skatturinn er lagður á fjármálafyrirtæki en dótturfélög, sem ekki eru fjármálafyrirtæki, eru undanþegin skattinum.

15. Hrein virðisbreyting

	2021	2020
<i>Hrein virðisrýrnun fjármálagerna og virðisbreyting lána</i>		
Breyting á virðisrýrnun lána til viðskiptavina og lánastofnana	2.538	(5.741)
Breyting á virðisrýrnun fjármálagerna sem færðir eru á gangvirði yfir aðra heildarafkomu	-	(6)
Aðrar matsbreytingar á lánum til fyrirtækja	71	67
Aðrar matsbreytingar á lánum til einstaklinga	560	636
Hrein virðisbreyting	3.169	(5.044)

Virðisbreyting eftir tegund

Innlánastofnanir	101	(85)
Einstaklingar	917	(262)
Fyrirtæki	2.151	(4.697)
Hrein virðisbreyting	3.169	(5.044)

Aðrar matsbreytingar á lánum til einstaklinga og fyrirtækja er einkum tilkomin vegna innlausnar affalla lána sem keypt voru á árunum 2008 til 2013 með afföllum, bæði vegna virðisrýrnunar og annarrar ávöxtunarkröfu en vaxtakjör lánanna endurspegluðu. Innlausnin tilheyrir nær eingöngu lánum sem greidd voru upp eða seld fyrir lokagjaldþaga.

16. Tekjuskattur

	2021	2020
Tekjuskattur til greiðslu	6.607	3.632
Breyting á tekjuskattsskuldþingingu	175	(401)
Tekjuskattur	6.782	3.231

Útleiðsla á virku tekjuskattshlutfalli

	2021		2020	
Hagnaður fyrir tekjuskatt		34.003		19.978
Reiknaður tekjuskattur m.v. gildandi skattshlutfall	20,0%	6.801	20,0%	3.996
Sérstakur fjársýsluskattur	4,1%	1.411	3,3%	669
Ófrádráttarþær kostnaður	0,1%	24	0,2%	43
Óskattskyldar tekjur	(4,3%)	(1.455)	(7,4%)	(1.484)
Ófrádráttarþærir skattar (sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki)	0,9%	303	1,3%	260
Skattaáhrif sem ekki eru færð í rekstarreikning	(1,0%)	(350)	(0,4%)	(78)
Aðrar breytingar	0,1%	48	(0,9%)	(175)
Virkt tekjuskattshlutfall	19,9%	6.782	16,2%	3.231

Fjármálafyrirtæki á Íslandi greiða 6% sérstakan fjársýsluskatt af skattskyldum hagnaði umfram 1 ma.kr.

Óskattskyldar tekjur eru einkum tilkomnar vegna hagnaðar af hlutabréfaeign.

Skýringar við samstæðureikninginn

17. Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	2021	2020
Hreinn hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi til sölu	1.415	(4.275)
Tekjuskattur	(21)	(3)
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	1.394	(4.278)

Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt

Valitor hf.	903	(1.298)
Stakksberg ehf.	(211)	(1.425)
Sólbjarg ehf.	702	(1.555)
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	1.394	(4.278)

Hreinn hagnaður af rekstri Valitor var 320 m.kr. á árinu en framlag Valitor til samstæðunnar var 903 m.kr. að teknu tilliti til jöfnunar innan samstæðunnar. Rekstrartekjur Valitor voru 5.285 m.kr. eða 6.023 m.kr., að teknu tilliti til jöfnunar innan samstæðunnar.

Rekstraráhrif Stakksbergs og Sólbjargs eru að mestu tilkomin vegna matsbreytinga undirliggjandi eigna félaganna.

Frekari upplýsingar um Valitor hf., Stakksberg ehf. og Sólbjarg ehf. er að finna í skýringu 29.

18. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hreinum hagnaði sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. með vegnu meðaltali almennra útistandandi hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er reiknaður með því að leiðrétta veginn meðalfjölda virkra hluta vegna áhrifa af öllum væntum almennum hlutum sem valda þynningaráhrifum. Arion banki hefur gefið út áskriftaréttindi og kauprétti sem valda þynningaráhrifum.

	Áframhaldandi starfsemi		Aflögð starfsemi		Hagnaður	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Hagnaður sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf.	27.211	16.754	1.394	(4.278)	28.605	12.476
Vegið meðaltal útistandandi hluta (milljónir)	1.593	1.723	1.593	1.723	1.593	1.723
Vegið meðaltal útistandandi hluta að teknu tilliti til áskriftaréttinda og kaupréttta (milljónir)	1.690	1.723	1.690	1.723	1.690	1.723
Hagnaður á hlut (í krónum)	17,08	9,72	0,88	(2,48)	17,96	7,24
Þynntur hagnaður á hlut (í krónum)	16,10	9,72	0,82	(2,48)	16,93	7,24

Skýringar við samstæðureikninginn

Skýringar við efnahagsreikning

19. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands

	2021	2020
Reiðufé	3.556	3.342
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	58.966	32.588
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	6.535	6.206
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	42.136

Bindiskylda við Seðlabanka Íslands er lögbundin og ekki tiltæk bankanum í daglegum rekstri hans. Lágmarks bindiskyldan er tvíþætt: föst bindiskylda og meðaltalsuppfyllt bindiskylda. Fasta bindiskyldan er 1%.

20. Lán til lánastofnana

	2021	2020
Bankareikningar	28.156	22.354
Önnur lán	2.116	5.982
Niðurfærsla	-	(101)
Lán til lánastofnana	30.272	28.235

21. Lán til viðskiptavina

	Einstaklingar		Fyrirtæki		Samtals	
	Heildarvirði lána	Bókfært virði	Heildarvirði lána	Bókfært virði	Heildarvirði lána	Bókfært virði
2021						
Yfirdrættir	14.255	13.691	18.301	17.785	32.556	31.476
Greiðslukort	13.192	13.037	1.449	1.409	14.641	14.446
Íbúðalán	463.895	463.457	41.588	41.420	505.483	504.877
Framkvæmdalán	-	-	17.798	17.775	17.798	17.775
Bíla- og tækjafjármögnun	4.471	4.451	3.882	3.843	8.353	8.294
Önnur lán	32.573	31.862	332.433	327.507	365.006	359.369
Lán til viðskiptavina	528.386	526.498	415.451	409.739	943.837	936.237
2020						
Yfirdrættir	12.875	12.176	15.471	14.208	28.346	26.384
Greiðslukort	12.260	12.062	1.086	1.019	13.346	13.081
Íbúðalán	378.554	377.873	32.175	31.768	410.729	409.641
Framkvæmdalán	-	-	39.160	39.514	39.160	39.514
Bíla- og tækjafjármögnun	3.713	3.700	4.192	4.112	7.905	7.812
Önnur lán	28.409	27.525	307.103	298.984	335.512	326.509
Lán til viðskiptavina	435.811	433.336	399.187	389.605	834.998	822.941

Bókfært virði lána sem veðsett eru á móti lántöku var í árslok 267 ma.kr. (31.12.2020: 219 ma.kr.). Veðsett lán eru eingöngu íbúðalán til einstaklinga.

Nánari upplýsingar um lán má finna í kaflanum um áhættustýringu.

22. Fjármálagerningar

	2021	2020
Skuldabréf og skuldagerningar	151.852	157.744
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	25.063	18.641
Afleiðusamningar	2.905	7.284
Verðbréf notuð til rekstarlegra áhættuvarna	45.837	43.582
Fjármálagerningar	225.657	227.251

Skýringar við samstæðureikninginn

23. Fjáreignir og fjárskuldir

2021	Afskrifað kostnaðar- verð	Á gangvirði yfir aðra heildar- afkomu	Tilskilið á gang- virði yfir rekstur	Samtals
<i>Fjáreignir</i>				
<i>Lán</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	-	-	69.057
Lán til lánastofnana	28.156	-	2.116	30.272
Lán til viðskiptavina	936.237	-	-	936.237
Lán	1.033.450	-	2.116	1.035.566
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	133.825	17.344	151.169
Óskráð	-	-	683	683
Skuldabréf og skuldagerningar	-	133.825	18.027	151.852
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	-	7.707	7.707
Óskráð	-	-	13.079	13.079
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð	-	-	4.277	4.277
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	-	25.063	25.063
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	-	1.805	1.805
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	-	1.100	1.100
Afleiðusamningar	-	-	2.905	2.905
<i>Verðbréf notuð til rekstarlegra áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	-	14.044	14.044
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum, skráð	-	-	31.793	31.793
Verðbréf notuð til rekstarlegra áhættuvarna	-	-	45.837	45.837
<i>Aðrar fjáreignir</i>				
Viðskiptakröfur	5.104	-	-	5.104
Aðrar fjáreignir	7.617	-	-	7.617
Aðrar fjáreignir	12.721	-	-	12.721
Fjáreignir	1.046.171	133.825	93.948	1.273.944
<i>Fjárskuldir</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	5.000	-	-	5.000
Innlán frá viðskiptavinum	655.476	-	-	655.476
Lántaka	356.637	-	-	356.637
Víkjandi lántaka	35.088	-	-	35.088
Afleiðusamningar	-	-	4.974	4.974
Afleiðusamningar notaðir til rekstarlegra áhættuvarna	-	-	903	903
Aðrar fjárskuldir	8.685	-	-	8.685
Fjárskuldir	1.060.886	-	5.877	1.066.763

Skýringar við samstæðureikninginn

23. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

2020	Afskrifað kostnaðar- verð	Á gangvirði yfir aðra heildar- afkomu	Tilskilið á gang- virði yfir rekstur	Samtals
<i>Fjáreignir</i>				
<i>Lán</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	42.136	-	-	42.136
Lán til lánastofnana	28.235	-	-	28.235
Lán til viðskiptavina	822.941	-	-	822.941
Lán	893.312	-	-	893.312
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	136.145	19.075	155.220
Óskráð	-	1.510	1.014	2.524
Skuldabréf og skuldagerningar	-	137.655	20.089	157.744
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	-	8.816	8.816
Óskráð	-	-	6.393	6.393
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð*	-	-	3.432	3.432
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	-	18.641	18.641
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	-	5.002	5.002
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	-	2.282	2.282
Afleiðusamningar	-	-	7.284	7.284
<i>Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	-	27.215	27.215
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, skráð	-	-	16.335	16.335
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, óskráð	-	-	32	32
Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna	-	-	43.582	43.582
Viðskiptakröfur	3.740	-	-	3.740
Aðrar fjáreignir	5.927	-	-	5.927
Aðrar fjáreignir	9.667	-	-	9.667
Fjáreignir	902.979	137.655	89.596	1.130.230
<i>Fjárskuldir</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	13.031	-	-	13.031
Innlán frá viðskiptavinum	568.424	-	-	568.424
Lántaka	298.947	-	-	298.947
Víkjandi lántaka	36.060	-	-	36.060
Skortstöður í skuldabréfum	-	-	40	40
Skortstöður í hlutabréfum	-	-	63	63
Skortstöður í hlutabréfum, notuð til áhættuvarna	-	-	666	666
Afleiðusamningar	-	-	4.471	4.471
Aðrar fjárskuldir	8.011	-	-	8.011
Fjárskuldir	924.473	-	5.240	929.713

Skýringar við samstæðureikninginn

23. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

	Á gangvirði yfir aðra heildar afkomu	Tilskilið á gangvirði gegnum rekstur	Samtals
<i>Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði sundurliðað eftir útgefendum</i>			
2021			
Fjármála- og tryggingastarfsemi	21.001	7.561	28.562
Opinberir aðilar	112.824	8.325	121.149
Fyrirtæki	-	2.141	2.141
Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði	133.825	18.027	151.852
2020			
Fjármála- og tryggingastarfsemi	13.840	7.298	21.138
Opinberir aðilar	122.743	11.097	133.840
Fyrirtæki	1.072	1.694	2.766
Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði	137.655	20.089	157.744

Heildarfjárhæð veðsettra skuldabréfa í árslok var 8,6 ma.kr. (31.12.2020: 8,2 ma.kr.). Veðsett skuldabréf samanstanda af skuldabréfum útgefnum af íslenska ríkinu, ásamt skuldabréfum lánastofnana sem voru veðsett á móti lántöku sem er hluti af skuldum við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands í efnahagsreikningi og jafnframt á móti skortstöðum, sem falla undir fjárskuldir á gangvirði.

24. Þrepaskipting gangvirðis

Samstæðan notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði eigna og skulda eftir matsaðferð:

1. þrep: skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum,
2. þrep: virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint og
3. þrep: virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.

Samstæðan metur í lok hvers uppgjörstímabils hvort eignir og skuldir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa, með því að yfirfara flokkunina og er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði flokkaðar eftir þrepum

2021	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
<i>Eignir á gangvirði</i>				
Lán til lánastofnana	-	2.116	-	2.116
Skuldabréf og skuldagerningar	150.723	1.032	97	151.852
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	5.519	15.736	3.808	25.063
Afleiðusamningar	-	1.805	-	1.805
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	1.100	-	1.100
Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna	45.829	8	-	45.837
Fjárfestingareignir	-	-	6.560	6.560
Eignir á gangvirði	202.071	21.797	10.465	234.333
<i>Skuldir á gangvirði</i>				
Afleiðusamningar notaðir til rekstrarlegra áhættuvarna	-	4.974	-	4.974
Afleiðusamningar	-	903	-	903
Skuldir á gangvirði	-	5.877	-	5.877

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

2020

<i>Eignir á gangvirði</i>	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldageringar	155.061	2.325	358	157.744
Hlutabréf og eiginfjárgæringar með breytilegum tekjum	6.097	10.859	1.685	18.641
Afleiðusamningar	-	5.002	-	5.002
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	2.282	-	2.282
Verðbréf notuð til rekstarlegra áhættuvarna	43.551	31	-	43.582
Fjárfestingareignir	-	-	6.132	6.132
Eignir á gangvirði	204.709	20.499	8.175	233.383
<i>Skuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	40	-	-	40
Skortstöður í hlutabréfum	666	-	-	666
Skortstöður í hlutabréfum, notuð til rekstarlegra áhættuvarna	63	-	-	63
Afleiðusamningar	-	4.471	-	4.471
Skuldir á gangvirði	769	4.471	-	5.240

Eignir að fjárhæð 172 m.kr. voru fluttar úr 1. þrepi í 2. þrep á árinu og 122 m.kr. voru fluttar úr 2. þrepi í 1. þrep (2020: 82 m.kr. voru fluttar úr 2. þrepi í 1. þrep).

Gangvirði eigna og skulda

Gangvirði eignar og skuldar er sú fjárhæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld í frjálsum viðskiptum milli aðila, þ.e. ekki með nauðungarsölu eða slitum. Verð á virkum markaði er besta vísbendingin um gangvirði og þegar það liggur fyrir er það notað af samstæðunni til að meta eignir og skuldir á gangvirði. Ef verð á markaði endurspeglar ekki raunveruleg og reglubundin viðskipti á virkum markaði, eða ef verð er ekki aðgengilegt yfir höfuð, er gangvirði ákvarðað með því að nota viðeigandi matsaðferð.

Aðferðir til þess að ákvarða gangvirði

Besta vísbending um gangvirði eignar eða skuldar við upphaflega skráningu er viðskiptaverðið, nema gangvirðið megi ákvarða með samanburði við önnur markaðsviðskipti eða grundvalla á matsaðferð þar sem notaðar eru breytur sem byggja á markaðsupplýsingum.

Í sumum tilvikum er bókfært virði eigna og skulda í skýringu 23 notað sem námundun á gangvirði. Þetta er einfalt þegar um er að ræða handbært fé en er einnig notað varðandi skammtímafjárfestingar og lán til mjög láns hæfra gagnaðila, svo sem lánastofnana, með samningum þar sem vextir eru svipaðir eða jafngildir markaðsvöxtum og útlánaáhætta samstæðunnar er lítil eða engin.

1. þrep: Gangvirði ákvarðað út frá markaðsverði

Í tilviki skráðra og auðseljanlegra hlutabréfa og skuldabréfa, tiltekinna afleiðusamninga og annarra markaðsverðbréfa er gangvirði reiknað beint út frá markaðsverði. Þessir gæringar eru færðir undir fjármálagæringa og fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

2. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum á grundvelli markaðsupplýsinga

Í tilviki eigna og skulda þar sem ekki er fyrir hendi virkur markaður beitir samstæðan tilteknum verklagsreglum og verðmatsaðferðum til þess að fá fram gangvirði á grundvelli eins mikilla markaðsupplýsinga og tiltækar eru. Meðal verðmatsaðferða er notkun nýlegra markaðsviðskipta milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila, ef þau eru tiltæk, vísun í gildandi gangverð sams konar eignar eða skuldar, núvirðisgreiningu sjóðstreymis, verðmatslíkön valréttarsamninga eða aðrar viðteknar verðmatsaðferðir sem markaðsaðilar beita við verðlagningu eignarinnar eða skuldarinnar.

Varðandi eignir og skuldir þar sem ekki er fyrir hendi verð á virkum markaði er gangvirði ákvarðað með ýmsum verðmatsaðferðum. Þetta á einkum við um afleiðusamninga utan verðbréfamarkaða, svo sem valréttarsamninga, skiptasamninga, framvirka samninga og óskráð hlutabréf, en einnig ýmsar aðrar eignir og skuldir.

Í flestum tilvikum er verðmatið byggt á fræðilegum fjármálalíkönnum á borð við Black Scholes líkanið eða afbrigðum þess. Í þeim verðmatsaðferðum felst einnig framvirk verðlagning og skiptalíkön þar sem beitt er núvirtu greiðslufæði.

Í 2. þrepi eru m.a. óskráð hlutabréf, óskráðir sjóðir með undirliggjandi skuldabréf og hlutabréf (hlutdeildarskríteini), óskráð og skráð skuldabréf á minna virkum markaði auk allra afleiðusamninga utan verðbréfamarkaða.

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

3. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum sem byggja að miklu leyti á upplýsingum sem ekki er hægt að staðfesta á markaði

Í mörgum tilvikum liggja litlar eða engar upplýsingar fyrir til útreiknings á gangvirði. Algengasta verðmatsaðferðin er núvirðing. Slíkir útreikningar byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu. Ávöxtunarkrafan ætti að taka mið bæði af gildandi markaðsbreytum og óvissu varðandi vænt sjóðstreymi. Í slíkum tilvikum eru notuð innri líkön og aðferðir til þess að reikna gangvirði. Slík líkön kunna að vera tölfræðilegs eðlis, byggja á ytri eða innri sögu eigna og skulda með svipaða eiginleika og/eða byggja á þekkingu og reynslu samstæðunnar. Til að mynda er vaxtaálag á flest lán til viðskiptavina, sem bætt er við gildandi og eðlilega vexti til þess að ná fram viðeigandi ávöxtunarkröfu, áætlað með því að nota lánshæfismat og vænt tap vegna vanskila, sem fengið er úr líkönum sem samstæðan notar.

Eiginfjárgæringar sem eru ekki með skráð markaðsverð eru metnir með viðurkenndum aðferðum og leiðbeiningum alþjóðastofnana. Í flestum tilvikum er innra virði grundvöllur verðmatsins, en aðrir þættir á borð við sjóðstreymisgreiningu geta einnig haft áhrif á niðurstöður.

Við mat á gangvirði fjárfestingareigna er stuðst við mat stjórnenda en það byggir annað hvort á nýlegum viðskiptum og tilboðum í sambærilegar eignir eða núvirðingu eigna sem byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu.

Hreyfingar á eignum í 3. þrepi, sem færðar eru á gangvirði

	Fjárfestingar- eignir	Fjáreignir		Samtals
		Skuldabréf	Hlutabréf	
2021				
Staða í ársbyrjun	6.132	358	1.685	8.175
Hrein gangvirðisbreyting	545	12	664	1.221
Viðbætur	15	301	1.655	1.971
Sala	(132)	(574)	(196)	(902)
Staða í árslok	6.560	97	3.808	10.465
2020				
Staða í ársbyrjun	7.119	28	1.555	8.702
Hrein gangvirðisbreyting	580	9	(59)	530
Viðbætur	17	762	196	975
Sala	(1.584)	(441)	(7)	(2.032)
Staða í árslok	6.132	358	1.685	8.175

Áhrif á rekstrarreikning vegna breytinga á gangvirði í 3. þrepi koma fram í eftirfarandi liðum

2021				
Hreinar fjármunatekjur	-	12	664	676
Aðrar rekstrartekjur	573	-	-	573
Áhrif færð í rekstrarreikning	573	12	664	1.249
2020				
Hreinar fjármunatekjur	-	9	(59)	(50)
Aðrar rekstrartekjur	912	-	-	912
Áhrif færð í rekstrarreikning	912	9	(59)	862

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

Bókfært virði og gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru færðar á gangvirði

	Bókfært virði	Gangvirði	Óinnleystur hagnaður (tap)
2021			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	69.057	-
Lán til lánastofnana	30.272	30.272	-
Lán til viðskiptavina	936.237	937.179	942
Aðrar fjáreignir	12.721	12.721	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	1.048.287	1.049.229	942
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	5.000	5.000	-
Innlán frá viðskiptavinum	655.476	655.476	-
Lántaka	356.637	367.470	(10.833)
Víkjandi lántaka	35.088	35.590	(502)
Aðrar fjárskuldir	8.685	8.685	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	1.060.886	1.072.221	(11.335)
2020			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	42.136	42.136	-
Lán til lánastofnana	28.235	28.235	-
Lán til viðskiptavina	822.941	827.252	4.311
Aðrar fjáreignir	9.667	9.667	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	902.979	907.290	4.311
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	13.031	13.031	-
Innlán frá viðskiptavinum	568.424	568.424	-
Lántaka	298.947	316.643	(17.696)
Víkjandi lántaka	36.060	34.762	1.298
Aðrar fjárskuldir	8.011	8.011	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	924.473	940.871	(16.398)

Meirihluti lána til viðskiptavina bera breytilega vexti. Þessi lán, sem m.a. eru lán til fyrirtækja, eru sett fram á bókfærðu verði, þar sem þau eru almennt til fremur skamms tíma og þar með er lítil vaxtaáhætta af þeim. Lán með föstum vöxtum, einkum löng íbúðalán, eru metin með núvirðisaðferð, þar sem ávöxtunarkrafan byggir á vaxtakjörum fyrir ný íbúðalán ásamt álagi vegna veðstöðu. Lán í vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði þar sem áætluðu greiðsluflæði samkvæmt lánasamningi er ekki vænst.

Afleiðusamningar

2021	Nafnverð tengt stöðu	Gangvirði	
		Eignir	Skuldir
Framvirkir gjaldmiðlasamningar	59.089	229	444
Gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	190.095	1.100	903
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar	51.426	692	874
Skiptasamningar með skuldabréf	10.947	359	20
Skiptasamningar með hlutabréf	31.029	348	3.530
Valréttir - kaupréttarsamningar, óskráðir	22	177	106
Afleiðusamningar	342.608	2.905	5.877

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

2020	Nafnverð tengt stöðu	Gangvirði	
		Eignir	Skuldir
Framvirkir gjaldmiðlasamningar	72.804	1.140	267
Gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	137.636	2.282	-
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar	55.838	3.339	1.022
Skiptasamningar með skuldabréf	28.617	100	275
Skiptasamningar með hlutabréf	13.445	400	2.885
Valréttir - kaupréttarsamningar, óskráðir	826	11	22
Valréttir - kaupréttarsamningar, skráðir	16	12	-
Afleiðusamningar	309.182	7.284	4.471

Vaxtaskiptasamningar vegna gangvirðisvarana

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði gagnvart tilteknum vaxtaskiptasamningum í erlendra mynt, þar sem samstæðan greiðir breytilega vexti en fær greidda fasta vexti, en viðkomandi samningar hafa samskonar greiðslufæði og lántakan. Vaxtaskiptasamningar þessir verja áhættu gagnvart gangvirðisbreytingum tiltekinna skuldabréfa í erlendra mynt með fasta vexti, sem bankinn hefur gefið út (sjá skýringu 32) og beitt er gangvirðisvörn á sjálfan vaxtaskiptasamninginn, sem tilkomin er vegna breytinga á vaxtastigi. Þann 1. janúar 2018 innleiddi samstæðan IFRS 9 en ákvað að halda áfram að beita reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram í IAS 39 um áhættuvarnarreikningsskil. Fyrir frekari umfjöllun um áhættuvarnarreikningsskil, sjá skýringu 57.

2021	Nafnverð tengt stöðu	Gjalddagi	Gangvirði		Hagnaður (tap) af gang- virðisvörn
			Eignir	Skuldir	
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	802	-	(463)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	-	-	-	-	(122)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	-	151	(301)
Vaxtaskiptasamningar í USD	12.975	1-5 ár	298	-	(526)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	-	350	(388)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	-	402	(462)
			1.100	903	(2.262)
2020					
Vaxtaskiptasamningar í EUR	93.654	1-5 ár	1.327	-	(304)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	31.218	6-12 mánuðir	139	-	(47)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	-	-	-	-	(45)
Vaxtaskiptasamningar í USD	12.764	1-5 ár	815	-	618
			2.281	-	221

Áhættuvarin lántaka og víkjandi lán

2021	Bókfært verð	Uppsöfnuð gangvirðisáhrif hins áhættuvarða		Hagnaður (tap) af gang- virðisvörn
		Eignir	Skuldir	
EUR 500 milljónir - útgefið 2017/18 - til 5 ára	-	-	-	(106)
EUR 300 milljónir - útgefið 2017 - til 3 ára	41.491	119	-	461
EUR 300 milljónir - útgefið 2020 - til 4 ára	44.021	293	-	306
USD 100 milljónir - útgefið 2020 - enginn lokagjalddagi	13.224	-	82	526
USD 300 milljónir - útgefið 2021 - til 4 ára	43.681	455	-	468
USD 300 milljónir - útgefið 2021 - til 5 ára	43.624	382	-	391
Áhættuvarin lántaka	186.041	1.249	82	2.046
2020				
EUR 500 milljónir - útgefið 2016/18 - til 5 ára	31.071	113	-	48
EUR 300 milljónir - útgefið 2017 - til 3 ára	-	-	-	(38)
EUR 300 milljónir - útgefið 2018 - til 3 ára	44.276	-	352	264
EUR 300 milljónir - útgefið 2020 - til 4 ára	46.655	-	-	-
EUR 100 milljónir - útgefið 2020 - enginn lokagjalddagi	13.498	-	601	(673)
Áhættuvarin lántaka	135.500	113	953	(399)

Skilvirkni hverrar varnar er framkvæmd reglulega með línulegri aðhvarfsgreiningu. Lítið er á sambandi milli breytinga á gangvirði samninganna annars vegar og lántöku hins vegar. Sambandið mælist innan marka á bilinu 87-112%.

Skýringar við samstæðureikninginn

25. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Eignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Eignir eftir að tekið er tillit til jöfnunarmöguleika	Eignir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Heildar eignir í efnahagsreikningi
	Eignir fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	Skuldir jafnaðar á móti eignum í efnahag	Hreinar eignir í efnahagsreikningi	Fjárskuldir	Mótteknar veðtryggingar			
2021								
Öfug endurhverf viðskipti	8.560	(720)	7.840	720	-	8.560	-	7.840
Afleiðusamningar	1.689	-	1.689	(830)	-	859	1.216	2.905
Eignir samtals	10.249	(720)	9.529	(110)	-	9.419	1.216	10.745
2020								
Öfug endurhverf viðskipti	8.229	(433)	7.796	(7.074)	-	722	-	7.796
Afleiðusamningar	6.012	-	6.012	(1.167)	-	4.845	1.272	7.284
Eignir samtals	14.241	(433)	13.808	(8.241)	-	5.567	1.272	15.080

Fjárskuldir sem falla undir nettunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Skuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Skuldir eftir að tekið er tillit til jöfnunarmöguleika	Skuldir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Heildar skuldir í efnahagsreikningi
	Skuldir fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	Eignir jafnaðar á móti skuldum í efnahag	Hreinar skuldir í efnahagsreikningi	Fjáreignir	Afhentar veðtryggingar			
2021								
Öfug endurhverf viðskipti	-	(720)	(720)	720	-	-	-	(720)
Afleiðusamningar	2.000	-	2.000	(830)	-	1.170	3.877	5.877
Skuldir samtals	2.000	(720)	1.280	(110)	-	1.170	3.877	5.157
2020								
Öfug endurhverf viðskipti	7.507	(433)	7.074	(7.074)	-	-	-	7.074
Afleiðusamningar	1.167	-	1.167	(116)	-	-	3.304	4.471
Skuldir samtals	8.674	(433)	8.241	(7.190)	-	-	3.304	11.545

Öfug endurhverf viðskipti og endurhverf viðskipti eru færð í línurnar fjármálagerningar og skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands.

26. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum

	2021	2020
Staða í ársbyrjun	891	852
Kaup / hækkun hlutafjár	111	39
Sala	(356)	-
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaganna	22	-
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	668	891

Hlutdeild samstæðunnar í helstu hlutdeildarfélögum

Auðkenni hf., Borgartúni 31, Reykjavík	25,4%	25,4%
Reiknistofa bankanna hf., Katrínartúni 2, Reykjavík	23,0%	20,0%
SER eignarhaldsfélag ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	35,3%	35,3%
JCC ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	-	33,3%
220 Fjörður ehf., Fjarðargötu 13-15, Hafnarfjörður	-	37,4%

Arion banki seldi alla eignarhluti sína í hlutdeildarfélögum 220 Fjörður ehf. og JCC ehf. með óverulegum áhrifum á rekstrarreikninginn.

Skýringar við samstæðureikninginn

27. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir skiptast í fjóra flokka: viðskiptavild, innviði, viðskiptatengsl og tengda samninga og hugbúnað. Viðskiptavild myndast við kaup á dótturfélögum. Innviðir, viðskiptatengsl og tengdir samningar myndast í formi yfirverðs í tengslum við kaup á starfsemi dótturfélaga, en hugbúnaður á sér uppruna í kaupum á hugbúnaðarleyfum og við upptöku hugbúnaðarins í rekstri samstæðunnar.

Innviðir, sem eignfærðir eru sem óefnisleg eign, tengjast eignastýringu og vörumerki tryggingarstarfseminnar. Starfsemin byggir á áralangri uppbyggingu þekkingar og kerfa þar sem lagður hefur verið verðmætur grunnur að framtíðarvexti. Virðisrýmunarpróf er framkvæmt árlega eins og lýst er hér á eftir.

Viðskiptatengsl og tengdir samningar tengjast dótturfélögum og annarri starfsemi sem bankinn hefur keypt eða yfirtekið. Eignin byggir á þeim forsendum að viðskiptatengsl og samningar leiði af sér reglulegar greiðslur og tekjur hjá viðkomandi rekstrareiningum. Umrædd starfsemi tengist að mestu einstaklingsviðskiptum á viðskiptabankasviði. Þegar líftími þessara samninga var skilgreindur var horft til reynslu bankans og atvinnugreinarinnar. Að framan sögðu er talið að umræddir samningar hafi skilgreindan líftíma.

Hugbúnaður samanstendur af keyptum hugbúnaðarleyfum og eigin hugbúnaðarþróun sem eru eignfærð á kostnaðarverði ásamt kostnaði við að taka þau í notkun. Kostnaður við eigin hugbúnaðarþróun er eignfærð þegar samstæðan getur sýnt fram á áform og getu til að ljúka þróunarvinnunni, taka hugbúnaðinn í notkun þannig að hann skili ávinningi og þegar hægt er að mæla með góðu móti kostnaði við að ljúka verkinu. Undir eignfærðan kostnað vegna eigin hugbúnaðarþróunar fellur allur ytri kostnað sem fellur til við þróun hugbúnaðarins, sem og laun og launatend gjöld vegna innleiðingar grunnkerfa. Eignfærður kostnaður hugbúnaðar er afskrifaður á líftíma eignarinnar. Hugbúnaðarleyfi sem eru eignfærð sem óefnisleg eign eru afskrifuð á nýtingartímanum, sem áætlaður er 3-10 ár.

Reglum sem beitt er á óefnislegar eignir samstæðunnar:

	Viðskiptavild og innviðir	Viðskiptatengsl og tengdir samningar	Hugbúnaður
Nýtingartími	Óskilgreindur	Líftími 6-15 ár og óskilgreindur	Líftími 3-10 ár
Afskriftarregla	Virðisrýmunarpróf	Línuleg á 6-15 árum og virðisrýmunarpróf	Línuleg á 3-10 árum
Innri þróunarvinna eða kaup	Kaup	Kaup	Kaup og innri þróun

	Viðskiptavild	Innviðir	Viðskiptatengsl og tengdir samningar	Hugbúnaður	Samtals
2021					
Staða í ársbyrjun	669	2.383	667	5.970	9.689
Viðbætur	-	-	-	844	844
Viðbætur, eignfærð laun	-	-	-	161	161
Niðurfærsla	-	-	(60)	(1.171)	(1.231)
Óefnislegar eignir	669	2.383	607	5.804	9.463
2020					
Staða í ársbyrjun	669	2.383	727	4.588	8.367
Viðbætur	-	-	-	1.570	1.570
Viðbætur, eignfærð laun	-	-	-	594	594
Niðurfærsla	-	-	(60)	(782)	(842)
Óefnislegar eignir	669	2.383	667	5.970	9.689

Viðskiptavild er færð meðal eigna undir starfsþættinum Vörður, sjá skýringu 5.

Virðisrýmunarpróf

Aðferðafræðin við virðisrýmunarpróf á viðskiptatengslum og tengdum samningum byggir á notkun núvirðingarlíkans þar sem tekið er mið af áhrifaþáttum sem leiða af rekstrinum og umhverfi hans.

Líkanið sem notað er til þess að ákvarða endurheimtanlega fjárhæð er viðkvæmast fyrir breytingum á spám um hagnað sem verður til ráðstöfunar fyrir hluthafa á hverju fimm ára tímabili, ávöxtunarkröfu og breytingar á vaxtastigi. Niðurstaða slíkrar greiningar var sú að engin virðisrýmun var færð á árinu 2021 (2020: engin virðisrýmun var færð).

Ávöxtunarkrafa og vaxtarstig

	2021		2020	
	Ávöxtunarkrafa	Vaxtastig	Ávöxtunarkrafa	Vaxtastig
Eignastýring	13,0%	2,5%	10,0%	2,5%
Tryggingastarfsemi	13,0%	2,5%	11,0%	2,5%

Skýringar við samstæðureikninginn

28. Skatteign og skattskuldir

	2021		2020	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Skattur ársins	-	6.543	-	3.799
Frestaður skattur	2	559	2	463
Skatteign og skattskuldir	2	7.102	2	4.262

Uppruni frestaðrar skatteignar og skattskuldbindingar

Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	2	-	26	-
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	-	(728)	-	(542)
Fjáreignir	562	-	613	-
Aðrar eignir og skuldir	57	(259)	205	(325)
Frestun innlausnar á myntgengismuni	-	(191)	-	(438)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	-	-	-	-
	621	(1.178)	844	(1.305)
Innbyrðis jöfnun frestaðra skatteigna við frestaðar skattskuldir sömu skattaðila	(619)	619	(842)	842
Frestuð skatteign og skattskuldbinding	2	(559)	2	(463)

Frestuð skatteign er færð vegna skattalegs taps upp að því marki sem líklegt er talið að það muni nýtast. Stjórnendur þurfi að beita mati við ákvörðun frestaðrar skatteignar sem færð er í bækur byggt á líklegum tímaramma og væntum skattalegum hagnaði, en jafnframt þurfa þeir að leggja mat á framtíðarþróun skatta.

Samstæðan á í árslok 235 m.kr. (31.12.2020: 672 m.kr.) af yfirfæranlegu tapi. Þetta yfirfæranlega tap tilheyrir dótturfélögum sem eiga sér sögu taprekstrar og ekki er talið líklegt að hægt sé að nota þetta skattalega tap á móti skattalegum hagnaði annars staðar í samstæðunni á næstu árum. Dótturfélögin hafa hvorki tímabundinn mismun eða möguleika á skattahagræði sem myndu styðja röksemd fyrir eignfærslu á skatteign vegna þessa yfirfæranlega taps. Að framansögðu hefur samstæðan ákveðið að ekki sé röksemd fyrir eignfærslu skatteignar vegna þessa yfirfæranlega taps í ársreikningi 2019. Ef samstæðan hefði möguleika á að nýta allt þetta ónotaða yfirfæranlega tap myndi hagnaður og eigið fé hækka um 47 m.kr. (31.12.2020: 134 m.kr.).

Breytingar á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu

	Ársbyrjun	Fært yfir eigið fé	Fært gegnum rekstur	Árslok
2021				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	26	-	(24)	2
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(542)	-	(186)	(728)
Fjáreignir	613	-	(51)	562
Aðrar eignir og skuldir	(120)	350	(432)	(202)
Frestaður myntgengismunur	(438)	-	247	(191)
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(461)	350	(446)	(557)
2020				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	(270)	-	296	26
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(261)	-	(281)	(542)
Fjáreignir	248	-	365	613
Aðrar eignir og skuldir	(210)	78	12	(120)
Frestaður myntgengismunur	(449)	-	11	(438)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	1	-	(1)	-
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(941)	78	402	(461)

29. Eignir og aflögð starfsemi til sölu og tengdar skuldir

Eignir og aflögð starfsemi til sölu

	2021	2020
Valitor hf.	12.294	11.885
Stakksberg ehf.	1.548	1.580
Sólbjarg ehf.	1.671	2.323
Aflögð starfsemi til sölu	15.513	15.788
Fasteignir	500	1.019
Aðrar eignir	34	4
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	16.047	16.811

Skýringar við samstæðureikninginn

29. Eignir og aflögð starfsemi til sölu og tengdar skuldir, framhald

<i>Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu</i>	2021	2020
Valitor hf.	15.564	14.533
Sólbjarg ehf.	1.371	1.650
Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu	16.935	16.183

Fasteignir og aðrar eignir sem flokkast sem eignir til sölu eru yfirleitt tilkomnar í kjölfar fullnustu veða hjá félögum og einstaklingum.

Valitor hf.

Dótturfélagið Valitor hf. er að fullu í eigu Arion banka. Í samræmi við IFRS 5 fastafjármunir til sölu og aflagða starfsemi, hefur Valitor verið flokkað sem eign til sölu í ársreikningi samstæðunnar.

Þann 1. júlí 2021 gerðu Arion banki og Rapyd með sér samkomulag um sölu á öllum eignarhlutum Arion banka í Valitor fyrir 100 milljónir dollara. Viðskiptin eru háð samþykki eftirlitsaðila og hafa samningsaðilar gert með sér samkomulag um að samningurinn gildi til 1. maí 2022. Ef samþykki eftirlitsaðila fæst ekki fyrir kaupunum er áhættan af söluverðinu tryggt af hálfu kaupenda í allt að tvö ár. Þessi samningur hefur ekki áhrif á samstæðureikning Arion banka fyrir árið 2021, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS). Arion banki gerir ráð fyrir að færa söluhagnað að fjárhæð um 3,5 milljarða króna þegar öll skilyrði varðandi sölna hafa verið uppfyllt.

	2021	2020
Lán til lánastofnana	14.842	14.127
Lán til viðskiptavina	1.885	1.878
Fjármálagerningar	16	-
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	-	70
Öefnislegar eignir	4.261	4.534
Skatteignir	407	422
Aðrar eignir	2.805	2.104
Eignir samtals	24.216	23.135
Jöfnun innan samstæðu Arion banka	(11.922)	(11.250)
Framlag Valitor til samstæðunnar	12.294	11.885
Skattskuldir	21	163
Fjárskuldir á gangvirði	20	-
Aðrar skuldir	15.528	14.369
Lántaka	-	96
Skuldir samtals	15.569	14.628
Jöfnun innan samstæðu Arion banka	(5)	(95)
Framlag Valitor til samstæðunnar	15.564	14.533
Bókfært verð Valitor	8.647	8.507

Sólbjarg ehf., a subsidiary of Eignabjarg ehf.

Sólbjarg ehf. er eignarhaldsfélag yfir fyrrum ferðaþjónustusamstæðu TravelCo hf. en dótturfélög þess voru Terra Nova Sól ehf., Heimsferðir ehf. og TravelCo Nordic/Bravo Tours. Félagið lauk sölu á Terra Nova Sól ehf. á fyrsta ársfjórðungi 2020. Kaupsamningur var undirritaður við Ferðaskrifstofu Íslands ehf. í desember 2020 sem fól í sér sölu á öllum rekstri Heimsferða ehf. og vörumerki þess. Endanleg sala er háð samþykki Samkeppnisyfirvalda. Sólbjarg mun verða minnihlutaeigandi í Ferðaskrifstofu Íslands ef salan gengur eftir. Sólbjarg ehf. seldi 59,4% eignarhlut sinn í dónsku ferðaskrifstofunni Bravo Tours 1998 A/S á fjórða ársfjórðungi 2021.

Skýringar við samstæðureikninginn

29. Eignir og aflögð starfsemi til sölu og tengdar skuldir, framhald

Stakksberg ehf., dótturfélag Eignabjargs ehf.

Í janúar 2018 var Sameinað sílikon hf. lýst gjaldþrota í kjölfar alvarlegra tæknilegra erfiðleika í rekstri sem lauk með því að tímabundið bann var lagt við starfsemi verksmiðjunnar. Í febrúar 2018 náðist samningur milli skiptastjóra þrotabús Sameinaðs sílikons og Arion banka þar sem bankinn gekk að veðum sínum og eignaðist þar með allar helstu eignir félagsins. Eignir sílikonverksmiðjunnar lúta í dag umsjá Stakksbergs ehf., sem er í eigu bankans, í gegnum dótturfélagið Eignabjarg ehf. Eftir að eignir Sameinaðs sílikons voru færðar til Stakksbergs hefur félagið unnið að því að draga úr óvissu varðandi endurgangsetningu verksmiðjunnar, m.a. með því að fá starfsleyfi rekstrarins yfirfærð til félagsins, afla féluginu nýs raforkusamnings og vinna að grunn verkfræðilegri hönnun þeirra úrbóta sem nauðsynlegt er að unnar séu í aðdraganda endurgangsetningar.

Stakksberg skilaði nýju umhverfismati fyrir verksmiðjuna á árinu og hafa Umhverfisstofnun og Skipulagsstofnun skilað sínum álitum sem styðja við áframhaldandi skoðun á verkefninu. Markmið bankans er að kanna möguleika á sölu á innviðum Stakksbergs á grundvelli þeirrar vinnu sem unnin hefur verið í þessu skyni en einnig skoðun á sölu á innviðum til annarra nota. Í því ferli hefur það verið lagt til grunvallar að hámarka nýtingu þessara innviða ásamt því að finna kaupanda sem sér tækifæri, og hefur reynslu og þekkingu, til þess að vinna áfram með þessi innviði í sem bestri sátt við samfélagið. Af þessum sökum hefur eignarhlutur bankans í Stakksbergi ehf. verið flokkaður sem aflögð starfsemi til sölu, samkvæmt IFRS 5.

Í janúar 2022 var undirrituð viljayfirlýsing við mögulegan kaupanda að þessari eign og er í gangi áreiðanleikakönnun sem áætlað er að ljúki um mitt ár. Enn er alls óráðið hver niðurstaða þeirrar könnunar verður.

30. Aðrar eignir

	2021	2020
Varanlegir rekstrarfjármunir	4.298	4.792
Nýtingarréttur	823	754
Viðskiptakröfur	5.104	5.222
Óuppperð verðbréfavíðskipti	5.113	3.888
Fjárfestingar vegna líftrygginga með áhættu líftryggingataka	1.281	1.141
Ýmsar eignir	3.282	2.821
Aðrar eignir	19.901	18.618

Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir	Tæki og búnaður	Samtals 2021	Samtals 2020
Upphaflegt kostnaðarverð í ársbyrjun	4.608	7.464	12.072	12.324
Kaup	-	583	583	1.115
Selt	(641)	(70)	(711)	(1.366)
Upphaflegt kostnaðarverð í árslok	3.967	7.977	11.944	12.073
Uppsafnaðar afskriftir í ársbyrjun	(1.959)	(5.322)	(7.281)	(7.081)
Afskrifað	(97)	(468)	(565)	(617)
Selt	173	27	200	417
Uppsafnaðar afskriftir í árslok	(1.883)	(5.763)	(7.646)	(7.281)
Varanlegir rekstrarfjármunir	2.084	2.214	4.298	4.792

Fasteignamat nam 4.097 m.kr. í árslok (2020: 4.561 m.kr.). Vátryggingarmat fasteigna nam 7.489 m.kr. í árslok (2020: 8.856 m.kr.).

Nýtingarréttur

	2021	2020
Staða í ársbyrjun	754	902
Nýir leigusamningar	185	9
Leigusamningar sem fallið hafa úr gildi	-	(42)
Verðbætur	18	18
Afskriftir	(134)	(133)
Nýtingarréttur	823	754

Nýtingarréttur er vegna leigu fasteigna til eigin nota.

Skýringar við samstæðureikninginn

31. Aðrar skuldir

	2021	2020
Viðskiptaskuldir	818	850
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	1.259	272
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	138	131
Vátryggingaskuld	18.170	16.152
Líftryggingarskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	1.281	1.141
Fjármagnstekjuskattur	810	790
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	1.516	1.301
Áætlaður kostnaður	4.200	2.888
Fyrirfram innheimtar tekjur	1.476	1.516
Niðurfærsla liða utan efnahags	711	1.062
Leiguskuld	878	787
Ýmsar skuldir	5.894	5.824
Aðrar skuldir	37.151	32.714

	Hlutdeild			Hlutdeild		
	Vátrygginga- skuld	endur- tryggjenda	Samtals 2021	Vátrygginga- skuld	endur- tryggjenda	Samtals 2020
<i>Vátryggingaskuld</i>						
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	9.473	(110)	9.363	8.428	(149)	8.279
Áætlun vegna orðinna en ótilkynnta tjóna	2.021	(64)	1.957	1.691	(82)	1.609
Tjónaskuld	11.494	(174)	11.320	10.119	(231)	9.888
Iðgjaldaskuld	6.676	(12)	6.664	6.033	(7)	6.026
Vátryggingaskuld í eigin hlut	18.170	(186)	17.984	16.152	(238)	15.914

Vátryggingaskuld er samsett úr tjónaskuld og iðgjaldaskuld. Tjónaskuld er sú skuldbinding sem hvílir á félaginu vegna óuppgerðra tjóna. Hún er metin sem fjárhæð tilkynnta óuppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar vegna orðinna en ótilkynnta tjóna. Iðgjaldaskuld er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar vátryggingaáhættu á árinu sem tilheyrir næstu reikningsárum.

	2021	2020
<i>Leiguskuld</i>		
Staða í ársbyrjun	787	914
Nýir eða framlengdir leigusamningar	183	9
Leigusamningar sem fallið hafa úr gildi	-	(43)
Verðbætur	31	25
Vaxtagjöld	20	42
Leigugreiðslur	(143)	(160)
Leiguskuld	878	787

Skýringar við samstæðureikninginn

32. Lántaka

Gjaldmiðill, upphaflegt nafnverð	Útgefið	Loka- gjaldddagi	Greiðslu- skilmálar	Vaxtakjör	2021	2020
ARION CBI 21, 10.220 m.kr.	2014	2021	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 3,50%	-	10.576
ARION CB 22, 28.720 m.kr.	2015	2022	Á lokadegi	Fastir 6,50%	31.508	28.443
ARION CB 24 ISK 19.240 m.kr.	2019	2024	Á lokadegi	Fastir, 6,00%	26.004	16.857
ARION CBI 25, 37.940 m.kr.	2017	2025	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir, 3,00%	43.341	41.576
ARION CBI 26 ISK 12.960 m.kr.	2019	2026	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir, 2,00%	17.747	17.030
ARION CBI 29, 25.220 m.kr.	2014	2029	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 3,50%	29.902	28.561
ARION CBI 48 11.680 m.kr.	2018	2048	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir, 2,50%	11.017	10.721
ARION CB EUR, EUR 300 million *	2021	2026	Á lokadegi	Fastir EUR 0,05%	43.624	-
Sértrygð skuldabréf					203.143	153.764
EUR 500 milljónir *	2016	2021	Á lokadegi	Fastir 1,625%	-	31.071
EUR 13 milljónir	2019	2021	Á lokadegi	Breytil., 3 mán.EURIBOR +0,58% ..	-	2.030
NOK 750 milljónir	2019	2022	Á lokadegi	Breytil., NIBOR +1,82%	11.096	11.207
SEK 150 milljónir	2019	2022	Á lokadegi	Breytil. 3 mán.STIBOR 1,33%	2.159	2.338
NOK 250 milljónir	2017	2023	Á lokadegi	Fastir, 3,02%	3.757	3.798
EUR 300 milljónir *	2018	2023	Á lokadegi	Fastir, 1,00%	41.491	44.276
EUR 300 milljónir *	2020	2024	Á lokadegi	Fastir, 0,625%	44.021	46.655
NOK 250 milljónir	2017	2027	Á lokadegi	Fastir, 3,40%	3.766	3.808
NOK 300 milljónir	2021	2025	Á lokadegi	Fastir, 0,375%	43.680	-
ARION 26 1222 GB, ISK 3.640 m.kr.	2021	2026	Á lokadegi	Fastir 4,70%	3.524	-
Útgefin skuldabréf					153.494	145.183
Lántaka					356.637	298.947

* Samstæðan beitir áhættuvarreikningsskilum á gangvirði gagnvart þessum skuldabréfaútgáfum með tilteknum vaxtaskiptasamningum í erlendri mynt sem áhættuvörn, sjá skýringu 24.

Bókfært virði skráðra skuldabréfa var 357 ma.kr. í árslok (31.12.2020: 299 ma.kr.) og markaðsvirði þeirra var 367 ma.kr. (31.12.2020: 317 ma.kr.). Samstæðan keypti engar eigin skuldir á árinu (2020: 54 ma.kr.).

33. Víkjandi lántaka

Gjaldmiðill, upphaflegt nafnverð	Útgefið	Loka- gjaldddagi	Innköllunar- heimild	Vaxtakjör	2021	2020
SEK 500 milljónir	2018	2028	22. nóv. '23	Breytil. 3 mán. STIBOR +3,10%	7.174	7.765
NOK 300 milljónir	2019	2029	9. júl. '24	Breytil., NIBOR +3,65%	4.461	4.508
SEK 225 milljónir	2019	2029	20. des. '24	Breytil., 3 mán. STIBOR +3,70%	3.232	3.500
ARION T21 30 4.800 milljónir	2019	2030	4. jan. '25	Fastir, verðtryggðir, 3,875%	5.337	5.088
ARION T2 30 880 milljónir	2019	2030	4. jan. '25	Fastir, 6,75%	907	907
EUR 5 milljónir	2019	2031	6. mar. '26	Fastir, 3,24%	752	794
Víkjandi lántaka - eiginfjárbáttur 2					21.863	22.562
ARION AT1 USD 100 milljónir *	2020	~	26. mar. '26	Fastir, 6,25%	13.225	13.498
Víkjandi lántaka - viðbótareiginfjárbáttur 1					13.225	13.498
Víkjandi lántaka					35.088	36.060

* Samstæðan beitir áhættuvarreikningsskilum á gangvirði gagnvart þessum skuldabréfaútgáfum með tilteknum vaxtaskiptasamningum í erlendri mynt sem áhættuvörn, sjá skýringu 24.

Skuldabréfin teljast til eiginfjárbáttar 1 og 2 samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Skýringar við samstæðureikninginn

34. Veðsettar eignir

Veðsettar eignir vegna lántöku	2021	2020
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lántöku	287.449	228.358
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lána frá lánastofnunum og skortstöðu	8.560	8.150
Eignir veðsettar vegna lántöku	296.009	236.508
Þar af veðsettar eignir vegna útgefina sértryggðra skuldabréfa í eigu bankans	(43.182)	(36.000)
Eignir veðsettar vegna lántöku á efnahagsreikningi	252.827	200.508

Samstæðan hefur sett eignir að veði vegna lántöku, bæði vegna sértryggðrar skuldabréfaútgáfu og annarrar skuldabréfaútgáfu auk lánasamninga. Veðsett lán samanstóðu af íbúðalánum til einstaklinga. Bókfært virði lántökunnar var 203 ma.kr. í árslok (31.12.2020: 154 ma.kr.).

Samstæðan hefur veðsett skuldabréf vegna skammtímalána frá Seðlabanka Íslands og vegna skortstöðu tengdri skiptasamningum, til að verjast markaðsáhættu vegna viðkomandi eigna.

Samstæðan hefur gefið út sértryggð skuldabréf að fjárhæð 36 milljarða króna, sem möguleiki er að nota í endurhverfum viðskiptum við Seðlabanka Íslands eða selja ef markaðsaðstæður bjóða upp á (31.12.2020: 30 ma.kr.). Eignir að veði á móti sértryggðum skuldabréfum voru 43,2 ma.kr. í árslok (31.12.2020: 36,0 ma.kr.).

35. Eigið fé

Hlutfé og yfirverðsreikningur hlutfjár

Samkvæmt samþykktum Arion banka hf. er heildarhlutfé bankans 1.660 m.kr. að nafnvirði þar sem hver hlutur nemur 1 krónu. Handhafar almennra hlutabréfa eiga rétt á arði samkvæmt ákvörðun aðalfundar hverju sinni og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut á hluthafafundum.

	Hlutfé	Eigin hlutir	Yfirverðs-reikningur hlutfjár	2021	Hlutfé	Eigin hlutir	Yfirverðs-reikningur hlutfjár	2020
Staða í ársbyrjun	1.730	(11)	49.612	51.331	1.814	(41)	53.942	55.715
Hlutfjárhlækkun	(70)	70	-	-	(84)	84	-	-
Kaup á eigin bréfum	-	(201)	(28.446)	(28.647)	-	(54)	(4.326)	(4.380)
Hlutabréf tengd kaupaukakerfi	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
Staða í árslok	1.660	(142)	21.166	22.684	1.730	(11)	49.612	51.331

Eigin hlutir / útgefið hlutfé 8,54% 0,69%

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) veitti þrívægis heimild fyrir endurkaupum eigin bréfa á árinu 2021. Arion banki keypti eigin bréf fyrir 28.647 m.kr. á árinu 2021. Í árslok nam ónýtt heimild samkvæmt gildandi endurkaupaáætlun frá október 2021 4,3 mö.kr. en henni lýkur eigi síðar en 16. mars 2022. Endurkaup á árinu 2020 byggðu á heimildum til kaupa á eigin bréfum frá Fjármálaeftirlitinu á árunum 2019 og 2020.

Á aðalfundi bankans í mars 2021 var samþykkt tillaga um lækkun hlutfjár um 70 milljón hluti, til jöfnunar eigin hlutum. Þann 20. apríl 2021 var hlutfé bankans lækkað úr 1.730 milljónum króna í 1.660 milljónir króna að nafnvirði, sem skiptist á jafn marga hluti og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut. Á aðalfundi bankans í mars 2020 var samþykkt tillaga um lækkun hlutfjár um 84 milljón hluti, til jöfnunar eigin hlutum.

Á aðalfundi bankans í mars 2021 var samþykkt tillaga um lækkun hlutfjár um 70 milljón hluti, til jöfnunar eigin hlutum. Þann 20. apríl 2021 var hlutfé bankans lækkað úr 1.730 milljónum króna í 1.660 milljónir króna að nafnvirði, sem skiptist á jafn marga hluti og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut. Á aðalfundi bankans í mars 2020 var samþykkt tillaga um lækkun hlutfjár um 84 milljón hluti, til jöfnunar eigin hlutum.

Áskriftarréttindi

Bundinn sjóður vegna áskriftarréttinda endurspeglar heildarsöluverð áskriftarréttinda. Arion banki gaf út 54 milljónir áskriftarréttinda þann 9. mars 2021. Áskriftargengið var 15,6 krónur á hlut og nam heildarsöluverð samtals 842,4 milljónum króna. Útgáfan samsvarar um 3% af heildarhlutfé bankans og er bankinn skuldbundinn til að gefa út nýtt hlutfé við nýtingu áskriftarréttindanna. Um 48,5% af heildarútgáfunni voru seld til um 150 starfsmanna samstæðunnar og um 51,5% voru seld til fagjáfesta. Heimilt er að nýta áskriftarréttindin frá 4. ársfjórðungi 2023 til 3. ársfjórðungs 2024.

Skýringar við samstæðureikninginn

Aðrar upplýsingar

36. Hluthafar Arion banka	2021	2020
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins	9,10%	6,03%
Gildi lífeyrissjóður	8,83%	9,92%
Lífeyrissjóður verzlunarmanna	8,81%	7,46%
Arion banki hf.	8,54%	0,69%
Stoðir hf.	4,73%	4,99%
Birta lífeyrissjóður	3,16%	2,83%
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	2,88%	2,73%
Stefnir rekstrarfélag hf.	2,88%	2,13%
Stapi lífeyrissjóður	2,71%	2,92%
Brú lífeyrissjóður	2,35%	0,63%
Íslandsbanki hf.	2,22%	0,38%
Hvalur hf.	2,22%	1,52%
Kvika banki hf.	2,20%	0,63%
Almenni lífeyrissjóðurinn	1,33%	0,67%
Kvika eignastýring	1,31%	0,98%
Bóksal ehf.	1,26%	0,14%
Festa lífeyrissjóður	1,23%	0,72%
MainFirst Bank AG	1,19%	1,14%
Lífsverk Pension fund	1,07%	1,37%
Lífeyrissjóður Vestmannaeyja	0,98%	1,13%
Eaton Vance funds	0,61%	2,11%
Taconic Capital Advisors	0,00%	23,22%
Sculptor Capital Management	0,00%	6,12%
Lansdowne partners	0,00%	1,12%
Aðrir hluthafar með minna en 1% eignarhlut	30,39%	18,43%
	100,0%	100,0%

Á árinu seldi stærsti hluthafi bankans, Taconic Capital Advisors, allan 23,22% hlut sinn í bankanum til breiðs hóps fjárfesta, aðallega íslenskra lífeyrissjóða, sjóðstýringafélaga og annarra innlendra fjárfesta.

Í árslok áttu starfsmenn bankans 0,51% eignarhlut í Arion banka (31.12.2020: 0,53%). Eignarhlutir stjórnar og framkvæmdastjórnar er eftirfarandi:

	2021		2020	
	Áskrifta- réttindi	Fjöldi hluta	Áskrifta- réttindi	Fjöldi hluta
Steinunn K. Þórðardóttir, stjórnarmaður	-	12.000	-	-
Varamenn í stjórn	-	13.000	-	13.000
Benedikt Gíslason, bankastjóri	992.953	2.300.000	-	2.300.000
Sjö meðlimir í framkvæmdastjórn (2021: sjö)	4.482.724	1.633.076	-	1.633.076

Aðrir stjórnarmenn eiga hvorki eignarhluti né áskriftarréttindi í bankanum.

Skýringar við samstæðureikninginn

37. Lögfræðileg málefni

Samstæðan hefur markað sér stefnu og komið upp ferlum til þess að halda utan um lögfræðileg ágreiningsefni. Þegar faglegar ráðgjafar hefur verið leitað og fjárhæð hugsanlegs taps hefur verið áætluð með raunhæfum hætti gerir samstæðan ráðstafanir til þess að taka mið af hugsanlegum neikvæðum áhrifum af ágreiningsmálunum á fjárhagsstöðu hennar. Í þeim tilvikum þegar talið er að það geti skaðað málstað samstæðunnar að upplýsa um mögulegar fjárhæðir í tengslum við málaferli, þá er því sleppt. Í árslok voru nokkur ágreiningsmál, sem samstæðan á aðild að, óleyst.

Óvissar skuldbindingar

Málaferli vegna skaðabóta

Í júní 2013 stefndi Kortþjónustan hf., Arion banka hf., Íslandsbanka hf., Landsbankanum hf., Borgun hf. og dótturfélagi bankans Valitor hf. til greiðslu skaðabóta að fjárhæð 1.200 m.kr. auk vaxta, vegna tjóns sem Kortþjónustan ehf. taldi sig hafa orðið fyrir vegna brota félaganna á samkeppnislögum. Í júní 2017 vísaði Hæstiréttur málinu frá dómi á grundvelli formaskilyrða. Síðan þá hefur Kortþjónustan, og síðar fyrrum stærsti hluthafi hennar, EC-Clear, reynt að höfða fimm sambærileg dómsmál sem öllum hefur verið vísað frá, því síðasta í mars 2021. EC-Clear ehf. hefur enn á ný höfðað mál með sama málatilbúnaði á hendur sömu aðilum og krefst skaðabóta að fjárhæð 922 m.kr. Kæmi til þess að stefndu yrðu dæmdir til greiðslu skaðabóta yrðu þeir sameiginlega ábyrgir fyrir greiðslu fjárhæðarinnar. Í ljósi þessa hefur bankinn ekki fært varúðarfærslu vegna málsins.

Hópmálsókn Neytendasamtakanna

Í apríl 2020 sendu Neytendasamtök Íslands bréf á Arion banka, Íslandsbanka og Landsbankann og héldu því fram að skilmálar lána bankanna til neytenda sem bera breytilega vexti væru ólöglegir. Í bréfinu hvöttu Neytendasamtökin bankana til að endurskoða skilmálana og leiðrétta hlut þeirra lántaka sem samtökin töldu að hallað hefði á. Nánar tiltekið var því haldið fram að heimild til breytinga á breytilegum vöxtum verðtryggðra og óverðtryggðra lána, sem og staðlaðir skilmálar bankanna væru ógagnsæir og ekki nægjanlega skiljanlegir, sem leiddi til ójafnvægis í samningssambandi neytenda og bankanna.

Arion banki fór yfir skilmála sína og ferli við vaxtabreytingar og sá ekki ástæðu til breytinga á skilmálum og telur kröfur neytendasamtakanna vera tilhæfulausar. Var neytendasamtökunum sent bréf með rökstuðningi í september 2020. Samkvæmt upplýsingum á vef Neytendasamtakanna höfnuðu allir bankarnir þrjár kröfum samtakanna.

Í maí 2021 birtu samtökin grein á heimasíðu sinni þar sem efnt var til liðsöfnunar með það fyrir augum að aðstoða lántaka við að leita réttar síns. Hefðu neytendasamtökin hug á því að finna aðila og fjármagna fyrir þá prófmál um skilmálana fyrir dómstólum. Arion banki hefur mótttekið umboð með upplýsingabeiðni frá tæplega 1200 manns í gegnum lögmannsstofu og eitt dómsmál hefur verið höfðað gegn bankanum. Bankinn hefur leitað eftir utanaðkomandi lögfræðilíti á stöðu sinni og telur að meiri líkur en minni séu á því að bankinn verði sýknaður af kröfunum og hefur því ekki fært varúðarfærslu vegna málsins.

Stjórnvaldsákvörðun fjármálaeftirlitsnefndar Seðlabanka Íslands

Þann 7. júlí 2020 tók fjármálaeftirlitsnefnd Seðlabanka Íslands ákvörðun um að Arion banki teldist hafa brotið gegn 1. mgr. 122. gr. laga um verðbréfavíðskipti með því birta ekki innherjaupplýsingar nægjanlega tímalega, og gerði bankanum að greiða stjórnvaldssekt að fjárhæð kr. 87,7 milljónir króna. Ákvörðunin var birt á heimasíðu Seðlabankans. Bankinn greiddi sektina, en stefndi jafnframt Seðlabanka Íslands og íslenska ríkinu fyrir Héraðsdóm Reykjavíkur í október 2020 og krafðist ógildingar ákvörðunarinnar. Stefndu skiluðu greinargerð í nóvember 2020. Aðalmeðferð er á dagskrá í mars 2022.

Önnur lögfræðileg álitafæni

Síðan 2008 hefur Arion banki formlega verið aðili að dómsmáli í Lúxemborg sem höfðað var gegn félaginu R Capital S.á r.l. og eiganda þess, Umberto Ronsisvalle, til innheimtu á EUR 6 millj. kröfu auk vaxta. Kaupþing ehf. var raunverulegur eigandi kröfunnar og aðkoma Arion banka var takmörkuð við að vera formlegur aðili að dómsmálinu. Kaupþing hefur lýst yfir skaðleysi Arion banka vegna þessa máls. Ástæðan fyrir þessari skiptingu er ákvörðun Fjármálaeftirlitsins árið 2009 um skiptingu Kaupþings í „nýja“ og „gamla“ bankann. Árið 2019 var gerð gagnkrafa í dómsmálinu á hendur Arion banka að fjárhæð EUR 24 millj. auk vaxta og lýsti Kaupþing yfir skaðleysi Arion banka af kröfunni. Í september 2021 sömdu Kaupþing og Arion banki um að öll réttindi og skyldur vegna dómsmálanna í Lúxemborg yrðu framseld til Arion banka. Skaðleysi bankans er enn tryggt vegna málanna og hefur bankinn því ekki fært varúðarfærslu vegna þeirra.

Þrotabú TravelCo Nordic hefur stefnt TravelCo hf. og Arion banka í Danmörku til greiðslu kröfu in solidum að fjárhæð DKK 58,1 millj. auk vaxta. Málatilbúnaðurinn er óljós en þrotabúið telur að bankinn, sem eigandi Heimsferða ehf. og Terra Nova Sól ehf., hafi selt félagin til dótturfélags síns, Sólbjargs ehf., án fullnægjandi greiðslu. Raunin er sú að í kjölfar vanskila TravelCo hf. gekk bankinn gekk að veðsettum hlutabréfum í Heimsferðum ehf. og Terra Nova Sól ehf. og félagin voru í kjölfarið færð inn í eignarhaldsfélag bankans, Sólbjarg ehf. Bankinn var þannig enn endanlegur eigandi félaganna. Bankinn telur líklegt að hann verði sýknaður af kröfum þrotabúsins og hefur því ekki fært varúðarfærslu vegna málsins.

38. Atburðir eftir lok reikningskiladags

Enginn atburður hefur átt sér stað eftir lok reikningskiladags og fram að samþykkt þessa ársreiknings sem gefur tilefni til sérstakrar upplýsingagjafar í ársreikningnum.

Skýringar við samstæðureikninginn

Liðir utan efnahags

39. Skuldbindingar

<i>Veittar ábyrgðir, ónýttar yfirdráttarheimildir og lánsloforð</i>	2021	2020
Ábyrgðir	15.858	20.857
Ónýttar yfirdráttarheimildir	63.108	49.164
Lánsloforð	108.691	64.055
Veitar ábyrgðir, ónýttar yfirdráttarheimildir og lánsloforð	187.657	134.076

40. Eignir í stýringu og vörslu

Eignir í stýringu	1.351.573	1.130.978
Eignir í vörslu	1.148.203	934.967

Eignir í stýringu sýna markaðsvirði eigna viðskiptavina sem stýrt er af eignastýringu og dótturfélögum fyrir hönd viðskiptavina.

Sem vörsluaðili er Arion banki ábyrgur fyrir eignavörslu verðbréfa fyrir fyrirtæki og einstaklinga. Hlutverk vörsluaðila er varsla verðbréfa, svo sem hlutabréfa, skuldabréfa og verðbréfasjóða, annast uppgjör á verðbréfavíðskiptum og öðrum eignabreytingum á verðbréfum, afgreiðsla fyrirtækjaaðgerða, t.d. gjalddaga á skuldabréfum og arðgreiðslur á hlutabréfum og halda utan um skráningu dagslokaverða á verðbréfum.

Tengdir aðilar

41. Tengdir aðilar

Samstæðan skilgreindi Taconic Capital, stærsta hluthafa bankans í árslok 2020, sem tengdan aðila sem hefur áhrif á samstæðuna. Á árinu 2021 seldi Taconic Capital allan eignarhlut sinn í bankanum til dreifðs hóps fjárfesta. Í árslok 2021 var enginn hluthafi skilgreindur sem tengdur aðili sem hefur áhrif á samstæðuna.

Stjórn Arion banka hf. og lykilstjórnendur bankans eru skilgreindir sem tengdir aðilar auk náninna fjölskyldumeðlima framangreindra einstaklinga og lögaðila undir yfirráðum þeirra. Hlutdeildarfélag samstæðunnar eru jafnframt skilgreind sem tengdir aðilar.

Viðskipti við tengda aðila hafa átt sér stað á grundvelli viðskipta milli óskyldra aðila. Engar frekari ábyrgðir hafa verið veittar tengdum aðilum vegna viðskiptaskulda eða viðskiptakrafna.

Staða gagnvart tengdum aðilum

2021	Eignir	Skuldir	Staða
Stjórn og lykilstjórnendur	139	(284)	(145)
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	530	(311)	219
Staða gagnvart tengdum aðilum	669	(595)	74
2020			
Stjórn og lykilstjórnendur	172	(575)	(403)
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	-	(112)	(112)
Staða gagnvart tengdum aðilum	172	(687)	(515)

Viðskipti við tengda aðila

2021	Vaxta- tekjur	Vaxta- gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Stjórn og lykilstjórnendur	25	(1)	420	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	-	(1)	5	(1.812)
Viðskipti við tengda aðila	25	(2)	425	(1.812)
2020				
Stjórn og lykilstjórnendur	8	(9)	19	(408)
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	-	-	-	(1.565)
Viðskipti við tengda aðila	8	(9)	19	(1.973)

Skýringar við samstæðureikninginn

Áhættustýring

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast daglegum rekstri hennar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í greiningu verulegrar áhættu, mælingu á áhættunni, aðgerðum til þess að takmarka áhættu og stöðugri vöktun áhættuþátta. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á áhættustýringarkerfi samstæðunnar og ber að tryggja að viðunandi áhættustefnur og stjórnarhættir séu til staðar til þess að stýra áhættu samstæðunnar. Stjórn bankans felur áhættustýringu dótturfélaga í hendur viðkomandi dótturfélaga. Fyrir móðurfélagið (bankann) ákvarðar bankastjórnin áhættuvilja. Áhættuviljinn er settur fram sem takmörk á áhættuþáttum og mörkum sem áhættustýringarsvið bankans fylgist með.

Bankastjórnin ber ábyrgð á að viðhalda skilvirku áhættustýringarkerfi, ferli og eftirliti, svo og að viðhalda vitund starfsfólks um áhættu þannig að áhætta sé viðfangsefni allra starfsmanna.

Í bankanum starfa nokkrar nefndir sem stýra áhættu. Áhættunefnd stjórnar (BRIC) ber ábyrgð á eftirliti með áhættustýringarkerfi bankans, áhættuvilja og innramatsferli á eiginfjár- og lausafjárþörf (ICAAP/ILAAP). Lánanefnd stjórnar (BCC) tekur ákvarðanir um alla meiriháttar útlánaáhættu, þar með talið sölutryggingar og fjárfestingar. Bankastjóri hefur sett á stofn fimm áhættunefndir sem bera ábyrgð á umgjörð og stýringu viðeigandi áhættuþátta. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu á misvægi eigna og skulda, lausafjár- og fjármögnunaráhættu, markaðsáhættu og eiginfjárstýringu. ALCO tekur einnig ákvarðanir er varða sölutryggingar og fjárfestingar. Rekstraráhættunefnd (ORCO) ber ábyrgð á stýringu rekstraráhættu, þ.m.t. upplýsingaöryggi, fjármálaglæpi, hlítni við lög og reglur og stýringu gagna. Lánanefnd Arion banka (ACC) tekur lánaákvæðanir og fjallar um almennar lánareglur en Nauðasamnings- og niðurfellingarnefnd Arion banka (ADC) tekur ákvarðanir er varða nauðasamninga og niðurfellingar. ACC og ADC starfa innan þeirra heimilda er BCC setur. Sjálfbærinefnd bankans tryggir að stefna bankans og ákvarðanir séu í samræmi við skuldbindingar bankans í tengslum við umhverfis, félags og stjórnarhætti (UFS). Nefndin hefur m.a. umsjón með grænum fjármögnunarramma bankans.

Innri endurskoðun bankans annast sjálfstæðar úttektir á starfsemi bankans og nokkurra dótturfélaga, áhættustýringarkerfi, ferlum, stefnu og mælingum. Innri endurskoðun ræðir niðurstöður sínar við stjórnendur og gefur skýrslu og tilmæli til endurskoðunarnefndar stjórnar (BAC).

Regluvarsla er sjálfstæð eining sem er stýrt af regluverði og heyrir beint undir bankastjóra. Regluvarsla stýrir háttsemis- og hlítningaráhættu bankans en þar undir fellur meðal annars persónuvernd og áhætta bankans vegna fjármunabrota.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra. Áhættustýringarsvið skiptist í þrjár einingar: Áhættugreiningu, sem greinir og mælir safnlæga áhættu og ber ábyrgð á líknum og skýrslum; Áhættueftirlit, sem styður við og hefur eftirlit með áhættustýringu og innra eftirlit í fyrstu varnarlínu; og Lánagreiningu, sem styður við lánveitingarferlið og tekur þátt í lánaákvörðunum. Öryggisstjóri bankans og Áhættustjóri lífeyrissjóða tilheyra áhættustýringarsviði.

Arion banki er lítill banki í alþjóðlegu samhengi en er flokkaður sem kerfislega mikilvægur á Íslandi. Samstæðan starfar í litlu hagkerfi, með eigin gjaldmiðil, sem er háð tiltölulega fáum atvinnugreinum, sveiflum í fjármagnsflæði og gengissveiflum. Helstu áhættuþættir samstæðunnar eru útlánaáhætta, samþjöppunaráhætta, lausafjáraáhætta, vaxtaáhætta, áhætta tengd upplýsingatæknikerfum og viðskiptaáhætta. Þessir áhættuþættir eru að mestu leyti innan móðurfélagsins. Samstæðan stendur frammi fyrir áhættum í gegnum dótturfélög vegna tryggingastarfsemi, greiðsluþjónustu og sjóðastýringar. Rekstraráhætta er megináhætta fyrir tvo síðastnefndu liðina.

Nánari upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu er að finna í áhættuskýrslu bankans sem er gefin út samhliða útgáfu samstæðureikningsins og gerð aðgengileg á heimasíðu bankans, www.arionbanki.is.

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er sú áhætta að samstæðan verði fyrir tjóni ef viðskiptavinir hennar eða gagnaðilar standa ekki við samningsskuldbindingar sínar.

Útlánaáhætta verður til í hvert skipti sem samstæðan ráðstafar fjármunum sínum með þeim hætti að eigið fé hennar eða tekjur velta á efdum gagnaðila, útgefenda eða lántakenda. Lán til viðskiptavina og lánastofnana er helsti uppruni útlánaáhættu. Aðrar tegundir eigna, líkt og skuldabréf, afleiðusamningar og eignir utan efnahagsreiknings fela einnig í sér útlánaáhættu.

Stjórnun og greining á lánasafninu er afar mikilvæg. Mikil áhersla er lögð á gæði lánasafnsins með öguðu lánveitingarferli, gagnrýninni skoðun á lánsúmsóknum, vöktun á gæðum lánasafnsins og greiningu og viðbrögðum við hugsanlegum erfiðleikalanum á fyrstu stigum sem og virkri stjórnun á endurskipulagningu virðisrýrðra lána.

Lánveitingar eru byggðar á upplýstum lánaákvörðunum og leitast samstæðan við að eiga viðskipti við fjárhagslega sterka aðila með trygg veð og góða endurgreiðslugetu. Verðlagning láns á að endurspeglar þá áhættu sem tekin er.

Samstæðan stýrir útlánaáhættu með því að setja hámarksheimildir fyrir þá áhættu sem hún sættir sig við vegna einstakra gagnaðila og tengdra viðskiptavina og með því að fylgjast með áhættuskuldbindingum í samhengi við þessar heimildir. Samstæðan leitast við að takmarka heildarútlánaáhættu sína með því að ná fram dreifingu í lánasafninu yfir atvinnugreinar og með því að takmarka stórar áhættuskuldbindingar gagnvart hópum tengdra viðskiptavina.

Skipting útlánaáhættu

Eftirfarandi tafla sýnir hámarksútlánaáhættu í niðurbroti eftir liðum efnahagsreikningsins áður en tekið hefur verið tillit til áhættumildunar í formi trygginga eða annarra áhættuvarna. Taflan sýnir einnig tryggingar. Upphæð og tegund trygginga sem gerð er krafa um fer eftir mati á útlánaáhættu mótaðilans og tegund fyrirgreiðslunnar. Helstu tegundir trygginga eru:

- Reiðufé og verðbréf, þ.m.t. ríkisskuldabréf, veðtryggð skuldabréf, skráð og óskráð hlutabréf og sjóðir um sameiginlega fjárfestingu.
- Fasteignir. Íbúðar-, verslunar- og iðnaðarhúsnæði ásamt landareignum.
- Skip með kvóta og önnur fiskveiðiskip.
- Aðrar tryggingar: Fasta- eða lausafjármunir, þar með talið vélar, tæki, birgðir og kröfur.

Virði trygginga byggir á mati á markaðsvirði. Verðmat fasteigna byggir á markaðsvirði, fasteignamati eða mati innri eða ytri sérfræðinga. Virði fiskveiðiskipa tekur tillit til fiskveiðikvóta. Gæði trygginga eru metin við útlánaákvörðanir með tilliti til sérhæfingar, staðsetningar, aldurs, ástands og endurnýtingamöguleika.

Fylgst er með virði trygginganna og kallað eftir viðbótartryggingum í samræmi við undirliggjandi samninga. Virði trygginga er endurmetið í tengslum við skoðun á þörf fyrir færslu virðisrýrnunar. Virði trygginga takmarkast við kröfuvirði tilsvarenda lána.

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáhætta, frh.

Hámarksútlánaáhætta og tryggingar sem bankinn hefur hald í eftir tegundum fyrirreiðslu sem falla undir niðurfærslukröfur IFRS 9

	Hámarks útlána- áhætta	Tryggingar				
		Reiðufé og verðbréf	Fasteignir	Skip	Aðrar tryggingar	Samtals tryggingar
2021						
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69,057	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	28,156	-	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina færð á kostnaðarvirði	936,237	29,159	704,442	42,797	85,030	861,428
Einstaklingar	526,498	712	481,088	15	15,139	496,954
Fyrirtæki	409,739	28,447	223,354	42,782	69,891	364,474
Fasteignaviðskipti	90,321	329	87,256	-	1,752	89,337
Byggingastarfsemi	37,010	486	33,597	48	1,876	36,007
Fiskveiðar og -vinnsla	78,094	1,967	33,597	40,999	21,056	97,619
Upplýsingatækni og fjarskipti	16,736	939	1,219	-	1,684	3,842
Heildsala og smásala	65,298	154	49,874	29	9,107	59,164
Fjármála- og tryggingastarfsemi	45,798	24,433	1,814	-	12,877	39,124
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	27,919	7	15,206	-	11,040	26,253
Samgöngur	14,162	-	1,556	1,556	3,395	6,507
Þjónusta	17,269	119	8,559	143	6,235	15,056
Opinberir aðilar	6,918	13	2,120	7	193	2,333
Landbúnaður og skógrækt	10,214	-	9,303	-	676	9,979
Aðrar eignir sem fela í sér útlánaáhættu	12,721	-	-	-	-	-
Ábyrgðir	15,858	1,184	5,618	41	3,888	10,731
Lánsloforð og ónýttar yfirdráttarheimildir	171,799	-	-	-	-	-
Eignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	133,825	-	-	-	-	-
Ríkisskuldabréf	112,824	-	-	-	-	-
Fyrirtækja- og markaðsskuldabréf	21,001	-	-	-	-	-
Staða í lok árs	1,367,653	30,343	710,060	42,838	88,918	872,159
2020						
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	42,136	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	28,235	-	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina færð á kostnaðarvirði	822,941	19,233	599,938	43,338	82,881	745,390
Einstaklingar	433,336	52	393,680	8	12,335	406,075
Fyrirtæki	389,605	19,181	206,258	43,330	70,546	339,315
Fasteignaviðskipti	76,617	195	62,157	19	1,117	63,488
Byggingastarfsemi	51,271	78	48,296	46	1,795	50,215
Fiskveiðar og -vinnsla	81,582	244	13,655	41,206	25,665	80,770
Upplýsingatækni og fjarskipti	20,810	44	5,184	-	4,693	9,921
Heildsala og smásala	51,599	274	38,600	25	10,220	49,119
Fjármála- og tryggingastarfsemi	35,749	18,295	3,267	-	9,606	31,168
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	31,193	14	16,214	-	12,520	28,748
Samgöngur	12,740	1	744	1,875	2,340	4,960
Þjónusta	13,175	33	8,615	152	1,998	10,798
Opinberir aðilar	6,786	3	2,103	7	228	2,341
Landbúnaður og skógrækt	8,083	-	7,423	-	364	7,787
Aðrar eignir sem fela í sér útlánaáhættu	9,667	-	-	-	-	-
Ábyrgðir	20,857	6,200	6,255	35	2,374	14,864
Lánsloforð og ónýttar yfirdráttarheimildir	113,219	-	-	-	-	-
Eignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	137,655	-	-	-	-	-
Ríkisskuldabréf	122,743	-	-	-	-	-
Fyrirtækja- og markaðsskuldabréf	14,912	-	-	-	-	-
Staða í lok árs	1,174,710	25,433	606,193	43,373	85,255	760,254

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáætta, frh.

Veðsetningarhlutfall íbúðarlána

Eftirfarandi tafla sýnir veðsetningarhlutfall (LTV) íbúðarlánasafns bankans og íbúðalán á þrepi 3. Veðsetningarhlutfallið er reiknað sem hlutfall heildarvirðis láns deilt með virði trygginga án leiðréttinga fyrir mögulegum kostnaði við að taka yfir og selja tryggingarnar.

	2021		2020	
	Bókfært heildarvirði	Þar af á þrepi 3	Bókfært heildarvirði	Þar af á þrepi 3
Undir 50%	137,392	1,194	117,591	883
50-70%	233,904	1,975	169,206	1,559
70-90%	88,276	1,112	84,899	810
90-100%	1,821	209	3,170	216
100-110%	753	50	1,004	111
Yfir 110%	1,716	-	2,609	177
Óflokkað	33	-	75	-
Staða í lok árs	463,895	4,540	378,554	3,756

Tryggingar fyrir fjáreignum á stigi 3

Í lok árs var bókfært heildarvirði lána í þrepi 3 17.705 m.kr.(31.12.2020: 21.606 m.kr.) tryggð með tryggingum að andvirði 14.421 m.kr. (31.12.2020: 16.097 m.kr.), þar af voru 12.875 m.kr. í fasteignum (31.12.2020: 14.790 m.kr.).

Veð sem gengið hefur verið að

Á árinu yfirtók samstæðan eignir til fullnustu lána. Af yfirteknum eignum á árinu á samstæðan ennþá í árslok fasteignir að virði 422 m.kr. (31.12.2020: 330 m.kr) og aðrar eignir að virði 34 m.kr. (31.12.2020: 4 m.kr.). Eignirnar eru allar í söluferli, sjá skýringu 29.

Stórar áhættuskuldbindingar

Stór áhættuskuldbinding er skilgreind sem áhættuskuldbinding sem nemur 10% eða meira af eiginfé þáttar 1 hjá samstæðunni samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálfyrirtæki og reglugerð nr. 233/2017 um varfærniskröfur vegna starfsemi fjármálfyrirtækja. Lögbundið hámark á áhættuskuldbindingu vegna eins viðskiptavinar eða hóps tengdra viðskiptavina er 25% af eiginfé þáttar 1, eftir að tekið hefur verið tillit til áhættumildandi þátta.

Hjá samstæðunni var ein stór áhættuskuldbinding í árslok, samtals að fjárhæð 19,9 ma.kr. (11,5% af eiginfjárbætti 1) áður en tillit er tekið til áhættumildandi þátta skv. reglugerð (31.12.2020: ein stór áhættuskuldbinding, samtals 20,9 ma.kr. eða 10,4% af eiginfjárbætti 1). Eftir að tekið er tillit til áhættumildandi þátta voru stórar áhættuskuldbindingar samstæðunnar 19,7 ma.kr. (11,4% af eiginfjárbætti 1).

Útlánagæði

Bankinn notar innri lánshæfismatslíkön sem og ytri lánshæfiseinkunnir, ef tiltækar eru, til að hafa eftirlit með útlánaáættu. Innri lánshæfislíkönin meta lánshæfi lántaka með tölfraeðilíkönum sem byggja á ýmsum breytum sem sýnt hefur verið fram á að hafa spágildi varðandi vanefndir. Um er að ræða sögulega vanskilahræðun, fjárhagsupplýsingar, lýðfræðilegar breytur auk huglægra stærða frá sérfræðingum bankans í tilfellum stórra fyrirtækja. Sex líkön eru í notkun fyrir fyrirgreiðslu einstaklinga – íbúðalán, neytendalán, bílalán, ábyrgðir, lán í atvinnuskyni og önnur lán. Lánshæfismatslíkönin eru staðfest árlega og kvörðuð og uppfærð með nýjum gögnum með það að markmiði að viðhalda forspágetu þeirra. Breytingar í áhættuflokkun á milli ára má að hluta til rekja til fínstillingar á líkönunum. Ytri lánshæfiseinkunnir eru aðallega notaðar fyrir verðbréf á markaði og lán til fjármálfyrirtækja. Frekari upplýsingar um einkunnaskala bankans má sjá í skýringu 56.

Töflurnar hér að neðan sundurliða fjármálagerninga sem lúta niðurfærslukröfum IFRS 9 eftir einkunnaskala þar sem flokkur 5, DD, sýnir áhættumesta flokkinn. Eignir á gagnvirði í gegnum rekstur lúta ekki niðurfærslukröfum IFRS 9. Taflan hér að neðan sýnir bókfært heildarvirði eigna eftir einkunnaskala og niðurfærsluþrepi. Bókfært heildarvirði að frádrægingu niðurfærslu er bókfært virði undirliggjandi eigna.

Lán í línunni „óflokkað“ tengjast fyrst og fremst nýstofnuðum fyrirtækjum eða mótaðilum þar sem lánshæfismatslíkön bankans eru ekki talin gefa fullnægjandi mat og ytri lánshæfismatslíkön liggja ekki fyrir.

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáætta, frh.

Útlánagæði eftir einkunnaskala	Handbært fé og innst. hjá Sí	Lán til lána-stofnana	Fjáreignir á gangvirði um aðra heildarafk.
2021			
<i>Lán til lánastofnana, verðbréf og reiðufé</i>			
Fjárfestingarflokkur	69,057	28,125	133,838
Ekki fjárfestingarflokkur	-	31	-
Bókfært heildarvirði	69,057	28,156	133,838
Niðurfærsla	-	-	(13)
Bókfært virði	69,057	28,156	133,825

<i>Lán til viðskiptavina</i>	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	163,670	3	-	41	163,714
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	348,912	-	-	12	348,924
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	218,228	21,582	-	105	239,915
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	128,930	43,034	-	35	171,999
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	17,469	236	17,705
Óflokkað	1,188	392	-	-	1,580
Bókfært heildarvirði	860,928	65,011	17,469	429	943,837
Niðurfærsla	(1,313)	(1,806)	(4,480)	(1)	(7,600)
Bókfært virði	859,615	63,205	12,989	428	936,237

Lán til viðskiptavina - Einstaklingar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	120,152	-	-	41	120,193
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	276,228	-	-	12	276,240
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	88,083	6,963	-	105	95,151
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	23,961	6,394	-	35	30,390
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	5,947	236	6,183
Óflokkað	4	225	-	-	229
Bókfært heildarvirði	508,428	13,582	5,947	429	528,386
Niðurfærsla	(490)	(246)	(1,151)	(1)	(1,888)
Bókfært virði	507,938	13,336	4,796	428	526,498

Lán til viðskiptavina - Fyrirtæki og opinberir aðilar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	43,518	3	-	-	43,521
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	72,684	-	-	-	72,684
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	130,145	14,619	-	-	144,764
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	104,969	36,640	-	-	141,609
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	11,522	-	11,522
Óflokkað	1,184	167	-	-	1,351
Bókfært heildarvirði	352,500	51,429	11,522	-	415,451
Niðurfærsla	(823)	(1,560)	(3,329)	-	(5,712)
Bókfært virði	351,677	49,869	8,193	-	409,739

Lánsloforð, ábyrgðir og óádragin fyringreiðsla

Áhættuflokkur 0 og 1 (Einkunn AAA til BBB-)	106,445	-	-	-	106,445
Áhættuflokkur 2 to 4 (Einkunnir BB+ til CCC-)	65,119	5,479	1,614	-	72,212
Óflokkað	8,703	297	-	-	9,000
Bókfært heildarvirði	180,267	5,776	1,614	-	187,657
Niðurfærsla	(293)	(91)	(344)	-	(728)
Bókfært virði	179,974	5,685	1,270	-	186,929

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáætta, frh.

2020	Handbært fé og innist. hjá Sí	Lán til lána-stofnana	Fjáreignir á gangvirði um aðra heildarafk.
<i>Lán til lánastofnana, verðbréf og reiðufé</i>			
Fjárfestingarflokkur	42,136	21,238	137,667
Ekki fjárfestingarflokkur	-	7,098	-
Bókfært heildarvirði	42,136	28,336	137,667
Niðurfærsla	-	(101)	(12)
Bókfært virði	42,136	28,235	137,655

	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisnýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Lán til viðskiptavina</i>					
Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	147,816	207	-	-	148,023
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	274,237	2,093	-	40	276,370
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	174,857	28,364	-	54	203,275
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	83,702	98,619	-	153	182,474
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	21,297	310	21,607
Óflokkað	2,641	608	-	-	3,249
Bókfært heildarvirði	683,253	129,891	21,297	557	834,998
Niðurfærsla	(1,844)	(3,305)	(6,824)	(84)	(12,057)
Bókfært virði	681,409	126,586	14,473	473	822,941

Lán til viðskiptavina - einstaklingar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	107,395	207	-	-	107,602
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	210,503	1,292	-	40	211,835
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	75,261	6,865	-	54	82,180
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	19,531	8,940	-	153	28,624
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	5,149	310	5,459
Óflokkað	109	2	-	-	111
Bókfært heildarvirði	412,799	17,306	5,149	557	435,811
Niðurfærsla	(807)	(395)	(1,189)	(84)	(2,475)
Bókfært virði	411,992	16,911	3,960	473	433,336

Lán til viðskiptavina - Fyrirtæki og opinberir aðilar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	40,421	-	-	-	40,421
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	63,734	801	-	-	64,535
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	99,596	21,499	-	-	121,095
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	64,171	89,679	-	-	153,850
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	16,148	-	16,148
Óflokkað	2,532	606	-	-	3,138
Bókfært heildarvirði	270,454	112,585	16,148	-	399,187
Niðurfærsla	(1,037)	(2,910)	(5,635)	-	(9,582)
Bókfært virði	269,417	109,675	10,513	-	389,605

Lánsloforð, ábyrgðir og óádragin fyrirreiðsla

Áhættuflokkur 1 (Einkunn A+ til BBB-)	62,426	590	-	-	63,016
Áhættuflokkur 2 to 4 (Einkunnir BB+ til CCC-)	43,550	17,530	1,435	-	64,016
Óflokkað	8,543	2	-	-	406
Bókfært heildarvirði	114,519	18,122	1,435	-	134,076
Niðurfærsla	(239)	(577)	(171)	-	(987)
Bókfært virði	114,280	17,545	1,264	-	133,089

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáætta, frh.

Atvinnugreinaflokkun, bókfært heildarvirði og niðurfærsla

	Prep 1		Prep 2		Prep 3		Bókfært virði
	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	
2021							
Lán til lánast., verðbréf og handbært fé	231,051	(13)	-	-	-	-	231,038
Lán til einstaklinga	508,428	(490)	13,777	(246)	6,181	(1,152)	526,498
Íbúðalán	450,305	(127)	9,055	(84)	4,536	(228)	463,457
Önnur lán	58,123	(363)	4,722	(162)	1,645	(924)	63,041
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	352,500	(823)	51,429	(1,560)	11,522	(3,329)	409,739
Fasteignaviðskipti	80,318	(160)	7,092	(45)	3,472	(356)	90,321
Byggingastarfsemi	34,382	(49)	2,411	(24)	317	(27)	37,010
Fiskveiðar og -vinnsla	69,632	(58)	8,193	(199)	653	(127)	78,094
Upplýsingatækni og fjarskipti	15,949	(58)	792	(39)	128	(36)	16,736
Heildsala og smásala	46,824	(162)	17,362	(1,032)	3,420	(1,114)	65,298
Fjármála- og tryggingastarfsemi	37,275	(135)	8,411	(45)	733	(441)	45,798
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	25,937	(49)	1,900	(10)	170	(29)	27,919
Samgöngur	12,474	(32)	1,065	(2)	1,649	(992)	14,162
Þjónusta	14,125	(70)	2,796	(153)	721	(150)	17,269
Opinberir aðilar	6,499	(29)	343	(4)	110	(1)	6,918
Landbúnaður og skógrækt	9,085	(21)	1,064	(7)	149	(56)	10,214
Staða í lok árs	1,091,979	(1,326)	65,206	(1,806)	17,703	(4,481)	1,167,275
2020							
Lán til lánast., verðbréf og handbært fé	208,139	(113)	-	-	-	-	208,026
Lán til einstaklinga	412,799	(807)	17,554	(395)	5,458	(1,273)	433,336
Íbúðalán	360,964	(365)	13,833	(141)	3,756	(174)	377,873
Önnur lán	51,835	(442)	3,721	(254)	1,702	(1,099)	55,463
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	270,454	(1,037)	112,585	(2,910)	16,148	(5,635)	389,605
Fasteignaviðskipti	53,092	(155)	23,345	(376)	1,265	(554)	76,617
Byggingastarfsemi	25,483	(221)	26,021	(200)	235	(45)	51,273
Fiskveiðar og -vinnsla	73,520	(232)	7,832	(9)	675	(204)	81,582
Upplýsingatækni og fjarskipti	20,131	(31)	680	(66)	170	(74)	20,810
Heildsala og smásala	14,917	(54)	30,925	(1,459)	8,851	(1,581)	51,599
Fjármála- og tryggingastarfsemi	27,835	(132)	7,791	(102)	703	(346)	35,749
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	25,653	(70)	5,253	(132)	1,214	(725)	31,193
Samgöngur	9,910	(40)	2,846	(155)	1,166	(987)	12,740
Þjónusta	6,357	(26)	6,775	(387)	1,284	(828)	13,175
Opinberir aðilar	6,429	(40)	282	(4)	164	(45)	6,786
Landbúnaður og skógrækt	7,129	(36)	835	(20)	421	(246)	8,083
Staða í lok árs	891,392	(1,957)	130,139	(3,305)	21,606	(6,908)	1,030,967

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáætta, frh.

Eftirfarandi töflur leiða út stöðu niðurfærslureiknings í upphafi og lok árs fyrir lán á kostnaðarverði, lán á gangverði í gegnum aðra heildarafkomu og lánsloforð, ábyrgðir og ónýttar lánaheimildir eftir niðurfærsluprepum. Útleiðslan inniheldur:

Færslur fjáreigna milli niðurfærsluprepa

Gert er ráð fyrir að færslur gerist áður en endurmat á sér stað á niðurfærslum.

Endurmat niðurfærslu

Inniheldur áhrif breytinga á inntaksbreytum líkana eða forsendum, þar með talið breytingar á framtíðarsýn varðandi efnahagslegar aðstæður, afborganir, fyrirframgreiðslur og ádrátt lána, verðbólgu, breytingar á niðurfærslu í kjölfar færslu milli þrepa, virðisrýrnun vegna vaxtatekna af virðisrýrdum fjáreignum og breytingar vegna áhrifa núvirðingar.

Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar

Inniheldur keyptar fjáreignir og veitt lán og sýnir niðurfærslu í tengslum við nýjar fjáreignir á árinu.

Afskráning og uppgreidd lán

Sýnir breytingu á niðurfærslu í tengslum við afskráningu eigna án þess að útlánatap hafi átt sér stað, þar með talið eignir sem voru afskráðar í kjölfar breytinga á skilmálum.

Endanleg afskrift

Sýnir rekstraráhrif vegna eigna sem voru afskrifaðar á árinu.

2021	Prep 1	Prep 2	Prep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur samtals *</i>					
Staða í upphafi árs	(2,083)	(3,882)	(6,995)	(84)	(13,044)
Færslur fjáreigna:					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1,741)	1,465	276	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	202	(293)	92	(1)	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	60	382	(442)	-	-
Endurmat niðurfærslu **	3,137	243	(1,332)	-	2,048
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1,969)	(374)	(327)	-	(2,670)
Afskráning og uppgreidd lán	782	552	1,525	(289)	2,570
Endanleg afskrift ***	6	10	2,379	373	2,768
Staða niðurfærslureiknings ****	(1,606)	(1,897)	(4,824)	(1)	(8,328)
Staða niðurfærslu eigna sem einungis innihalda 12 mánaðar vænt tap	(13)	-	-	-	(13)
Staða niðurfærslureiknings samtals	(1,619)	(1,897)	(4,824)	(1)	(8,341)

* Þessar tölur eru samtala allra niðurfærslna, þar með talið vegna lánsloforða og ábyrgða sem settar eru fram á skuldahlíð efnahagsreiknings.

** Á árinu hækkaði niðurfærslureikningur vegna eigna í þrepi 3 um 468 milljónir króna vegna færslu vaxta í hlutfalli við bókfært virði.

*** Á árinu var fjárhæð að andvirði 2.059 milljónum króna afskrifuð en er ennþá í innheimtu í samræmi við íslensk lög.

**** Staða niðurfærslureiknings fyrir allar eignir aðrar en handbært fé, skuldabréf og lán til fjármálastofnana.

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáætta, frh.

	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina</i>					
Staða í upphafi árs	(1,844)	(3,305)	(6,824)	(84)	(12,057)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1,585)	1,309	276	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	190	(281)	92	(1)	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	58	377	(435)	-	-
Endurmat niðurfærslu	2,774	21	(1,164)	-	1,631
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1,481)	(267)	(327)	-	(2,075)
Afskráning og uppgreidd lán	569	330	1,523	(289)	2,133
Endanleg afskrift	6	10	2,379	373	2,768
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina	(1,313)	(1,806)	(4,480)	(1)	(7,600)
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - einstaklingar</i>					
Staða í upphafi árs	(807)	(395)	(1,189)	(84)	(2,475)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(614)	454	160	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	112	(162)	51	(1)	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	43	157	(200)	-	-
Endurmat niðurfærslu	921	(333)	(472)	-	116
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(341)	(67)	(107)	-	(515)
Afskráning og uppgreidd lán	190	90	284	(289)	275
Endanleg afskrift	6	10	322	373	711
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina - einstaklingar	(490)	(246)	(1,151)	(1)	(1,888)
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - fyrirtæki og opinberir aðilar</i>					
Staða í upphafi árs	(1,037)	(2,910)	(5,635)	-	(9,582)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(971)	855	116	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	78	(119)	41	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	15	220	(235)	-	-
Endurmat niðurfærslu	1,853	354	(692)	-	1,515
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1,140)	(200)	(220)	-	(1,560)
Afskráning og uppgreidd lán	379	240	1,239	-	1,858
Endanleg afskrift	-	-	2,057	-	2,057
Staða niðurfærslureiknings lána til viðsk.v.- fyrirt. og opinb. aðila	(823)	(1,560)	(3,329)	-	(5,712)
<i>Niðurfærslureikningur vegna lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgreiðslu</i>					
Staða í upphafi árs	(239)	(577)	(171)	-	(987)
Færslur					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(156)	156	-	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	12	(12)	-	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	2	5	(7)	-	-
Endurmat niðurfærslu	363	222	(168)	-	417
Nýjar skuldbindingar	(488)	(107)	-	-	(595)
Afskráning	213	222	2	-	437
Staða niðurfærslureiknings lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgr.	(293)	(91)	(344)	-	(728)

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáhætta, frh.

2020	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur samtals *</i>					
Staða í upphafi árs	(1,137)	(1,166)	(7,141)	(209)	(9,653)
Færslur fjáreigna:	-	-	-	-	-
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(3,394)	3,116	278	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	1,052	(1,085)	33	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	82	816	(898)	-	-
Endurmat niðurfærslu **	2,282	(5,598)	(2,773)	(20)	(6,109)
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1,713)	(428)	(1,067)	-	(3,208)
Afskráning og uppgreidd lán	756	496	1,882	-	3,134
Endanleg afskrift ***	-	2	2,977	149	3,128
Staða niðurfærslureiknings ****	(2,072)	(3,847)	(6,709)	(80)	(12,708)
Staða niðurfærslu eigna sem einungis innihalda 12 mánaðar vænt tap	(113)	-	-	-	(113)
Staða niðurfærslureiknings samtals	(2,185)	(3,847)	(6,709)	(80)	(12,821)

* Þessar tölur eru samtala allra niðurfærslna, þar með talið vegna lánsloforða og ábyrgða sem sett eru fram á skuldahlið efnahagsreiknings.

** Á árinu hækkaði niðurfærslureikningur vegna eigna í þrepi 3 um 468 milljónir króna vegna færslu vaxta í hlutfalli við bókfært virði.

*** Á árinu var fjárhæð að andvirði 2.059 milljónum króna afskrifuð en er ennþá í innheimtu í samræmi við íslensk lög.

**** Staða niðurfærslureiknings fyrir allar eignir aðrar en handbært fé, skuldabréf og lán til fjármálastofnana.

	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina</i>					
Staða í upphafi árs	(974)	(921)	(7,067)	(209)	(9,171)
Færslur fjáreigna	-	-	-	-	-
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(3,109)	2,838	271	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	994	(1,027)	33	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	80	812	(892)	-	-
Endurmat niðurfærslu	2,045	(5,141)	(2,626)	(20)	(5,742)
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1,295)	(213)	(1,063)	-	(2,571)
Afskráning og uppgreidd lán	420	382	1,821	-	2,623
Endanleg afskrift	-	2	2,977	149	3,128
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina	(1,839)	(3,268)	(6,546)	(80)	(11,733)
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - einstaklingar</i>					
Staða í upphafi árs	(418)	(319)	(1,601)	(209)	(2,547)
Færslur fjáreigna	-	-	-	-	-
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1,594)	1,451	143	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	520	(548)	28	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	48	333	(381)	-	-
Endurmat niðurfærslu	832	(1,393)	(721)	(20)	(1,302)
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(345)	(20)	(26)	-	(391)
Afskráning og uppgreidd lán	151	99	428	-	678
Endanleg afskrift	-	2	975	149	1,126
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina - einstaklingar	(806)	(395)	(1,155)	(80)	(2,436)

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáhætta, frh.

	Prep 1	Prep 2	Prep 3	Virðisrýð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - fyrirtæki og opinberir</i>					
Staða í upphafi árs	(556)	(602)	(5,466)	-	(6,624)
Færslur fjáreigna	-	-	-	-	-
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1,515)	1,387	128	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	474	(479)	5	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýðar eignir)	32	479	(511)	-	-
Endurmat niðurfærslu	1,213	(3,748)	(1,905)	-	(4,440)
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(950)	(193)	(1,037)	-	(2,180)
Afskráning og uppgreidd lán	269	283	1,393	-	1,945
Endanleg afskrift	-	-	2,002	-	2,002
Staða niðurfærslureiknings lána til viðsk.v.- fyrirt. og opinb. aðil:	(1,033)	(2,873)	(5,391)	-	(9,297)

Niðurfærslureikningur vegna lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgreiðslu

Staða í upphafi árs	(163)	(245)	(74)	-	(482)
Færslur	-	-	-	-	-
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(285)	278	7	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	58	(58)	-	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýðar eignir)	2	4	(6)	-	-
Endurmat niðurfærslu	237	(457)	(147)	-	(367)
Nýjar skuldbindingar	(418)	(215)	(4)	-	(637)
Afskráning	336	114	61	-	511
Staða niðurfærslureiknings lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgr.	(233)	(579)	(163)	-	(975)

Efnahagssviðsmyndir

Niðurfærsluútreikningar samkvæmt IFRS 9 byggja á væntingum um þróun efnahagsmála. Vænt útlánatöp eru reiknuð sem líkindavegið meðaltal útreikninga m.v. þrjár sviðsmyndir: grunnsviðsmynd (60%), jákvæð sviðsmynd (20%) og neikvæð sviðsmynd (20%) (31.12.2020: grunnsviðsmynd (65%), jákvæð sviðsmynd (15%) og neikvæð sviðsmynd (20%). Spágildi efnahagsstærða, ásamt líkindum sviðsmynda, eru unnin af yfirhagfræðingi Arion banka og staðfest af IFRS 9 nefnd bankans. Meðfylgjandi tafla sýnir þau gildir sem notuð voru í niðurfærsluútreikningum IFRS 9 í árslok.

	Grunnsviðsmynd		
	2022	2023	2024
Atvinnuleysi	4.8%	4.5%	4.1%
Húsnæðisverð	10.2%	5.0%	4.4%
Einkaneysla	4.1%	3.3%	3.2%
Landsframleiðsla	5.8%	3.1%	2.3%

	Jákvæð sviðsmynd			Neikvæð sviðsmynd		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Atvinnuleysi	3.8%	3.8%	3.7%	6.8%	5.7%	4.7%
Húsnæðisverð	13.0%	5.5%	4.9%	3.4%	2.5%	3.4%
Einkaneysla	4.8%	4.1%	3.8%	3.9%	2.9%	3.0%
Landsframleiðsla	6.8%	3.4%	2.3%	5.3%	2.5%	2.3%

Næmnigreining

Umfjöllun um efnahagshorfur er að finna í skýringu 3, mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða. Samstæðan reiknar mat á tæpi fyrir þrjár mismunandi sviðsmyndir: grunnsviðsmynd, jákvæða sviðsmynd og neikvæða sviðsmynd og niðurfærslan er vegið meðaltal af niðurstöðunum. Til að sýna næmni í þessu mati þá má geta þess að niðurfærslan fyrir eignir á þrepi 1 og 2 í þessum sviðsmyndum einum og sér væri 1,8 milljarðar króna., 3,3 milljarðar króna og 5,9 milljarðar króna í röðinni jákvæð sviðsmynd, grunnsviðsmynd og neikvæð sviðsmynd (31.12.2020: 2,3 ma. kr., 4,9 ma. kr., 13,7 ma. kr., eftir sviðsmyndum í sömu röð).

Skýringar við samstæðureikninginn

42. Útlánaáhætta, frh.

Ívilnanir

Samstæðan veitir ívilnun á fjáreignir þegar mótaðillinn stendur frammi fyrir tímabundnum erfiðleikum þarf á fyrirgreiðslu að halda sem viðskiptavinum myndi almennt ekki standa til boða. Þessar ívilnanir geta verið á formi endurfjármögnunar eða breytinga á lánaskilmálum, þ.m.t. framlenging láns og aðlögun á greiðsluáætlun. Eftir að ívilnun hefur verið veitt er lánið flokkað sem ívilnað í að minnsta kosti 24 mánuði og ívilnunarflokkunin er ekki tekin af láninu fyrr en viðskiptavinurinn hefur sýnt fram á endurgreiðslugetu.

Í upphafi COVID-19 heimsfaraldursins tók samstæðan þátt í að bjóða upp á greiðslufrýstingauðræði sem voru almenns eðlis. Þessi úrræði voru ekki flokkuð sem ívilnun í samræmi við tilmæli frá EBA. Þessi úrræði hafa gengið sitt skeið og nú eru greiðsluhlé sem veitt eru viðskiptavinum sem eru í tímabundnum erfiðleikum vegna heimsfaraldursins flokkuð sem ívilnun þegar úrræðin eru þess eðlis að þau falla undir ívilnarskilyrðinguna.

	Prep 1		Prep 2		Prep 3		Samtals	
	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla
2021								
Lán til einstaklinga	10,972	(20)	1,962	(28)	2,695	(445)	15,629	(493)
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	10,912	(54)	17,440	(1,353)	7,104	(2,526)	35,456	(3,933)
Ferðabjónusta	5,495	(40)	15,710	(1,148)	5,155	(2,055)	26,360	(3,243)
Annað en ferðabjónusta	5,417	(14)	1,730	(205)	1,949	(471)	9,096	(690)
Samtals	21,884	(74)	19,402	(1,381)	9,799	(2,971)	51,085	(4,426)
2020								
Lán til einstaklinga	10,549	(71)	3,995	(53)	2,155	(410)	16,699	(534)
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	4,106	(20)	28,747	(1,319)	9,513	(2,301)	42,366	(3,640)
Ferðabjónusta	-	-	23,874	(1,178)	6,771	(1,067)	30,645	(2,245)
Annað en ferðabjónusta	4,106	(20)	4,873	(141)	2,742	(1,234)	11,721	(1,395)
Samtals	14,655	(91)	32,742	(1,372)	11,668	(2,711)	59,065	(4,174)

Viðskiptavinir undir sérstöku eftirliti

Sérstakur gaumur hefur verið gefinn að þremur hópum viðskiptavina í tengslum við mat samstæðunnar á áhrifum aukinnar áhættu vegna Covid-19 heimsfaraldursins; i) Ferðabjónusta; þar sem eru miklar líkur á áhrifum vegna ferða- og samkomutakmarkana; ii) viðskiptavinir sem hafa haft virkt greiðsluhlé á fjórða ársfjórðungi 2021; og iii) Lántakar ríkistryggðra viðbótar- og stuðningslána sem veitt hafa verið á grundvelli aðgerða stjórnvalda til að bregðast við afleiðingum heimsfaraldursins. Útlánastaða þessara hópa er sýnd í eftirfarandi töflu, brotin niður eftir atvinnugreinum. Einnig er sýnt hversu mikið af útlánstöðunni er tryggt með fasteignum þar sem þetta er stærsti flokkur trygginga fyrir lán til viðskiptavina. Sami viðskiptavinur getur verið í fleiri en einum flokki.

	Viðskiptavinir í ferðamanna-tengdri þjónust	Greiðsluhlé á 4F	Stuðnings- og viðbótar-lán frá ríkinu	Samtala allra hópa	Þar af með veði í fasteignum
2021					
Einstaklingar	4,212	612	161	4,917	4,535
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	10,545	2,627	1,176	11,058	10,870
Þjónusta	5,838	33	2,315	6,353	2,251
Samgöngur	8,679	-	867	8,685	358
Lönaður, orkuvinnsla og framleiðsla	152	550	536	1,119	826
Heildsala og smásala	43,766	12,588	18,336	44,527	39,681
Aðrar atvinnugreinar	1,347	-	1,065	2,409	1,282
Bókfært heildarvirði	74,539	16,410	24,456	79,068	59,803
Niðurfærsla	(3,614)	(955)	(1,675)	(3,683)	
Bókfært virði	70,925	15,455	22,781	75,385	
2020					
Einstaklingar	3,912	12,598	130	16,496	15,704
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	25,549	13,858	1,667	33,327	32,980
Þjónusta	5,593	1,311	2,384	6,366	2,897
Samgöngur	9,166	1,013	905	9,173	262
Lönaður, orkuvinnsla og framleiðsla	27	2,622	496	3,014	1,917
Heildsala og smásala	32,717	20,842	17,831	33,568	30,349
Aðrar atvinnugreinar	934	4,151	1,032	5,615	2,278
Bókfært heildarvirði	77,898	56,395	24,445	107,559	86,387
Niðurfærsla	(5,148)	(1,583)	(1,354)	(5,524)	
Bókfært virði	72,750	54,812	23,091	102,035	

Bókfært virði af lánum undir sérstöku eftirliti vegna heimsfaraldursins var 75.385 m.kr. eða 8,1% af útlánnum til viðskiptavina (31.12.2020: 102.035 m.kr. og 12,4%).

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á að verð- og vaxtabreytingar á fjármálamörkuðum hafi neikvæð áhrif á afkomu og eigið fé samstæðunnar vegna breytinga á virði og sjóðstreymi fjármálagerna bankans.

Markaðsáhætta er tilkomin vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar, svo og stöðutöku í skuldabréfum, hlutabréfum, myntum, afleiðusamningum og öðrum skuldbindingum sem eru metnar á markaðsvirði.

Samstæðan fylgist grannt með markaðsáhættu og skiptir stöðum sínum upp í veltubók og fjárfestingabók. Markaðsáhætta í veltubók er tilkomin vegna eigin viðskipta og afleiðusamninga sem bankinn gerir við viðskiptavini til að mæta þörf þeirra til fjárfestingar og áhættustýringar. Markaðsáhætta í fjárfestingabók myndast vegna ýmiss konar misvægis í eignum og skuldum, t.d. í myntum, gjalddögum og vöxtum. Markaðsáhættu í veltubók og fjárfestingabók er stýrt með mismunandi hætti.

Takmörkun á markaðsáhættu er ákvörðuð af stjórn bankans og sett fram í áhættuvilja hans. Heimildarmörk eru sett á opnar stöður í veltubók og niður á eignasöfn. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu heildarmarkaðsáhættu bankans. Áhættustýring ber ábyrgð á mælingu og eftirliti með markaðsáhættu, sem og að veita upplýsingar um áhættuskuldbindingar, heimildanotkun og brot á heimildum.

Bankinn stýrir og takmarkar markaðsáhættu í samræmi við áhættuvilja og arðsemismarkmið bankans.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta stafar af hættunni á því að vaxtabreytingar hafi áhrif á hreinar vaxtatekjur eða gangvirði fjármálagerna. Vaxtaáhætta er til staðar í rekstri samstæðunnar vegna misvægis á milli vaxtaberandi eigna og skulda. Þetta misvægi helgast af mismuni á vaxtaendurskoðunartímabili eigna og skulda, þar sem stór hluti skulda er óbundin innlán á meðan vextir eigna eru alla jafna fastir til lengri tíma, sem leiðir til vaxtaferilsáhættu fyrir samstæðuna. Samstæðan stendur einnig frammi fyrir vaxtagrunnsáhættu á milli eigna og skulda vegna ólíks grunns fljótandi vaxta fyrir ólíkar myntir.

Vaxtaáhætta samstæðunnar vegna erlendra mynta er takmörkuð þar sem vaxtaberandi eignir í erlendum myntum hafa almennt stuttan gildistíma vaxta og samstæðan beitir afleiðuvörnum til að eyða vaxtaáhættu vegna skuldabréfaútgáfu bankans í erlendum myntum. Lengri fastvaxtatímabili eru algengari fyrir eignir og skuldir samstæðunnar í íslenskum krónum.

Í upphafi COVID-19 heimsfaraldursins, lækkaði Seðlabanki Íslands meginvexti sína niður í sögulegar lægðir. Þetta olli hraðri aukningu í eftirspurn eftir óverðtryggðum húsnæðislánum á fljótandi vöxtum árið 2020 og fyrri hluta árs 2021. Verðbólga á Íslandi, nú 5,1%, hefur verið yfir markmiði Seðlabankans um 2,5% frá júní 2020 og búist er við verðbólga verði áfram yfir markmiðinu fram á fyrri hluta ársins 2023. Seðlabankinn hefur brugðist við þessu með því að hækka meginvexti sína um 125 punkta árið 2021 og búast má við frekari hækkunum. Þetta hefur valið verulegri aukningu í eftirspurn eftir óverðtryggðum húsnæðislánum með föstum vöxtum undanfarna mánuði. Þetta hefur leitt til aukins næmis fyrir breytingu á nafnvöxtum.

Vaxtaáhætta í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á vaxtaberandi eignum og skuldum samstæðunnar eftir gildistíma vaxta. Upphæðir fyrir lán til viðskiptavina og lántökur eru settar fram á gangvirðisgrundvelli, sjá skýringu 24, og eru því frábrugðnar þeim tölum sem koma fram í ársreikningnum. Gangvirði tekur tillit til líkinda á uppgreiðslum. Lán í alvarlegum vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði, sem byggir á virði undirliggjandi veða og eru þar af leiðandi óháð gildistíma vaxta og því sett í 0-3 mánaða tímaflokkinn. Eignir og skuldir dótturfélagsins Valitor hf. eru ekki í greiningunni þar sem félagið er flokkað til sölu.

2021	Allt að	3-12			Meira	
Eignir	3 mán.	mán.	1-5 ár	5-10 ár	en 10 ár	Samtals
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	65,501	-	-	-	-	65,501
Lán til lánastofnana	30,272	-	-	-	-	30,272
Lán til viðskiptavina	578,253	107,607	235,275	4,920	11,124	937,179
Fjármálagerningar	42,731	64,162	39,278	5,431	249	151,851
Eignir	716,757	171,769	274,553	10,351	11,373	1,184,803
Skuldir						
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	5,000	-	-	-	-	5,000
Innlán frá viðskiptavinum	655,476	-	-	-	-	655,476
Lántaka	11,308	34,217	275,315	34,665	11,965	367,470
Víkjandi lántaka	-	-	35,860	-	-	35,860
Skuldir	671,784	34,217	311,175	34,665	11,965	1,063,806
Afleiðusamningar og aðrir liðir utan efnahagsreiknings	(196,457)	(5)	193,205	3,766	-	509
Hreinn vaxtajöfnuður	(151,484)	137,547	156,583	(20,548)	(592)	121,506

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Markaðsáhætta, frh.

2020	Allt að	3-12			Meira	
Eignir	3 mán.	mán.	1-5 ár	5-10 ár	en 10 ár	Samtals
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	38,794	-	-	-	-	38,794
Lán til lánastofnana	28,235	-	-	-	-	28,235
Lán til viðskiptavina	568,875	63,622	172,247	4,838	17,670	827,252
Fjármálagerningar	33,329	61,122	38,392	1,672	4,171	138,686
Eignir	669,233	124,744	210,639	6,510	21,841	1,032,967
Skuldir						
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	13,031	-	-	-	-	13,031
Innlán frá viðskiptavinum	540,730	15,367	9,610	1,542	1,175	568,424
Lántaka	15,410	42,351	191,650	55,533	11,699	316,643
Víkjandi lántaka	15,831	-	17,957	975	-	34,763
Skuldir	585,002	57,718	219,217	58,050	12,874	932,861
Afleiðusamningar og aðrir liðir utan efnahagsreiknings	(119,170)	31,260	91,774	861	-	4,725
Hreinn vaxtajöfnuður	(34,939)	98,286	83,196	(50,679)	8,967	104,831

Næmni gagnvart vaxtaáættu í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni núvirðis vaxtaberandi eigna og skulda hjá samstæðunni fyrir vaxtabreytingum eftir gjaldmiðli. Eins eru sýnd áætluð áhrif á hreinar vaxtatekjur samstæðunnar. Næmnin er mæld á grundvelli samhliðrunar allra vaxtaferla upp og niður. Val á stærð hliðrunar er ekki mat á líkindum áhættunnar. Í núvirðisútreikningum er tekið tillit til líkinda á uppgreiðslu lána og væntrar hegðunar óbundinna innlána. Breyting á vaxtatekjum byggir hins vegar á samningsbundnum gildistíma vaxta þar sem almennt er gert ráð fyrir að fyrir allar fjármálaafurðir gildi að vextir séu jafnnæmir fyrir vaxtastigi á markaði. Forsendur um hegðunarnæmni er þó beitt á veltuinnlán og ekki er gert ráð fyrir að vextir krónuinnlána geti orðið neikvæðir.

	2021		2020	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Núvirðisbreyting				
ISK, verðtryggt	(2,250)	2,418	(3,849)	3,511
ISK, óverðtryggt	2,308	(2,322)	933	(1,002)
Erlendar myntir	338	(461)	301	(327)
Breyting á hreinum vaxtatekjum				
ISK, verðtryggt	(881)	85	(1,032)	309
ISK, óverðtryggt	(3,808)	774	(3,414)	668
Erlendar myntir	(12)	15	(27)	27

Næmni gagnvart vaxtaáættu í veltubók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni hreinnar stöðu á veltubók eftir gjaldmiðlum. Vaxtanæmnin er mæld sem hrein virðisbreyting vaxtaberandi eigna og skulda þegar gert er ráð fyrir samhliðrun allra vaxtaferla upp og niður á við um 100 punkta. Vaxtanæmnin tengist ekki breytingum á árlegum hreinum vaxtatekjum og er ekki mat á áhættu. Útreikningar í þessari töflu byggja á líftíma og kúpni.

	2021		2020	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Mynt				
ISK, verðtryggt	93	(85)	117	(105)
ISK, óverðtryggt	(41)	43	185	(169)
Erlendar myntir	74	(74)	34	(34)

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Markaðsáhætta, frh.

Verðtryggingaráhætta

Umtalsverður hluti efnahagsreiknings samstæðunnar er verðtryggður og þar með er virði hluta eigna og skulda næmt fyrir breytingum á vísitölu neysluverðs. Samstæðan stendur frammi fyrir verðtryggingaráhættu þar sem virði verðtryggðra eigna er meira en virði verðtryggðra skulda. Fjármálagerningar með mikinn seljanleika eru settir í stysta tímaflokkinn.

Bókfært virði og eftirstöðvagreining verðtryggðra eigna og skuldbindinga

2021	Að 1 ári	1-5 ár	Meira en 5 ár	Samtals
<i>Eignir, verðtryggðar</i>				
Lán til viðskiptavina	7,500	41,730	172,662	221,892
Fjármálagerningar	5,753	2,541	7,549	15,843
Staða utan efnahagsreiknings	-	-	-	-
Eignir, verðtryggðar	13,253	44,271	180,211	237,735
<i>Skuldir, verðtryggðar</i>				
Innlán	84,902	9,296	3,036	97,234
Lántaka	297	62,355	39,355	102,007
Víkjandi lántaka	-	-	5,337	5,337
Annað	1,134	222	1,316	2,672
Staða utan efnahagsreiknings	1,221	3,246	-	4,467
Skuldir, verðtryggðar	87,554	75,119	49,044	211,717
Hrein staða efnahagsreiknings	(73,080)	(27,602)	131,167	30,485
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(1,221)	(3,246)	-	(4,467)
Verðtryggingarjöfnuður	(74,301)	(30,848)	131,167	26,018
Verðtryggingarjöfnuður, að tryggingarstarfsemi undanskilinni *	(73,444)	(33,167)	124,030	17,419
2020				
<i>Eignir, verðtryggðar</i>				
Lán til viðskiptavina	12,366	49,754	195,666	257,786
Fjármálagerningar	14,917	-	-	14,917
Staða utan efnahagsreiknings	-	(487)	-	(487)
Eignir, verðtryggðar	27,283	49,267	195,666	272,216
<i>Skuldir, verðtryggðar</i>				
Innlán	77,805	13,322	2,724	93,851
Lántaka	10,851	42,747	54,865	108,463
Víkjandi lántaka	-	-	5,088	5,088
Annað	1,091	208	1,318	2,617
Staða utan efnahagsreiknings	3,334	3,739	45	7,118
Skuldir, verðtryggðar	93,081	60,016	64,040	217,137
Hrein staða efnahagsreiknings	(62,464)	(6,523)	131,671	62,684
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(3,334)	(4,226)	(45)	(7,605)
Verðtryggingarjöfnuður	(65,798)	(10,749)	131,626	55,079
Verðtryggingarjöfnuður, að tryggingarstarfsemi undanskilinni *	(65,668)	(13,386)	126,684	47,632

* Staða samstæðu samkvæmt reglugerð 233/2017 um varfærniskröfur vegna fjármálafyrirtækja

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Markaðsáhætta, frh.

Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta er hætta á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Gjaldeyrisáhætta samstæðunnar stafar fyrst og fremst af misvægi milli eigna og skulda í mismunandi myntum. Bankinn hefur miðlægt eftirlit með hreinum stöðum í hverri mynt.

Sundurlíðun eigna og skulda eftir mynt í árslok

2021

Fjáreignir	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	67,690	608	280	154	75	34	216	69,057
Lán til lánastofnana	523	8,145	7,499	6,820	3,647	1,313	2,325	30,272
Lán til viðskiptavina	780,384	99,748	39,007	768	10,820	1,629	3,881	936,237
Fjármálagerningar	133,340	53,847	18,657	216	9	19,553	35	225,657
Aðrar fjáreignir	11,936	280	93	1	8	2	400	12,720
Eignir	993,873	162,628	65,536	7,959	14,559	22,531	6,857	1,273,943

Fjárskuldir

Skuldir við lánastofnanir og Sí	3,982	81	845	9	49	-	34	5,000
Innlán frá viðskiptavinum	573,316	26,542	37,278	2,559	10,529	3,030	2,222	655,476
Fjárskuldir á gangvirði	4,463	991	86	135	97	89	16	5,877
Aðrar fjárskuldir	4,559	359	2,755	157	604	36	215	8,685
Lántaka	163,044	172,815	-	-	-	18,619	2,159	356,637
Víkjandi lántaka	6,245	752	13,224	-	-	4,461	10,406	35,088
Skuldir og eigið fé	755,609	201,540	54,188	2,860	11,279	26,235	15,052	1,066,763

Hrein staða innan efnahagsreiknings

Hrein staða utan efnahagsreiknings

Hrein staða

Aðrar eignir en fjáreignir

Fjárfestingareignir	6,560	-	-	-	-	-	-	6,560
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	668	-	-	-	-	-	-	668
Óefnislegar eignir	9,463	-	-	-	-	-	-	9,463
Skatteignir	2	-	-	-	-	-	-	2
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	13,975	78	25	1,903	3	1	62	16,047
Aðrar eignir	6,915	124	35	78	-	26	3	7,181
Aðrar eignir en fjáreignir	37,583	202	60	1,981	3	27	65	39,921

Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé

Skattskuldir	7,102	-	-	-	-	-	-	7,102
Skuldir félaga í aflagðri starfsemi	16,136	129	50	174	304	77	65	16,935
Aðrar skuldir en fjárskuldir	28,366	81	30	-	3	-	(14)	28,466
Eigið fé	193,925	-	-	-	-	-	-	193,925
Hlutdeild minnihluta	673	-	-	-	-	-	-	673
Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé ..	246,202	210	80	174	307	77	51	247,101

Gjaldeyrisáhætta samkvæmt

stjórnendauppgjöri*

* Hrein staða gjaldeyrisáhættu er sett fram í samræmi við IFRS. Stjórnendur stýra gjaldeyrisáhættu með fleiri flokka eigna og skulda undirliggjandi þar sem það er talin betri leið til að leggja mat á misvægi eigna og skulda í mismunandi myntum. Hrein staða gjaldeyrisáhættu sem stjórnendur horfa á er notuð til grundvallar við stjórnun á misvægi í myntum í undirliggjandi eignum og skuldum.

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Markaðsáhætta, frh.

2020

<i>Fjáreignir</i>	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	40,996	407	270	153	77	40	193	42,136
Lán til lánastofnana	6,453	9,785	4,631	1,158	756	2,397	3,055	28,235
Lán til viðskiptavina	665,640	105,764	34,653	6,257	4,189	833	5,605	822,941
Fjármálagerningar	154,745	27,274	38,139	24	4	6,917	148	227,251
Aðrar fjáreignir	7,458	208	3,460	1	-	22	(1,482)	9,667
Fjáreignir	875,292	143,438	81,153	7,593	5,026	10,209	7,519	1,130,230
<i>Fjárskuldir</i>								
Skuldir við lánastofnanir og SÍ	7,433	3,235	2,348	14	-	-	1	13,031
Innlán frá viðskiptavinum	494,606	32,505	29,069	1,992	2,895	4,556	2,801	568,424
Fjárskuldir á gangvirði	4,925	95	171	44	-	4	1	5,240
Aðrar fjárskuldir	4,444	857	2,103	150	275	53	128	8,010
Lántaka	153,764	124,032	-	-	-	18,813	2,338	298,947
Víkjandi lántaka	5,995	794	13,498	-	-	4,508	11,265	36,060
Fjárskuldir og eigið fé	671,167	161,518	47,189	2,200	3,170	27,934	16,534	929,712
Hrein staða innan efnahagsreiknings	204,125	(18,080)	33,964	5,393	1,856	(17,725)	(9,015)	
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(9,148)	22,434	(31,586)	(5,184)	(1,932)	17,739	7,677	
Hrein staða	194,977	4,354	2,378	209	(76)	14	(1,338)	
<i>Aðrar eignir en fjáreignir</i>								
Fjárfestingareignir	6,132	-	-	-	-	-	-	6,132
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	891	-	-	-	-	-	-	891
Óefnislegar eignir	9,689	-	-	-	-	-	-	9,689
Skatteignir	2	-	-	-	-	-	-	2
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	13,709	955	132	920	947	10	138	16,811
Aðrar eignir	7,228	121	20	71	-	26	1,485	8,951
Aðrar eignir en fjáreignir	37,651	1,076	152	991	-	36	1,623	42,476
<i>Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé</i>								
Skattskuldir	4,262	-	-	-	-	-	-	4,262
Skuldir félaga í aflagðri starfsemi	13,184	268	66	467	1,765	224	209	16,183
Aðrar skuldir en fjárskuldir	24,508	119	73	-	4	-	-	24,704
Eigið fé	197,672	-	-	-	-	-	-	197,672
Hlutdeild minnihluta	173	-	-	-	-	-	-	173
Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé	239,799	387	139	467	1,769	224	209	242,994
Gjaldeyrissáhætta samkvæmt								
stjórnendauppgjöri*	(7,171)	5,043	2,391	733	(1,845)	(174)	76	

** Hrein staða gjaldeyrissáhættu er sett fram í samræmi við IFRS. Stjórnendur stýra gjaldeyrissáhættu með fleiri flokka eigna og skulda undirliggjandi þar sem það er talin betri leið til að leggja mat á misvægi eigna og skulda í mismunandi myntum. Hrein staða gjaldeyrissáhættu sem stjórnendur horfa á er notuð til grundvallar við stjórnun á misvægi í myntum í undirliggjandi eignum og skuldum.

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Markaðsáhætta, frh.

Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu

Taflan hér að neðan sýnir helstu myntir sem samstæðan var með opnar stöður í, í árslok. Reiknuð eru út áhrif veikingar eða styrkingar íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum, að því gefnu að aðrar breytur séu fastar, á rekstrartekjur samstæðunnar (sem stafa af gangvirðisbreytingum á eignum og skuldum utan veltubókar sem eru háðar gengi gjaldmiðla). Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða á eigin fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Samsvarandi lækkuð í hverri mynt hér að neðan gagnvart krónu myndi leiða til samsvarandi en öfugra áhrifa (+10% merkir gengislækkun íslensku krónunnar).

Mynt	2021		2020	
	-10%	+10%	-10%	+10%
EUR	(111)	111	(504)	504
USD	426	(426)	(239)	239
GBP	(33)	33	(73)	73
DKK	(109)	109	90	(90)
NOK	5	(5)	17	(17)
Annað	28	(28)	(8)	8

Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er sú áhætta að gangvirði hlutabréfa lækki. Upplýsingar um eignir sem gengið hefur verið að og eru í sölufæri má finna í skýringu 30 og hlutabréfastöður má finna í skýringu 23.

Næmni gagnvart hlutabréfaáhættu

Taflan hér að neðan sýnir reiknuð áhrif verðbreytinga á hlutabréfum á ársreikning samstæðunnar. Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða á eigin fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum eru ekki teknar með. Niðurstöður virðis í vá (e. value-at-risk) útreikninga veltubókar koma fram í Áhættuskýrslu bankans.

Hlutabréf	2021		2020	
	-10%	+10%	-10%	+10%
Veltubók - skráð	(266)	266	(391)	391
Fjárfestingabók - skráð	(414)	414	(382)	382
Fjárfestingabók - óskráð	(662)	662	(276)	276

Afleiðusamningar

Viðskiptavinum stendur til boða að gera afleiðusamninga við bankann. Þær afleiður sem um ræðir eru gjaldeyris- og vaxtaskiptasamningar, framvirkir gjaldeyrissamningar og valréttir og framvirkir samningar um viðskipti með skráð skuldabréf, hlutabréf og hrávörur. Heimilaðar undirliggjandi fjármálaafurðir, stöðuheimildir og tryggingareglur eru ákvarðaðar í samræmi við áhættuvilja samstæðunnar og eru undir daglegu eftirliti hjá Áhættustýringu. Afleiður eru einnig notaðar til að draga úr markaðsáhættu á efnahagsreikningi samstæðunnar. Í skýringu 24 kemur fram niðurbrot á afleiðustöðum samstæðunnar eftir tegundum.

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta

Lausafjárahætta er skilgreind sem sú áhætta að samstæðan, þrátt fyrir að vera gjaldfær, lendi í erfiðleikum með að mæta skuldbindingum sínum þegar þær gjaldfalla, eða geti aðeins tryggt endurgreiðslu með óhóflegum kostnaði. Lausafjárahætta leiðir af vangetu til þess að stýra óráðgerðum fækkunum eða breytingum á fjármögnunarkostum.

Stór hluti af fjármögnun samstæðunnar felst í innlánum einstaklinga, fyrirtækja og fjármálfstofnana. Lausafjárahætta samstæðunnar stafar af því að binditími útlána er lengri en binditími innlána, en 73% innlána eru óbundin.

Lausafjárahætta er einn af helstu áhættuþáttum samstæðunnar og er mikil áhersla lögð á stýringu hennar. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganevnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu lausafjár- og fjármögnunaráhættu innan áhættuvilja bankans sem ákvörðuð er af stjórn bankans. Fjárstýring stýrir daglegri lausafjárstöðu bankans. Áhættustýring mælir, vaktar og greinir lausafjár- og fjármögnunaráhættu bankans.

Stefna samstæðunnar er að viðhalda lausafjárstöðu og stýra lausafjárahættu til að mæta skammtímaskuldbindingum og uppgjöri tímalega við venjulegar jafnt sem óvenjulegar aðstæður. Samstæðan leitast við að viðhalda stöðugri fjármögnun sem styður við viðskiptalíkan og lausafjárnið samstæðunnar og tryggir á sama tíma að samstæðan getur staðið af sér tímabil markaðsóróa án ytri stuðnings og án þess að vera háð ótryggni markaðsfjármögnun.

Tímagreining á gjalddaga eigna og skulda

Tímagreiningin byggir á samningsbundnu greiðslufláði. Upphæðirnar eru ónúvirtar og innihalda framtíðarvaxtagreiðslur, en verðtryggðar upphæðir innihalda ekki áætlaðar verðbætur vegna framtíðarverðbólgu. Heildarupphæð hvers liðar er því hærri en upphæð viðkomandi liðar á efnahagsreikningi samstæðunnar, þar sem upphæðir á efnahagsreikningi eru annaðhvort á kröfuvirði og innihalda því ekki framtíðarvaxtagreiðslur, eða á gangvirði þar sem búið er að núvirða.

Samningsbundið greiðslufláði er að ýmsu leyti frábrugðið væntu greiðslufláði. Munurinn er mestur á innlánum skuldamegin og skuldabréfum eignamegin. Alltaf er miðað við að innlán séu tekin út af innláseigendum við fyrsta mögulega tækifæri, þrátt fyrir að stór hluti innlána séu talin stöðug fjármögnun sem hafi mun lengri líftíma en sem nemur samningsbundnum binditíma. Einnig er alltaf miðað við samningsbundið greiðslufláði skuldabréfa, þrátt fyrir að stór hluti af skuldabréfaeign bankans samanstandi af lausafjäreignum sem teljast auðseljanlegar og/eða eru veðhæfar hjá Seðlabanka Íslands og er þannig hægt að umbreyta í reiðufé með litlum fyrirvara.

Samningsbundið greiðslufláði eigna og skulda

2021	Á	Allt að	3-12	Meira	Án	Bókfært		
Fjáreignir	gjaldaga	3 mán.	mán.	1-5 ár	en 5 ár	gjaldaga	Samtals	virði
Handbært fé og innstæður hjá Sí	25,975	36,547	6,633	-	-	-	69,155	69,057
Lán til lánastofnana	25,663	2,509	51	2,123	-	-	30,346	30,272
Lán til viðskiptavina	3,033	100,588	137,323	345,777	790,442	-	1,377,163	936,237
Fjármálagerningar	16,091	39,164	60,412	46,502	14,898	56,857	233,924	225,657
Afléiðusamningar - eignaleggur	-	33,562	10,841	35,105	1,100	-	80,608	74,952
Afléiðusamningar - skuldaleggur	-	(32,614)	(10,779)	(31,674)	(985)	-	(76,052)	(72,047)
Aðrir fjármálagerningar	16,091	38,216	60,350	43,071	14,783	56,857	229,368	222,752
Aðrar fjäreignir	679	6,720	3,734	1,588	-	-	12,721	12,721
Fjäreignir	71,441	185,528	208,153	395,990	805,340	56,857	1,723,309	1,273,944
Fjárskuldir								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	3,230	1,811	-	-	-	-	5,041	5,000
Innlán frá viðskiptavinum	499,362	63,407	80,999	9,557	3,152	-	656,477	655,476
Fjárskuldir á gangvirði	-	3,943	537	2,644	4	-	7,128	5,877
Afléiður - eignaleggur	-	(53,896)	(3,855)	(5,590)	(519)	-	(63,860)	(63,483)
Afléiður - skuldaleggur	-	57,839	4,392	8,234	523	-	70,988	69,360
Aðrar fjárskuldir	74	6,010	725	1,033	843	-	8,685	8,685
Lántaka	-	13,996	40,498	258,049	73,001	-	385,544	356,637
Víkjandi lántaka	-	1,192	946	42,763	1	-	44,902	35,088
Fjárskuldir	502,666	90,359	123,705	314,046	77,001	-	1,107,777	1,066,763
Hreinar fjäreignir (skuldir)	(431,225)	95,169	84,448	81,944	728,339	56,857	615,532	207,181
Liðir utan efnahagsreiknings								
Ábyrgðir	-	974	5,501	1,942	7,441	-	15,858	15,858
Ónýttar yfirdráttaheimildir	-	63,108	-	-	-	-	63,108	63,108
Lánsloforð	-	62,529	23,636	22,410	116	-	108,691	108,691
Liðir utan efnahagsreiknings	-	126,611	29,137	24,352	7,557	-	187,657	187,657
Hreint samningsb. greiðslufláði	(431,225)	(31,442)	55,311	57,592	720,782	56,857	427,875	19,524

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

2020	Á gjaldlega	Allt að 3 mánn.	3-12 mánn.	Meira en 1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjaldlega	Samtals	Bókfært virði
<i>Fjáreignir</i>								
Handbært fé og innstæður hjá Sí	5,723	30,210	6,299	-	-	-	42,232	42,136
Lán til lánastofnana	20,170	8,065	-	-	-	-	28,235	28,235
Lán til viðskiptavina	4,643	109,363	106,656	307,086	600,174	-	1,127,922	822,941
Fjármálagerningar	32,665	35,485	67,721	52,118	13,778	35,007	236,774	227,251
<i>Afleiðusamningar - eignaleggur</i>	-	63,147	35,669	8,328	1,116	-	108,260	105,362
<i>Afleiðusamningar - skuldaleggur</i>	-	(61,599)	(32,638)	(4,628)	(776)	-	(99,641)	(98,078)
<i>Aðrir fjármálagerningar</i>	32,665	33,937	64,690	48,418	13,438	35,007	228,155	219,967
Aðrar fjáreignir	534	5,413	2,882	838	-	-	9,667	9,667
Fjáreignir	63,735	188,536	183,558	360,042	613,952	35,007	1,444,830	1,130,230
<i>Fjárskuldir</i>								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	11,491	1,550	28	-	-	-	13,069	13,031
Innlán frá viðskiptavinum	414,052	58,226	84,196	9,321	3,221	-	569,016	568,424
Fjárskuldir á gangvirði	-	4,123	1,116	1,349	44	-	6,632	5,240
<i>Afleiðusamningar - eignaleggur</i>	-	(46,444)	(5,067)	(9,196)	(413)	-	(61,120)	(55,928)
<i>Afleiðusamningar - skuldaleggur</i>	-	49,798	6,183	10,545	457	-	66,983	60,399
<i>Skortstöður í skuldabréfum</i>	-	40	-	-	-	-	40	40
<i>Skortstöður í hlutabréfum</i>	-	63	-	-	-	-	63	63
<i>Skortstöður í skuldabréfum til</i>								
<i>áhættuvarnar</i>	-	666	-	-	-	-	666	666
Aðrar fjárskuldir	82	5,423	112	1,328	1,066	-	8,011	8,011
Lántaka	-	2,803	50,635	212,471	65,633	-	331,542	298,947
Víkjandi lántaka	-	1,178	943	19,762	25,586	-	47,469	36,060
Fjárskuldir	425,625	73,303	137,030	244,231	95,550	-	975,739	929,713
Hreinar fjáreignir (skuldir)	(361,890)	115,233	46,528	115,811	518,402	35,007	469,091	200,517
<i>Liðir utan efnahagsreiknings</i>								
Ábyrgðir	-	593	4,539	2,016	13,709	-	20,857	20,857
Ónýttar yfirdráttarheimildir	-	49,164	-	-	-	-	49,164	49,164
Lánsloforð	-	51,231	8,910	3,914	-	-	64,055	64,055
Liðir utan efnahagsreiknings	-	100,988	13,449	5,930	13,709	-	134,076	134,076
Hreint samningsb. greiðsluflæði	(361,890)	14,245	33,079	109,881	504,693	35,007	335,015	66,441

Fjármögnunarlutfall

Fjármögnunarlutfall (e. net stable funding ratio, NSFR) mælir hlutfall tiltækra stöðugra fjármögnunar (e. available stable funding, ASF) af nauðsynlegri stöðugri fjármögnun (e. required stable funding, RSF) samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands nr. 1032/2014. Almenn er nauðsynleg stöðug fjármögnun ákvörðuð með því að beita mismunandi vigtum á mismunandi eignaflokka m.v. seljanleika þeirra. Tiltæk stöðug fjármögnun er hins vegar reiknuð með því að vegna skuldbindingar bankans út frá endurgreiðslutíma og/eða stöðugleika. NSFR hlutfall fyrir allar myntir samtals skal vera að lágmarki 100%.

Útreikningar á fjármögnunarlutfallinu miða ekki við samstæðuna heldur er eingöngu litið á bankann þar sem áhrif dótturfélaga eru hverfandi.

	2021	2020
Tiltæk stöðug fjármögnun	1,001,543	875,261
Nauðsynleg stöðug fjármögnun	827,953	745,050
Fjármögnunarlutfall	121%	117%

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Lausafjárþekjuhlutfall

Lausafjárþekjuhlutfallið (e. Liquidity coverage ratio, LCR) er hluti af Basel III regluverkinu. LCR er reiknað samkvæmt álagsprófi sem er hannað til að tryggja að fjármálastofnanir hafi nægjanlegar eignir til reiðu til að standast lausafjávanda til styttri tíma. Nánar tiltekið er LCR hlutfallið milli lausafjäreigna og vænts útfærðis næstu 30 daga við álagsaðstæður.

Þær eignir sem koma til greina sem laust fé samkvæmt LCR viðmiðum þurfa að vera óveðsettar, auðseljanlegar og með þekktu markaðsvirði, skráðar á skipulögðum verðbrefamarkaði og ekki útgefnar af samstæðunni eða skyldum aðilum.

Bankinn hlýtir reglum um lausafjánhutföll nr. 266/2017. Reglurnar eru gefnar út af Seðlabanka Íslands og með þeim eru teknar upp á Íslandi lausafjárreglur Evrópusambandsins samkvæmt varfærniskröfum um fjármálafyrirtæki (CRR). Bankinn þarf að viðhalda 100% lausafjárþekjuhlutfalli hvort tveggja fyrir efnahagsreikning í heild sinni og fyrir efnahagsreikning í erlendum gjaldmiðlum. Fyrir þann hluta efnahagsreikningsins sem er í íslenskum krónum þarf lausafjárþekjuhlutfallið að vera 30% árið 2021, 40% árið 2022 og 50% frá og með 2023.

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á LCR útreikningum samstæðunnar. Útreikningar á lausafjánhutfallinu tekur mið af efnahagsreikningi bankans og Valitor hf.

	ISK	Erlendur gjaldeyrir	Samtals
2021			
1. stigs vegnar lausafjäreignir *	96,563	83,777	180,340
2. stigs vegnar lausafjäreignir	16,406	-	16,406
Vegnar lausafjäreignir	112,969	83,777	196,746
Innlán	107,698	34,682	142,380
Lántökur	433	55	488
Annað útfærði	10,157	6,882	17,039
Vegið útfærði	118,288	41,619	159,907
Innstæður hjá öðrum fjármálastofnunum **	2,287	25,246	27,533
Annað innflæði	32,799	2,575	35,374
Vegið innflæði	35,086	27,821	62,907
Lausafjárþekjuhlutfall ***	136%	607%	203%
2020			
1. stigs vegnar lausafjäreignir *	103,138	61,282	164,420
2. stigs vegnar lausafjäreignir	10,515	-	10,515
Vegnar lausafjäreignir	113,653	61,282	174,935
Innlán	99,885	27,592	127,477
Lántökur	287	64	351
Annað útfærði	10,427	11,678	22,105
Vegið útfærði	110,599	39,334	149,933
Innstæður hjá öðrum fjármálastofnunum **	3,178	19,501	22,679
Annað innflæði	28,251	6,194	34,445
Vegið innflæði	31,429	25,695	57,124
Lausafjárþekjuhlutfall ***	144%	449%	188%

* 1. stigs lausafjäreignir fá 100% vigt í LCR útreikningum og samanstanda af sjóði og innstæðum samstæðunnar hjá Seðlabanka Íslands, innlendum skuldabréfum sem eru veðhaf í viðskiptum við Seðlabanka Íslands og erlendum ríkisskuldabréfum. Samkvæmt reglum nr. 266/2017 flokkast sértryggt skuldabréf sem 1. stigs eignir og fá 93% vigt.

** Innstæður samstæðunnar hjá öðrum bönkum teljast til innflæðishluta í LCR útreikningum.

*** LCR er skilgreint sem LCR = Vegnar lausafjäreignir / (vegnar útgreiðslur lausafjár - vegnar inngreiðslur lausafjár) þar sem frádráttur innflæðis skal ekki nema meira en 75% af vegnu heildarútfærði lausafjár.

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Samsetning lausafjáreigna

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á lausafjárstöðu samstæðunnar.

	ISK	USD	EUR	Annað	Samtals
2021					
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	67,690	280	608	479	69,057
Innstæður hjá öðrum bönkum	2,287	7,170	6,176	11,900	27,533
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við SÍ	48,178	-	-	-	48,178
Erlend ríkisskuldabréf	-	14,272	49,016	19,117	82,405
Heildar lausafjáreignir	118,155	21,722	55,800	31,496	227,173
2020					
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	40,996	270	407	463	42,136
Innstæður hjá öðrum bönkum	3,179	4,467	7,765	7,268	22,679
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við SÍ	74,637	-	-	-	74,637
Erlend ríkisskuldabréf	-	33,817	20,364	5,956	60,137
Heildar lausafjáreignir	118,812	38,554	28,536	13,687	199,589

Innlánaflokkun

Samkvæmt aðferðafræði við útreikning LCR lausafjárhlutfallsins er innlánagrunni samstæðunnar skipt í nokkra mismunandi flokka eftir tegund viðskiptamanns. Innlán eru jafnframt flokkuð eftir stöðugleika og binditíma, þar sem ekki er gert ráð fyrir útlæði innlána með binditíma sem nær yfir 30 daga. Innlán með binditíma undir 30 dögum eru flokkuð sem stöðug ef viðskiptavinur á í viðskiptasambandi við samstæðuna og upphæð er að fullu tryggð af Tryggingarsjóði innstæðueigenda og fjárfesta. Önnur innlán eru flokkuð sem minna stöðug. Hver innlánaflokkur fær vægi í samræmi við vænt útlæði undir álagi sem gefur til kynna stig kvikleika.

Taflan hér að neðan sýnir niðurbrot á innlánagrunni samstæðunnar samkvæmt ofangreindri innlánaflokkunni ásamt vegnu meðaltali af útlæðisvægi samkvæmt lausafjárreglum.

Innlánaflokkun - upphæðir og útlæðisvægi

	Innlán laus innan 30 daga				Bundin innlán*	Samtals innlán
	Minna stöðug	Vægi (%)	Stöðug	Vægi (%)		
2021						
Einstaklingar	89,425	11%	125,515	5%	91,170	306,110
Lítill og meðalstór fyrirtæki	84,557	11%	18,210	5%	9,122	111,889
Fyrirtæki	73,261	40%	2,797	20%	16,213	92,271
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	31,041	40%	-	-	786	31,827
Lífeyrissjóðir	42,334	100%	-	-	13,448	55,782
Innlend fjármálafyrirtæki	45,662	100%	-	-	15,641	61,303
Erlend fjármálafyrirtæki	1,294	100%	-	-	-	1,294
Samtals	367,574		146,522		146,380	660,476
2020						
Einstaklingar	89,950	11%	123,897	5%	73,321	287,168
Lítill og meðalstór fyrirtæki	52,527	11%	16,180	5%	5,572	74,279
Fyrirtæki	64,445	40%	3,854	20%	8,646	76,945
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	43,379	40%	-	-	12,932	56,311
Lífeyrissjóðir	38,042	100%	-	-	14,325	52,367
Innlend fjármálafyrirtæki	22,391	100%	-	-	9,907	32,298
Erlend fjármálafyrirtæki	2,087	100%	-	-	-	2,087
Samtals	312,821		143,931		124,703	581,455

* Innlán sem eru bundin lengur en 30 daga.

Skýringar við samstæðureikninginn

45. Eiginfjárstýring

Eiginfjárlutfall

Það er stefna samstæðunnar að skipuleggja og byggja upp eiginfjárgrunn á hagkvæman hátt á næstu árum og viðhalda honum hæfilega yfir eiginfjárkröfum, að meðtöldum eiginfjárukum og viðbótarkröfu samkvæmt Stoð 2.

Eiginfjárlutföll samstæðunnar eru reiknuð samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og reglugerð nr. 233/2017 um varfæriskröfur vegna starfsemi fjármálafyrirtækja ásamt síðari breytingum. Tilskipun og reglugerð Evrópusambandsins um eiginfjárkröfur hafa verið innleiddar á Íslandi og breytingar á þeim, svokallaðar CRD V / CRR II reglur, voru innleiddar 28. júní 2021. Helstu áhrifin af þessum reglum voru vegna útvíkkunar á eiginfjárafslætti vegna útlánastöðu lítilla og meðalstórra fyrirtækja sem leiddi til lækkunar á áhættugrunni um 14 ma. kr. Samstæðan beitir staðalaðferð í eiginfjáruþreikningum fyrir útlánaáhættu, það með talið mótaðilaáhættu vegna afleiðna, aðlögun á útlánvirði afleiðna, markaðsáhættu og rekstraráhættu.

Staða samstæðu samkvæmt CRR er reikningsskilaleg samstæða Arion banka án dótturfélaga í váttryggingarstarfsemi, sér í lagi Varðar.

Valitor hf. er flokkað sem dótturfélag til sölu í þessum samstæðureikningsskilum. Til upplýsingar, þá myndi sala félagsins fyrir 100 milljónir USD í samræmi við samkomulag um sölu félagsins til Rapyd sem kynnt hefur verið leiða til þess að eiginfjárlutfallið myndi hækka úr 23,8% í 25,0%. Þetta mat byggist á því að heimild fengist til að fella niður framlag Valitors til áhættugrunns vegna rekstraráhættu í samræmi við grein 317(4) í CRR.

Eiginfjárgrunnur

	2021	2020
Eigið fé alls	194,598	197,845
Hlutdeild minnihluta sem telur ekki til almenns eigin fjár þáttar 1	(673)	(173)
Almennt eigið fé þáttar 1 (CET1) fyrir frádrátt samkvæmt varfærnisreglum	193,925	197,672
Óefnislegar eignir	(8,435)	(13,092)
Greiðslufélagsvarnir	(197)	(2,282)
Varfærnisfrádráttur vegna fjáreigna og -skulda sem eru metnar á gangvirði	(240)	(238)
Fyrirsjáanlegar arðgreiðslur og endurkaup *	(26,773)	(17,990)
Umbreytingarfyrirkomulag vegna innleiðingar IFRS 9	920	1,890
Almennt eigið fé þáttar 1 (CET1)	159,200	165,960
Hlutdeild minnihluta sem telja má til eiginfjárþáttar 1	133	173
Viðbótar eigið fé þáttar 1	13,225	13,498
Eiginfjárþáttur 1	172,558	179,631
Eigið fé þáttar 2	21,863	22,562
Eign í eigin fé þáttar 2, útgefnu af fjármálafyrirtæki (verul. fjárf.)	(1,056)	(1,007)
Eiginfjárþáttur 2	20,807	21,555
Eiginfjárgrunnur alls	193,365	201,186

Áhættugrunnur (REA)

Útlánaáhætta, lán	623,395	570,554
Útlánaáhætta, verðbréf og annað	69,553	60,813
Mótaðilaáhætta	7,761	3,462
Markaðsáhætta vegna gjaldeyrismisvægis	4,691	8,569
Markaðsáhætta, annað	8,958	13,063
Aðlögun á útlánvirði afleiðna	2,379	842
Rekstraráhætta	96,085	88,462
Áhættugrunnur	812,822	745,765

Eiginfjárlutföll

Hlutfall almenns eiginfjárþáttar 1	19.6%	22.3%
Hlutfall eiginfjárþáttar 1	21.2%	24.1%
Eiginfjárlutfall	23.8%	27.0%

* Þann 31. desember 2021 var fyrirsjáanleg arðgreiðsla og endurkaup samtalan af áætlaðri útgreiðslu arðs upp á 22,5 ma. kr. og afgangi af samþykktum endurkaupum eigin bréfa upp á 4,3 ma. kr. sem heimild fékkst fyrir hjá FME þann 7. október 2021. Fjárhæð arðgreiðslunnar er umfram markmið um útgreiðslu 50% af endurskoðuðum hagnaði sem er að finna í arðgreiðslustefnu bankans og felur í sér skref í átt að markmiði bankans um eiginfjárlutfall. Þann 31. desember 2020 var fyrirsjáanleg arðgreiðsla og endurkaup samtalan af fyrirhugaðri arðgreiðslu að fjárhæð 3 milljarðar króna, sem er í samræmi við tilmæli Fjármálaeftirlitsnefndar Seðlabanka Íslands, og áætluðum endurkaupum eigin bréfa að fjárhæð 15 milljarðar króna, sem Fjármálaeftirlitið hefur heimilað.

Skýringar við samstæðureikninginn

45. Eiginfjárstýring, frh.

Þann 23. desember 2020 var 7.mgr. 1.gr. í reglugerð ESB 2020/873 innleidd í íslenskan rétt. Með þessu var umbreytingarfyrirkomulagi vegna innleiðingar IFRS 9 breytt þannig að áhrif á eigið fé af viðbúinni hækkun á niðurfærslusjóði vegna áhrifa heimsfaraldurs Covid-19 í samræmi við IFRS 9 taka gildi yfir lengri tíma. Fjármálafyrirtæki sem það kjósa geta árið 2021 bætt við sem nemur 100% af CET1 áhrifum af hækkun á niðurfærslusjóði IFRS 9 frá 1. janúar 2020 vegna lána sem eru ekki í alvarlegum vanskilum. Umbreytingarfyrirkomulagið hækkar eiginfjárlutfallið um 0.1 prósentustig.

Eiginfjárlutföll móðurfélags	2021	2020
Hlutfall almenns eiginfjárbáttar 1	20.2%	22.8%
Hlutfall eiginfjárbáttar 1	21.9%	24.6%
Eiginfjárlutfall	24.4%	27.5%

Í eftirfarandi töflu er sýnd viðbótareiginfjárfkrafa vegna eiginfjárauka sem tilgreind er í lögum um fjármálafyrirtæki og samþykkt af Fjármálaeftirlitinu að undangengnum tilmælum frá Fjármálastöðugleikaráði. Fjármálastöðugleikaráð hefur tilkynnt að sveiflujöfnunarauki muni hækka í 2% frá og með 29. september 2022.

Krafa vegna eiginfjárauka, % af áhættugrunni

Verndunarauki	2.5%
Eiginfjárauki vegna kerfislegs mikilvægis	2.0%
Kerfisáhættuauki *	3.0%
Sveiflujöfnunarauki *	-
Samanlögð krafa vegna eiginfjárauka	7.5%

Bankinn metur eiginfjárbörf samkvæmt innramatsferli (e. Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP). Innramatsferlið er ferli sem miðar að því að tryggja að bankinn búi yfir fullnægjandi ferlum og kerfum til þess að greina, stýra og mæla heildaráhættu bankans. Matsferlið miðar að því að greina og mæla áhættu samstæðunnar út frá öllum áhættutegundum og tryggja að samstæðan ráði yfir eigin fé í samræmi við undirliggjandi áhættu. Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með samstæðunni, tekur við upplýsingum um innra mat samstæðunnar á eiginfjárbörf og ákvarðar eiginfjárkröfur fyrir samstæðuna í heild. Samstæðan skal uppfylla eiginfjárkröfu sem ákvörðuð er af Fjármálaeftirlitinu í kjölfar könnunar- og matsferlis (e. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Eiginfjárgrunnur samstæðunnar er hærri en krafa Fjármálaeftirlitsins.

Viðbótareiginfjárfkrafa bankans undir Stoð 2R, sem er niðurstaða innramatsferils bankans og könnunar- og matsferils Fjármálaeftirlitsins, má uppfylla með 56,25% af almennu eigin fé þáttar 1, 18,75% af viðbótar eigin fé þáttar 1 og 25% eigin fé þáttar 2.

Eiginfjárfkrafa, % af áhættugrunni	CET 1	Tier 1	Total
Eiginfjárfkrafa samkvæmt Stoð 1	4.5%	6.0%	8.0%
Eiginfjárfkrafa samkvæmt Stoð 2R **	1.8%	2.4%	3.2%
Samanlögð krafa vegna eiginfjárauka*	7.3%	7.3%	7.3%
Heildareiginfjárfkrafa	13.6%	15.7%	18.5%
Tiltækur eiginfjárgrunnur	19.6%	21.2%	23.8%

* Virkur sveiflujöfnunarauki fyrir banka er vegið meðaltal eiginfjárauka í gildi í þeim löndum sem áhættuskuldbindingar bankans ná til, þar sem vigtir eru ákvarðaðar út frá hlutfallslegu framlagi tilsvarenda áhættuskuldbindinga í áhættugrunni bankans vegna útlánaáhættu. Kerfisáhættuaukanum er einungis beitt á innlendar áhættuskuldbindingar og virkur auki er ákvarðaður úr frá sömu vögunaraðferð.

** Niðurstaða könnunar- og matsferlis miðað við fjárhagsupplýsingar bankans 31. desember 2020. Viðbótareiginfjárfkrafa samkvæmt Stoð 2 er 3,2% af áhættugrunni sem byggir á samstæðu samkvæmt eiginfjárreglum, sem undanskilur dótturfélög í váttryggingastarfsemi.

Vogunarlutfall

Vogunarlutfallið er annar og einfaldari mælikvarði á eiginfjárstöðu samanborið við hin áhættunæmu eiginfjárlutföll. Vogunarlutfallið er reiknað út frá samstæðu samkvæmt CRR og tekur ekki tillit til dótturfélaga í váttryggingastarfsemi. Lágmarksvogunarlutfall er 3% samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

	2021	2020
Liðir innan efnahagsreiknings	1,256,916	1,114,450
Afleiðusamningar	4,796	9,124
Skiptasamningar með verðbréf	720	512
Liðir utan efnahagsreiknings	102,016	65,425
Heildaráhættuskuldbindingar	1,364,448	1,189,511
Eiginfjárbáttur 1	172,558	179,631
Vogunarlutfall	12.6%	15.1%

Skýringar við samstæðureikninginn

45. Eiginfjárstýring, frh.

<i>Gjaldþol, Solvency II</i>	2021	2020
Eignir umfram skuldir skv. Solvency II	9,090	7,397
Víkjandi lán	1,069	1,000
Áætluð arðgreiðsla	-	(800)
Gjaldþol	10,159	7,597
Gjaldþolskrafa	6,775	5,105
Gjaldþolshlutfall	149.9%	148.8%

Gjaldþolskrafa dótturfélagsins Varðar er reiknað samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi.

46. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hætta á beinu eða óbeinu tapi, eða skaða á orðspori samstæðunnar vegna ófullnægjandi innri verkferla, mannlegra mistaka, kerfismistaka eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi, sem áhrif hafa á ímynd og rekstur samstæðunnar.

Sérhver rekstrareining samstæðunnar ber ábyrgð á stjórnun eigin rekstraráhættu. Áhættustýring ber ábyrgð á þróun og viðhaldi aðferða til greininga, mælinga, eftirlits og skýrslugjafar um rekstraráhættu samstæðunnar.

Samstæðan beitir staðalaðferð við útreikning eiginfjárkröfu vegna rekstraráhættu.

47. Sjálfbærniáhætta

Sjálfbærniáhætta er skilgreind sem sú áhætta að tiltekin starfsemi eða háttsemi stefni eignum eða orðspori bankans í voða eða gangi á rétt komandi kynslóða eða samfélags hópa. Ástæður fyrir þessu geta verið neikvæð áhrif á umhverfið, auðlindir jarðar, arfleifð sögunnar eða þjóðfélagsaðstæður. Sjálfbærnefnd bankans ber ábyrgð á því að meta hversu vel bankinn stendur sig í að uppfylla skuldbindingar sínar og stefnu varðandi umhverfisþætti, félagslega þætti og stjórnaðhætti (UFS). Einnig ber nefndin ábyrgð á að aðlaga stefnu og áhættuvilja bankans að þessum skuldbindingum.

Grænn fjármögnunarramma

Árið 2021 gaf bankinn út grænan fjármögnunarramma. Innan þessa ramma getur bankinn gefið út græna skuldagerninga, þ.m.t. sértryggð skuldabréf, skuldabréf, lán, viðskiptabréf, endurkaupasamninga og innlán. Notkun á því fjármagni sem fæst með þessum skuldagerningum er takmörkuð við fjármögnun hæfra eigna sem skilgreindar eru í ramma. Hæfar eignir skiptar í nokkra flokka sem eru skilgreindir með tilteknum skilyrðum auk þess sem ákveðnar eignir eru sérstaklega undanskildar. Ramminn útlistar jafnframt þá ferla sem notaðir eru til að bera kennsl á hæfar eignir, hvernig upplýsingagjöf varðandi notkun rammans er háttáð og hvernig ytra eftirlit fer fram. Áður en græni fjármögnunarramminn var gefinn út studdist bankinn við umgjörð um græn innlán en hún hefur nú verið sameinuð ramma.

<i>Grænir skuldagerningar</i>	2021
Innlán	8,209
Lántökur	47,148
Bókfært virði	55,357

Flokkaskipting grænna eigna sem metnar hafa verið hæfar

Sjálfbærar fiskveiðar og fiskeldi	42,245
Græn ökutæki	2,255
Grænar byggingar	55,881
Mengunarvarnir, mengunarstýring og meðhöndlun affallsvatns	5,591
Bókfært virði	105,972

Skýringar við samstæðureikninginn

Helstu reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem beitt er við gerð þessara reikningsskila eru þær sömu og beitt var við gerð ársreiknings samstæðunnar fyrir árið 2019, nema í þeim tilvikum þegar um er að ræða breytingar á núverandi stöðlum sem tóku gildi 1. janúar 2020 og staðfestir hafa verið af Evrópusambandinu og breytingar sem gerðar hafa verið á lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana.

47. Rekstrarhæfi

Stjórnendur bankans hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi hans og eru þeirrar skoðunar að bankinn hafi það sem til þarf til áframhaldandi reksturs. Við það mat hafa stjórnendur horft til þeirrar áhættu sem að bankanum snýr en henni er nánar lýst í skýringum um áhættustýringu. Reikningsskilin byggja á þeirri forsendu að ekki leiki vafi um áframhaldandi rekstrarhæfi.

48. Grundvöllur samstæðunnar

Dótturfélög

Dótturfélög eru lögaðilar sem lúta yfirráðum samstæðunnar. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá þeim degi sem yfirráð fást og til þess dags sem yfirráðum lýkur. Reikningsskil dótturfélaganna ná yfir sömu tímabil og móðurfélagsins og sambærilegum reikningsskilaaðferðum er beitt.

Fyrirtæki í samstæðunni

Kaupaðferðinni er beitt við kaup á fyrirtækjum í samstæðunni á kaupdegi, þ.e. þegar yfirráð færast til samstæðunnar. Samstæðan fer með yfirráð einungis ef samstæðan:

- fer með yfirráð yfir félaginu (þ.e. núverandi réttindi sem gefa möguleika á að hafa bein áhrif á starfsemi félagsins),
- er skuldbundin vegna rekstrar félagsins eða getur gert tilkall til afkomu af fjárfestingu í félaginu og
- á möguleika á að nota vald sitt yfir félaginu til þess að hafa áhrif á afkomu þess.

Yfirleitt er lítið svo á að meirihluti atkvæða sé forsenda yfirráða. Til stuðnings þeirri ályktun, og þegar samstæðan fer ekki með meirihluta atkvæða eða sambærilegra réttinda í félagi, tekur samstæðan tillit til staðreynda og málavaxta allra viðeigandi við mat á því hvort hún fari með yfirráð yfir félagi, þ.m.t. (i) samninga við aðra sem fara með atkvæði í viðkomandi félagi, (ii) réttindi vegna annarra samninga og (iii) atkvæðaréttar samstæðu og mögulegs atkvæðaréttar. Samstæðan sannreynir hvort hún fari með yfirráð yfir félagi ef breytingar verða á einum eða fleiri þessara þátta.

Samstæðan metur viðskiptavild við kaup sem:

- gangvirði greiðslunnar sem innt er af hendi, að viðbætti
- færðri hlutdeild minnihluta í hinu keypta félagi, að frádregnu
- ef kaupin eru gerð í þrepum, gangvirði þess eignarhlutar sem samstæðan átti áður, að frádregnu
- hreinu virði (oftast gangvirði) þeirra eigna og skulda sem fylgja með í kaupunum.

Þegar mismunurinn er neikvæður er ávinningurinn sem felst í kaupunum tekjufærður í rekstri á kaupdegi.

Kostnaður við viðskiptin er gjaldfærður í rekstri meðal stjórnunarkostnaðar.

Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti af hagnaði eða tapi og eigin fé sem ekki er í eigu samstæðunnar, beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í rekstrarreikningi og telst til eigin fjár í efnahagsreikningi, aðskilið frá eigin fé sem tilheyrir eigendum samstæðunnar.

Samstæðan velur í sérhverjum kaupum að meta hlutdeild minnihluta í dótturfélagi annað hvort

- á gangvirði eða
- sem hlutfall af eignum og skuldum dótturfélagsins, sem að jafnaði eru á gangvirði.

Breyting á eignarhlut samstæðunnar í dótturfélagi sem ekki leiðir til þess að yfirráð tapist er færð sem eiginfjárhreyfing.

Skýringar við samstæðureikninginn

48. Grundvöllur samstæðunnar, frh.

Yfirráðum lýkur

Þegar yfirráðum lýkur, hættir samstæðan að taka tillit til eigna og skulda dótturfélagsins, hugsanlegrar hlutdeildar minnihluta og annarra þátta eiginfjár sem tengjast dótturfélaginu. Ef hagnaður eða tap myndast við lok yfirráða er það fært gegnum rekstur.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar

Viðskiptastöður milli félaga innan samstæðunnar og tekjur og gjöld sem myndast hafa vegna viðskipta milli félaga innan samstæðunnar eru felld út við gerð samstæðureikningsskilanna. Þetta á einnig við dótturfélög sem flokkuð eru sem aflögð starfsemi til sölu.

Sjóðastýring

Samstæðan stjórnar og hefur umsjón með eignum í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum fyrir hönd fjárfesta. Reikningsskil þessara sjóða eru ekki innifalin í samstæðureikningi þessum nema í þeim tilvikum þegar aðillinn lýtur yfirráðum samstæðunnar.

Þegar mat er lagt á hvort taka eigi fjárfestingarsjóði með í samstæðureikningsskil, fer samstæðan yfir allar staðreyndir máls til að ákvarða hvort samstæðan, sem sjóðstjóri, gegni hlutverki umboðsaðila eða fjárfestis. Samstæðan er álitin fjárfestir, og stjórnar og tekur sjóðinn með í samstæðureikningsskilum sínum, þegar samstæðan gegnir hlutverki sjóðsstjóra og getur ekki skorast undan því án tilefnis, fær tekjur af verulegu eignarhaldi og er í stöðu til að hafa áhrif á afkomu sjóðsins með því að beita valdi sínu. Samstæðan er skilgreind sem umboðsaðili í öllum sínum tilvikum.

49. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á, þ.e. vald til að taka þátt í ákvörðunum um fjárhag og rekstrarstefnu þeirra en hefur ekki yfirráð eða sameiginleg yfirráð yfir slíkum ákvörðunum. Veruleg áhrif eru yfirleitt fyrir hendi þegar samstæðan ræður yfir 20% eða meiru af atkvæðamagni, þar á meðal mögulegum atkvæðisrétti, nema hægt sé að sýna fram á það með óyggjandi hætti að það sé ekki raunin. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru upphaflega færðar á kostnaðarverði. Bókfært verð fjárfestinga í hlutdeildarfélögum felur í sér ófalislegar eignir og uppsafnaða virðisrýrnun.

Þeir þættir sem tekið er tillit til við ákvörðun á verulegum áhrifum eru sambærilegir þeim sem nauðsynlegir eru við mat á yfirráðum yfir dótturfélagi.

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru færðar samkvæmt hlutdeildaraðferð.

Samstæðureikningsskilin taka tillit til hluta samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga frá þeim degi sem veruleg áhrif hefjast og til þess dags sem verulegum áhrifum lýkur. Þegar hlutdeild samstæðunnar í tapi er umfram eignarhlut þess í hlutdeildarfélagi er bókfært verð samstæðunnar fært niður í núll og færslu frekara taps er hætt nema að því marki sem samstæðan hefur stofnað til lagalegra eða ætlaðra skuldbindinga eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Ef hlutdeildarfélagið skilar hagnaði síðar byrjar samstæðan aftur að færa hlutdeild sína í þeim hagnaði en þó aðeins eftir að hlutdeild þess í hagnaðinum jafngildir hlutdeildinni í tapi sem ekki var færð.

Þegar veruleg áhrif yfir hlutdeildarfélagi eru ekki lengur til staðar metur og bókfærir samstæðan eftirstæða fjárfestingu á gangvirði. Mögulegur mismunur á bókfærðu virði hlutdeildarfélags þegar veruleg áhrif eru ekki lengur til staðar og gangvirði í eftirstæðum eignarhlut og rekstraráhrif af sölu eru færð í gegnum rekstur.

Virðisrýrnun fjárfestinga í hlutdeildarfélögum

Eftir að hlutdeildaraðferð hefur verið beitt við eignfærslu fjárfestinga í hlutdeildarfélögum, metur samstæðan hvort nauðsynlegt sé að færa virðisrýrnun á fjárfestingunum. Samstæðan byrjar á að skoða hvort fyrirbyggjandi séu upplýsingar um að fjárfesting í hlutdeildarfélagi hafi rýrnað að virði. Ef slíkar upplýsingar eru fyrirbyggjandi, gerir samstæðan virðisrýrnunarpróf á fjárfestingunni með því að bera saman bókfært virði hennar og endurheimtanlegt virði, sem er það sem hærra reynist af notkunarvirði eða gangvirði að frádregnum kostnaði við viðskiptin. Endurheimtanlegt virði fjárfestingar í hlutdeildarfélögum er metið fyrir hvert hlutdeildarfélag fyrir sig, nema í þeim tilvikum að hlutdeildarfélag skapar ekki sjóðstreymi frá rekstri sem er að mestu óháð öðrum fjárfestingum samstæðunnar. Bókfært virði umfram endurheimtanlegt virði er gjaldfært í rekstri sem virðisrýrnun. Virðisrýrnun er bakfærð í gegnum rekstur ef ástæður virðisrýrnunarinnar eiga ekki lengur við.

Skýringar við samstæðureikninginn

50. Erlendir gjaldmiðlar

Reikningsskil dótturfélaga innan samstæðunnar eru færð í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags.

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil viðkomandi félags í samstæðunni á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum á reikningsskiladegi eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðil á gengi þess dags. Gengismunur sem verður til vegna uppgjörs eða umreiknings á peningalegum liðum er færður í rekstrarreikning. Eignir aðrar en peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á kostnaðarverði.

51. Vextir

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru hlutfallið sem núvirðir áætlað framtíðarsjóðstreymi á væntanlegum gildistíma fjármálagerningsins (eða á styttra tímabili ef við á) að hreinu bókfærðu virði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar. Virkir vextir eru ákvarðaðir við upphaflega skráningu fjáreignarinnar og fjárskuldarinnar og eru ekki endurskoðaðir síðar.

Við útreikning á virkum vöxtum er tekið tillit til allra greiddra eða innheimtra þóknana og viðskiptakostnaðar, undir- og yfirverðs sem er óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta. Viðskiptakostnaður er kostnaður sem rekja má beint til kaupa, útgáfu eða ráðstöfunar fjáreignar eða fjárskuldar.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld sem færð eru í rekstrarreikning eru m.a.

- vextir af fjáreignum og fjárskuldum á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta,
- vextir af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og
- vextir af fjáreignum og fjárskuldum sem eru færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

52. Þóknatekjur og þóknagjöld

Samstæðan veitir ýmsa þjónustu til viðskiptavina sinna og fær af henni tekjur, svo sem tekjur af fyrirtækjasviði, viðskiptabankastarfsemi, markaðsviðskiptum, fyrirtækjaráðgjöf, eignastýringu og einkabankþjónustu. Þóknarir sem fengnar eru fyrir þjónustu sem er veitt yfir tiltekinn tíma eru færðar eftir því sem þjónustan er veitt. Þóknarir vegna viðskiptafærslna eru færðar þegar þjónustunni er lokið. Þóknarir sem eru árangurstengdar eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

Þóknatekjur og þóknagjöld sem eru hluti virkra vaxta fjáreigna og fjárskulda eru tekin með í útreikningi á virkum vöxtum.

53. Hreinar fjármunatekjur

Hreinar fjármunatekjur eru arðstekjur, hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði og hreinn gengishagnaður.

- Arðstekjur eru færðar þegar réttur til greiðslu þeirra hefur stofnast. Venjulega er þetta dagurinn sem er tilgreindur sem 1. viðskiptadagur án arðsréttinda.
- Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði samanstendur af hreinum innleystum og óinnleystum gangvirðisbreytingum að frátöldum vöxtum (sem færast undir vaxtatekjur og vaxtagjöld) og myntgengishagnaði og -tapi (sem færast undir hreinan gengishagnað eins og lýst er hér að neðan).
- Hreinn gengishagnaður felur í sér allan gengismun vegna uppgjörs á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og gengismun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna breytinga frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengishagnaður felur einnig í sér gengismun vegna umreiknings eigna og skulda sem ekki eru fjáreignir og fjárskuldir og færðar eru á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim færast einnig í rekstrarreikning.

54. Hreinar tekjur af tryggingum

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrra ári, en að frádregnum iðgjöldum næsta árs, sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld er hluti af vátryggingaskuld í efnahagsreikningi.

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón ársins ásamt hækkun eða lækkun vegna tjóna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynnta óuppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum.

Skýringar við samstæðureikninginn

55. Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur vegna rekstrarársins hefur verið reiknaður og færður í samstæðureikninginn.

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur vegna afkomu ársins, reiknaður með skatthlutfalli gildandi laga um tekjuskatt á reikningsskiladegi og leiðréttingar á skatti fyrri tímabíla, ef um þær er að ræða. Skattalegur hagnaður getur verið annar en afkoma fyrir skatta í rekstrarreikningi þar sem undanskilin geta verið tekjur eða gjöld sem eru frádráttarbær á öðrum tímabilum og tekjur og gjöld geta verið undanskilin þar sem tekjurnar eru ekki skattskyldar eða gjöldin eru ekki frádráttarbær.

Tekjuskatt til greiðslu og frestuðan skatt skal færa yfir eigið fé ef viðkomandi liður sem myndar skattstofninn er færður yfir eigið fé en ekki yfir rekstur.

Frestaður skattur er færður vegna tímabundins mismunar á bókfærðu virði efnahagsliða og færðum gengismuni samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar.

Frestaður skattur er reiknaður með þeim skatthlutföllum sem reiknað er með að gildi þegar tímabundnir mismunir snúast við, og er stuðst við gildandi skatthlutfall á reikningsskiladegi.

Frestaðri tekjuskattseign er jafnað á móti tekjuskattsskuldbindingu í þeim tilvikum þegar lagalega er heimilt að jafna saman skatteign og skattskuld sem hafa myndast vegna álagningar skatta á tiltekinn skattaðila hjá sömu skattyfirvöldum, eða fleiri en einn skattaðila sem eru samskattaðir.

Reiknuð skatteign er aðeins færð ef líklegt er talið að framtíðarhagnaður verði sem nýta megi á móti eigninni. Reiknuð skatteign er lækkuð að því marki sem ekki er talið líklegt að hún nýtist. Frestuð tekjuskattseign er yfirfarin á reikningsskiladegi og er hún lækkuð að því marki sem talið er ólíklegt að muni nýtast á móti afkomu. Slíkar frestaðar skatteignir og skattskuldir eru ekki færðar ef tímabundinn munur er tilkominn vegna upphaflegrar skráningar (að samruna undanskildum) eignarinnar og skuldarinnar í hreyfingum sem hvorki hafa áhrif á skattalega afkomu né reikningshaldslega afkomu. Þar að auki er skattskuld ekki færð ef tímabundinn mismunur er tilkominn vegna upphaflegrar skráningar viðskiptavildar.

56. Fjáreignir og fjárskuldir

Skráning og upphaflegt mat

Samstæðan metur fjáreignir og fjárskuldir við upphaflega skráningu á því gangvirði sem greitt er. Kaup og sala fjáreigna eru skráð á viðskiptadeginum sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignirnar. Allar aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru skráðar á viðskiptadeginum sem samstæðan verður hluti af samningsbundnum greiðslum fjáreignarinnar eða skuldarinnar.

Fjáreignir og fjárskuldir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu. Fyrir fjáreignir og fjárskuldir sem eru ekki færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning bætist við viðskiptakostnaður sem tengjast kaupum eða sölu með beinum hætti.

Afskráning

Fjáreignir eru afskráðar þegar réttur til sjóðstreymis af fjáreigninni er ekki lengur fyrir hendi, eða þegar samstæðan hefur framselt nánast alla áhættu og ávinning af eignarhaldinu.

Fjárskuldir eru afskráðar þegar samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

Skuldageringur

Skuldageringar, þar með talin lán og markaðsskuldabréf, eru flokkaðir í einn af eftirfarandi matsflokkum:

- eignir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði
- eignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (GGR) eða
- eignir færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu (GGAHA)

Skuldageringur er eingöngu færður á kostnaðarverði uppfylli hann bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:

- skuldagering er haldið innan viðskiptamóðels sem hefur það að markmiði að safna endurgreiðslum samningsbundins sjóðsflæðis; og
- endurgreiðslur samningsbundins sjóðsflæðis eru eingöngu endurgreiðsla höfuðstóls og vaxta (e. Solely payments of principal and interest; hér eftir SPPI).

Skuldageringur er eingöngu færður á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef hann uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:

- skuldagering er haldið innan viðskiptamóðels sem hefur það að markmiði að safna bæði endurgreiðslum samningsbundins sjóðsflæðis og selja fjáreignir og
- endurgreiðslur samningsbundins sjóðsflæðis eru SPPI.

Allir aðrir skuldageringar eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Skýringar við samstæðureikninginn

56. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Mat á viðskiptalíkani

Við mat á viðskiptalíkani þarf að ákvarða hvort fjáreignir eru keyptar til að safna endurgreiðslu höfuðstóls og vaxta, selja eignir eða hvoru tveggja. Samstæðan metur viðskiptalíkan út frá flokkum eigna og þeirra viðskiptamarkmiða sem þeirra er aflað í. Við mat á viðskiptalíkani horfir samstæðan til eftirfarandi þátta:

- hvernig árangur eigna í safni er metinn og hvernig upplýsingagjöfin er til yfirmanna og annarra lykilmanna innan starfssviða
- þær áhættur sem hafa áhrif á arðsemi eignanna sem flokkaðar eru innan viðskiptalíkans og hvernig þeim áhættum er stýrt,
- hvort eignir eru veltufjáreignir, t.d. eignir sem samstæðan eignast nær eingöngu til að selja eða kaupa á ný innan skamms tíma, eða er haldið sem hluta af safni sem er stýrt til að innleysa skammtímahagnað eða vegna skammtíma stöðutöku,
- hvernig þóknun til stjórnenda samstæðunnar er metin og
- tíðni og umfang viðskipta með eignir á fyrri tímabilum og framtíðarvæntinga um sölu.

Mat á samningsbundnu sjóðsflæði

Mat á eiginum samningsbundins sjóðsflæðis felur í sér yfirferð á greiðsluháttum fjáreignar og ákvörðunar um hvort það sé í samræmi við hefðbundið lánasamband. Samningsbundið sjóðsflæði sem er í samræmi við hefðbundið lánasamband er metið sem SPPI.

Vextir eru skilgreindir sem andlag til tryggingar fyrir tímagildi fjármuna, fjármögnunarkostnaðar bankans og þeirrar útlánaáhættu sem tengist útistandandi höfuðstól, auk annars kostnaðar (svo sem lausafjárahættu og rekstrarkostnaðar), auk hagnaðarhlutfalls. Verðtrygging lána í samræmi við vísitölu neysluverðs (VN) er átalín falla undir skilgreiningu vaxta þar sem verðtryggingin tryggir endurgreiðslu tímagildis fjármuna af upphaflegri lánveitingu. Höfuðstóll getur tekið breytingum á líftíma eignar vegna endurgreiðslna. Verðtrygging á höfuðstól safnast upp yfir líftíma eignar.

Við framkvæmd þessa mats, tekur samstæðan til skoðunar samningsbundna skilmála sem gætu breytt fjárhæð eða tímasetningu samningsbundins sjóðsflæðis, þannig að samningsbundið sjóðsflæði uppfyllir ekki lengur kröfur til hefðbundins lánasambands. Ef samstæðan greinir samningsbundna skilmála sem geta breytt samningsbundnu sjóðsflæði eignar með þeim hætti að það uppfylli ekki lengur hefðbundið lánasamband, er viðkomandi eign færð á gangvirði í gegnum rekstrareikning.

Skuldagerningar færðir á afskrifuðu kostnaðarverði

Skuldagerningar eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði ef þeirra er aflað innan viðskiptamóðels með það að markmiði að halda á eignum til gjalddag og safna samningsbundnu sjóðsflæði samninganna, og samningsbundna sjóðsflæðið uppfyllir kröfur um að vera eingöngu endurgreiðslur höfuðstóls og vaxta (SPPI). Eftir upphaflega skráningu eru skuldagerningar færðir með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru vextir sem notaðir eru til að núvirða samningsbundið sjóðsflæði á samningstíma til útreiknings á bókfærðu heildarvirði fjáreigna. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað að teknu tilliti til affalla, færslukostnaðar og gjalda sem eru lykilkþáttur virkra vaxta. Innlausn vaxta með aðferð virkra vaxta er færð meðal vaxtatekna í rekstrarreikningi samstæðunnar.

Virðisrýrnun skuldagerninga, sem færðir eru á afskrifuðu kostnaðarverði, er reiknuð með aðferð um vænta virðisrýrnun. Lán og skuldagerningar færðir á afskrifuðu kostnaðarverði eru settir fram í efnahagsreikningi samstæðunnar að teknu tilliti til væntrar virðisrýrnunar.

Skuldagerningar færðir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Skuldagerningar eru færðir á gagnvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef þeir eru keyptir inn í viðskiptalíkan með það að markmiði að halda á eignum til gjalddaga og safna af þeim samningsbundnu sjóðsflæði, og/eða að selja hluta þeirra fyrir loka gjalddaga og samningsbundið sjóðsflæði uppfyllir kröfur um að vera eingöngu endurgreiðsla höfuðstóls og vaxta (SPPI). Eftir upphaflega skráningu er óinnleystur hagnaður eða tap skuldagerninga, sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu færður í yfirliti um aðra heildarafkomu. Við innlausn er uppsafnaður hagnaður eða tap sem færð hefur verið yfir aðra heildarafkomu endurflokkaður yfir í rekstrarreikning samstæðunnar. Myntgengismunur er færður í rekstrarreikning samstæðunnar. Vaxtatekjur afborgana eru færðar meðal vaxtatekna í rekstrarreikningi samstæðunnar við greiðslu.

Virðisrýrnun skuldagerninga færðum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu er reiknuð með aðferð um vænta virðisrýrnun. Reiknuð virðisrýrnun skuldagerninga færðum á gagnvirði í gegnum aðra heildarafkomu hefur ekki áhrif á bókfært virði skuldagerninga í efnahagsreikningi samstæðunnar, sem eru á gangvirði. Þess í stað er fjárhæð, sem samsvarar útreikningi væntrar virðisrýrnunar skuldagernings væri hann færður á afskrifuðu kostnaðarverði, færð í aðra heildarafkomu með mótfærslu í hreina virðisbreytingu í rekstrarreikningi samstæðunnar. Uppsöfnuð áhrif væntrar virðisrýrnunar sem færð er í aðra heildarafkomu er endurflokkuð á móti rekstrarreikningi samstæðunnar við afskráningu skuldagernings.

Skýringar við samstæðureikninginn

56. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Skuldagerningar færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Skuldagerningar eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef þeirra er aflað til að ná fram skammtímahagnaði, ef þeim er haldið sem hluta af safni sem er stýrt á gangvirðisgrunni eða að sjóðstreymi þeirra uppfyllir ekki sjóðstreymispróf (SPP). Slíkir samningar eru metnir á gangvirði í efnahagsreikningi samstæðunnar. Innleystur og óinnleystur hagnaður eða tap er fært meðal hreinna fjármunatekna í rekstrarreikningi samstæðunnar.

Keypt lán

Öll keypt lán eru færð í upphafi á gangvirði kaupdags. Þannig er ekki færð vænt virðisrýrnun í efnahagsreikning á kaupdegi. Keypt lán flokkast í annan hvorn eftirfarandi flokk: lán í skilum eða virðisrýrd lán við kaup eða skráningu (e. Purchased or Originated Credit Impaired, POCI).

Keypt lán í skilum eru sjálfkrafa skráð í þrep 1 og fylgja sömu reikningshaldslegri meðhöndlun og önnur lán í skilum. Þau fá í upphafi 12 mánaða vænta virðisrýrnun sem er færð í niðurfærslusjóð í efnahagsreikningi samstæðunnar. Afföll eignanna eru innleyst í gegnum vaxtatekjur á líftíma eignanna.

Virðisrýrd lán við kaup eða skráningu eru ekki færð með niðurfærslu í niðurfærslusjóð í upphafi. Eftir upphaflega skráningu er færð niðurfærsla til jafns við væntingar um niðurfærslur út líftíma eignanna. Við upphaflega skráningu er afföllum hvers POCI láns skipt upp í tvo þætti, virðisrýrnunarafföll og vaxtaafföll. Vextir eru reiknaðir með virðisrýrdum virkum vöxtum og eru færðir á meðal vaxtatekna. Ársfjórðungslega endurreiknar samstæðan bókfært virði eignanna með því að endurreika núvirði af væntu framtíðar sjóðsflæði með upphaflegu virðisrýrðu virku vöxtunum, allar breytingar á núvirtu væntu sjóðsflæði frá upphaflegri skráningu eru færðar til hækkunar eða lækkunar á hreinni virðisbreytingu í rekstrarreikningi samstæðunnar þar til samningar hafa verið gerðir upp.

Hlutabréfaeign

Hlutabréfaeign er færð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Fyrir hlutabréfaeign sem færð er færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er breyting á gangvirði færð sem hluti af hreinum fjármunatekjum í rekstrarreikningi samstæðunnar.

Samstæðan getur valið að tilgreina hlutabréfaeign sem er ekki í virkum viðskiptum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Slík tilgreining er gerð fyrir sérstakar eignir keyptar með tilteknu markmiði eða langtímaeignir. Ákvörðunin um að tilgreina eignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu er tekin við upphaflega skráningu fyrir hver kaup, því þegar hún hefur verið tekin er ekki hægt að breyta reikningshaldslegri meðhöndlun. Hagnaður og tap af slíkum fjáreignum við sölu eða afskráningu er færður í aðra heildarafkomu og er ekki endurflokkaður úr annarri heildarafkomu yfir í rekstrarreikning samstæðunnar. Fenginn arður er færður í hreinar fjármunatekjur í rekstrarreikningi samstæðunnar. Öllum kostnaði sem hlýst af kaupum á hlutabréfum er bætt við kostnaðargrunn eignanna og er ekki endurflokkaður yfir í rekstrarreikning samstæðunnar.

Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er eingöngu jafnað saman og hrein fjárhæð sýnd í efnahagsreikningi þegar fyrir hendi er lagalegur réttur til jöfnunar fjárhæða og ætlunin er að gera upp með jöfnun eða innleysa eignina og gera skuldina upp samhliða.

Tekjum og gjöldum er eingöngu jafnað saman þegar reikningsskilastaðlar heimila, eða vegna hagnaðar eða taps sem myndast hefur vegna safns sambærilegra viðskipta, t.d. í veltuviðskiptum samstæðunnar.

Skýringar við samstæðureikninginn

56. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Vænt útlánatap

Bankinn metur vænt útlánatap fyrir allar áhættuskuldbindingar, fyrir utan fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og hlutfjáreignir tilgreindar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, en fyrir þær eignir er ekki krafa um mat á virðisrýrnun. Mikilvægasti flokkurinn þar sem vænt útlánatap er metið eru skuldagerningar (þ.m.t. lán til viðskiptavina) sem eru færðir á afskrifuðu kostnaðarvirði eða gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Vænt útlánatap fyrir fjáreignir er fært sem hrein virðisbreyting. Tekið er tillit til vænts útlánataps í bókfærðu virði annarra eigna sem færðar eru á kostnaðarvirði í efnahagsreikningi samstæðunnar. Vænt tap er einnig metið fyrir liði utan efnahags, t.d. ábyrgðir og ónýtt lánsloforð, þar sem líkur eru á að þeir verði áhættuskuldbinding gagnvart bankanum. Vænt útlánatap fyrir liði utan efnahags er reiknað sérstaklega og tilgreint sem hluti annarra skulda.

Samstæðan mælir vænt útlánatap á hverjum reikningsskiladegi og byggir á virðisrýrnunarlíkani með þremur mismunandi þrepum eftir stöðu útlánaáhættu:

Þrep Viðmið	Mat á væntu útlánatapi og virkum vöxtum
1 Óvirðisrýrðar áhættuskuldbindingar þar sem markverð aukning á útlánaáhættu hefur ekki átt sér stað	Vænt útlánatap er metið m.v. næstu 12 mánuði og byggir á líkum á alvarlegum vanskilum innan árs. Fyrir fjármálagerninga með væntan gildistíma sem er styttri en ár eru metnar líkur á alvarlegum vanskilum á því tímabili. Útreikningar á virkum vöxtum miða við bókfært heildarvirði.
2 Óvirðisrýrðar áhættuskuldbindingar þar sem markverð aukning á útlánaáhættu hefur átt sér stað m.v. metna útlánaáhættu við lánveitingu	Vænt útlánatap er metið yfir líftíma fyrirgreiðslunnar og byggir á líkum á alvarlegum vanskilum yfir væntan líftíma fjármálagerninganna. Útreikningar á virkum vöxtum miða við bókfært heildarvirði.
3 Áhættuskuldbindingar í alvarlegum vanskilum	Vænt útlánatap er metið yfir væntan líftíma fyrirgreiðslunnar. Virkir vextir eru reiknaðir m.v. bókfært virði.

Mat samstæðunnar á væntu útlánatapi byggir á hlutlausu núvirtu og líkindavegnu mati á tapi bankans vegna greiðslufalla vegna alvarlegra vanskila sem eiga sér stað á næstu 12 mánuðum eða, í þeim tilvikum þar sem markverð aukning á útlánaáhættu hefur átt sér stað, yfir væntan líftíma fyrirgreiðslu. Fyrir ábyrgðir og lánsloforð byggir mat á útlánatapi á þeim hluta ónýttar fyrirgreiðslu sem samstæðan væntir þess að verði nýtt eða verði að áhættuskuldbindingu yfir gildistíma fjármálagerningsins, skilyrt við að alvarleg vanskil eigi sér stað.

Hækkun eða lækun væntrar virðisrýrnunar vegna kaupa og nýskráningar, afskráningar og uppgjöra, og endurmats vegna breyttra væntinga um tapsatburði eða færslu milli þrepa er færð í hreinni virðisbreytingu. Afskriftir og endurheimtur áður afskrifaða fjárhæða eru færðar á móti væntri virðisrýrnun.

Í útreikningum er leitast við að framkvæma hlutlaust mat á væntu útlánatapi vegna fjáreigna á efnahagsreikningi samstæðunnar. Matið byggir að hluta á væntingum samstæðunnar á efnahagsþróun og styðst við gefnar forsendur sem byggja á sérfræðiálitni, sem m.a. hefur áhrif á efnahagssviðsmyndir framtíðar og færslu áhættuskuldbindinga milli þrepa. Undirliggjandi forsendur og sérfræðimat hafa þannig áhrif á breytingar á niðurfærslum milli tímabila og geta haft markverð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Skilgreining á alvarlegum vanskilum

Hjá samstæðunni er lítið svo á að fyrirgreiðsla sé í alvarlegum vanskilum þegar annað af tveimur eftirfarandi skilyrðum er uppfyllt:

- fyrirgreiðslan er komin í meira en 90 daga vanskil, eða
- lántaki er metinn ólíklegur til að geta staðið í skilum á greiðslu.

Við mat á því hvort lántaki sé ólíklegur til að geta staðið í skilum er horft til mælanlegra og huglægra vísbendinga svo sem hvort lántaki er með lán í vanskilum, eign- og skuldahlutföll viðkomandi, markaðsaðstæður, auk innri og ytri þátta.

Fyrir fyrirtæki er nóg að ein skuldbinding lántaka sé í alvarlegum vanskilum til að gengið sé út frá því að lántakinn sé í alvarlegum vanskilum og þar með allar skuldbindingar hans. Í tilvikum einstaklinga hefur bankinn hins vegar skilgreint sex mismunandi flokka, eftir tegund fyrirgreiðslu, og vanskil metin á hverjum flokki fyrir sig. Það þýðir að viðskiptavinur getur verið í alvarlegum vanskilum á lánunum sem tilheyra einum flokki án þess að aðrar fyrirgreiðslur viðskiptavinarins séu í alvarlegum vanskilum og ófugt. Alvarleg vanskil í öðrum flokkum hjá lántaka eru skoðuð þegar metið er hvort lántaki sé ólíklegur til að geta staðið í skilum. Bankinn hefur búið til tölfraðileg lánshæfismatslíkón fyrir eftirfarandi sex flokka fyrirgreiðslna til einstaklinga - lán með veði í íbúðahúsnæði, neytendalán, bílalán, ábyrgðir, lán til einstaklinga í atvinnuskyni og önnur lán.

Líkur á alvarlegum vanskilum og lánshæfismat

Bankinn úthlutar hverri fyrirgreiðslu lánshæfiseinkunn (dæmi: A+, A, A-, BBB+, o.s.frv.) sem byggir á líkum á alvarlegum vanskilum á næstu 12 mánuðum (hér eftir PD). Lánshæfiseinkunin er reiknuð með líknum þróuðum af bankanum, eða byggt á utanaðkomandi lánshæfismati, sé það aðgengilegt. PD líkón bankans eru tölfraðileg líkón sem byggja á ýmsum upplýsingum sem sýnt hefur verið fram á að hafa forspárgildi varðandi alvarleg vanskil. Á meðal upplýsinga sem notaðar eru við þróun líkananna eru lýðfræðilegar stærðir, efnahagsstærðir, fjárhagslegar upplýsingar, upplýsingar um hegðun auk mats sérfræðinga á stöðu stórra fyrirtækja. Þær breytur sem notaðar eru í hvert líkan fara eftir lántaka og tegund fyrirgreiðslna. PD líkónin sem notuð eru í IFRS 9 útreikningum eru tímaháð, þ.e. útkoma þeirra er háð því hvar við erum stödd í efnahagssveiflunni á hverjum tíma. PD líkón bankans eru gæðaprófuð árlega og endurkölluð eða uppfærð reglulega ef þörf er á.

Skýringar við samstæðureikninginn

56. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Lánshæfisskala samstæðunnar er að finna í neðangreindri töflu, neðri mörk tilheyra tilgreindum flokki :

Áhættu- flokkur Lánshæfis einkunn	Neðri PD mörk	Efri PD mörk	S&P/ Fitch	Moody's	Lýsing
0	AAA 0,000%	0,006%	AAA	Aaa	Fjárfestingarflokkur
	AA+ 0,006%	0,018%	AA+	Aa1	
	AA 0,018%	0,029%	AA	Aa2	
	AA- 0,029%	0,045%	AA-	Aa3	
	A+ 0,045%	0,070%	A+	A1	
	A 0,070%	0,110%	A	A2	
	A- 0,110%	0,170%	A-	A3	
1	BBB+ 0,170%	0,260%	BBB+	Baa1	Fjárfestingarflokkur
	BBB 0,260%	0,410%	BBB	Baa2	
	BBB- 0,410%	0,640%	BBB-	Baa3	
2	BB+ 0,640%	0,990%	BB+	Ba1	Ekki
	BB 0,990%	1,540%	BB	Ba2	fjárfestingarflokkur
	BB- 1,540%	2,400%	BB-	Ba3	
3	B+ 2,400%	3,730%	B+	B1	Ekki
	B 3,730%	5,800%	B	B2	fjárfestingarflokkur
	B- 5,800%	9,010%	B-	B3	
4	CCC+ 9,010%	14,000%			Ekki
	CCC 14,000%	31,000%			fjárfestingarflokkur
	CCC- 31,000%	99,990%			
5	DD 99,99%	100,00%	D	C	Alvarleg vanskil

Bankinn notar ytri lánshæfismatseinkunnir fyrir mótaðila sem eru með slíkar einkunnir gildar frá viðurkenndum lánshæfismatsstofnunum líkt og Moody's, Standard & Poor's og Fitch. Kvarði bankans fyrir innri einkunnir var upphaflega stilltur af með hliðsjón af sögulegum vanskilagögnum sem þessar stofnanir gefa út. Ytri lánshæfismatseinkunnir eru að aðallega notaðar þegar um er að ræða markaðsverðbréf og stöður bankans hjá erlendum fjármálastofnunum í formi innlána og peningamarkaðssjóða, sem falla undir niðurfærslukröfur IFRS 9. Vænt útlánatap bankans fyrir áður nefndar stöður er greint niður m.v. hvort einkunn tilheyrir fjárfestingarflokki eða ekki, samkvæmt skilgreiningum lánshæfismatsstofnana.

Við upphaflega skráningu fá allar fyrirgreiðslur úthlutað lánshæfiseinkunn. Útreikningur á upphaflegri lánshæfiseinkunn er háður aðgengilegum gögnum á þeim tíma sem fyrirgreiðsla er skráð. Fyrirgreiðslur eru stöðugt endurmetnar með þeim líkönum sem greint er frá að ofan. Þetta endurmat getur haft í för með sér færslu á milli lánshæfiseinkunna.

Líkur á vanskilum

Eins og áður hefur komið fram byggja líkón um líkur á alvarlegum vanskilum bæði á mælanlegum og huglægum þáttum og í sumum tilvikum er notast við lánshæfiseinkunnir ytri aðila. Líkur á alvarlegum vanskilum mótaðila eru uppfærðar reglulegu en tíðni uppfærslna fer eftir tegund mótaðila og fyrirgreiðslu.

Til viðbótar við að meta líkur á alvarlegum vanskilum og úthluta hverri fyrirgreiðslu lánshæfiseinkunn, þá metur samstæðan einnig líkurnar á því að fyrirgreiðsla lántaka fari í alvarleg vanskil á einhverjum tímapunkti á líftíma sínum (hér eftir LPD). LPD fyrirgreiðslna tekur tillit til væntinga stjórnenda um þróun í efnahagsmálum og líknanna á að lánshæfiseinkunn muni breytast á líftíma fyrirgreiðslunnar. Til að ákvarða LPD eru reiknaðir PD ferlar, sem gefa líkur á alvarlegum vanskilum fyrir hvaða tímabil sem er, einn ferill fyrir hverja lánshæfismatseinkunn, PD líkan og efnahagssviðsmynd. Líftímalíkur á alvarlegum vanskilum á ársgrundvelli (hér eftir ALPD) eru þær 12 mánaða vanskilalíkur sem svara til líkinda á vanskilum út líftímann. Sú lánshæfiseinkunn sem samsvarar ALPD er skilgreind sem líftímalánshæfiseinkunn

PD líkón bankans eru grunnurinn til að áætla PD feril fyrirgreiðslna. Bankinn styðst við færslulíkón, þróuð á sögulegum gögnum, til að spá fyrir um þróun á lánshæfiseinkunn á tímabilum umfram eitt ár. Bankinn hefur skipt upp færsluhegðun í sértæka áhættu og almenna áhættu og beittir spá sinni á þróun í efnahagsmálum á þá siðarnefndu. Greiningin á þróun lánshæfiseinkunnar vegna almennrar áhættu felur í sér skoðun á sambandi á milli vanskilaatburða og þróunar á lykilefnahagsstærðum. Atvinnuleysi er ráðandi spágildi. Á meðal annarra efnahagsstærða sem eru skoðaðar eru verg landsframleiðsla, einkaneysla, verðbólga, þróun húsnæðisverðs og stýrivextir.

Bankinn metur reglulega helstu efnahagsstærðir og tekur tillit til innri og ytri greininga við mat á framtíðarþróun þeirra. Bankinn tekur saman grunnsviðsmynd sem endurspeglar væntingar stjórnenda og sérfræðinga bankans en auk þess aðrar mögulegar sviðsmyndir sem saman spanna heildarmengið af mögulegri þróun efnahagsástands. Þessar efnahagsspár eru settar inn í ofangreind líkón og hafa þannig áhrif á mat bankans á LPD og aðra þá þætti sem hafa áhrif á vænt tap yfir líftíma fyrir fyrirgreiðslur bankans.

Skýringar við samstæðureikninginn

56. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Fyrir einstaklinga er bankinn með sex mismunandi líkön eftir tegund fyrirgreiðslu: lán með veði í íbúðahúsnæði, neytendalán, bílalán, ábyrgðir, lán til einstaklinga í atvinnuskyni og önnur lán. Í tilvikum fyrirtekja er bankinn með líkön fyrir eftirfarandi tegundir; stór fyrirtæki, lítil og meðalstór fyrirtæki, eignarhaldsfélög með takmarkað sjóðsstreymi, fjármálastofnanir (ytra lánsþæfismat), ríki og sveitafélög, félagasamtök og húsfélög.

Tap að gefnum alvarlegum vanskilum

Hverri eign er úthlutað LGD-gildi en gildið lýsir mati á tapi að gefnum alvarlegum vanskilum. Samstæðan skiptir LGD upp í þrjá meginþætti; líkur á að eign fari úr alvarlegum vanskilum án taps, væntum endurheimtum af sölu trygginga og endurheimtum fyrir ótryggðan hluta fyrirgreiðslunnar. Líkur á að eign fari úr alvarlegum vanskilum án taps eru metnar út frá sögulegum gögnum samstæðunnar um eignir sem komast í skil eftir alvarleg vanskil án taps. Væntar endurheimtur af sölu trygginga byggja á reikniverki um tryggingadreifingu en það tekur tillit til forgangsröðunar trygginga og tegundar. Mismunandi frádragi er beitt á markaðsvirði trygginga eftir tryggingategundum og er það byggt á mati sérfræðinga bankans en stutt af sögulegum gögnum. Frádragið tekur tillit til kostnaðar og tímavirðis peninga. Eins er frádrag mismunandi eftir efnahagssviðsmyndum sem notaðar eru við útreikninga á væntu tapi. Í sumum tilfellum eru eignir taldar að fullu tryggðar eftir að frádragi er beitt og bera því ekkert vænt tap. Endurheimtur fyrir ótryggðan hluta fyrirgreiðslunnar byggir á mati sérfræðinga bankans og tekur það mat tillit til reynslu bankans af endurheimtum slíkra fyrirgreiðslna.

Eign í vanskilum telst vera komin úr alvarlegum vanskilum hafi hún komist í full skil, innan átján mánaða frá því að hún fór fyrst í alvarleg vanskil. Horft er á hverja tegund fyrirgreiðslu fyrir sig, eins og fyrir PD líkönin, en ekki á hvert lán fyrir sig. Tölfræðileg líkön eru til staðar fyrir lán með veði í íbúðarhúsnæði, neytendalán til einstaklinga, stór fyrirtæki og lítil og meðalstór fyrirtæki. Þar sem sumar af stýribreytum líkananna eru skyldar breytum í PD líkönunum þarf að huga að fylgni er milli þess að komast úr alvarlegum vanskilum án taps og PD og er tekið tillit til þess í útreikningum bankans á væntu tapi. Til viðbótar hefur bankinn búið til líkan sem metur meðallíkur á að eign komist úr vanefndum á hverjum tíma, byggt á efnahagsstærðum, og er þetta líkan notað við útreikninga á væntu tapi fyrir mismunandi sviðsmyndir.

Fyrirgreiðsla við alvarleg vanskil

Við útreikning á fyrirgreiðslu við alvarleg vanskil byggir samstæðan á samningsbundnu greiðsluflæði hversar fyrirgreiðslu fyrir sig en það er aðlagð út frá líkum á því að greitt verði inn á skuldina í heild eða hluta fyrir gjalddaga, dregið verði frekar á skuldina, skuldinni verði velt áfram, skuldin verði framlengd og því að staða ónýttar heimildar geti breyst í aðdraganda alvarlegra vanskila. Beiting þessara hegðunarlíkana, sem byggja á sögulegri þróun og spá um framtíðina, er mismunandi eftir tegund fyrirgreiðslu.

Veruleg aukning í útlánaáættu

Það er verulega matskennt hvort orðið hafi veruleg aukning í útlánaáættu eða ekki. Við mat byggir samstæðan á viðeigandi stuðningsgögnum og framkvæmir matið með reglulegu millibili. Matið byggir á sögulegri reynslu, sérfræðipækkingu og væntingum um framtíðarþróun. Fyrir útreikning á virðisrýrnun metur samstæðan markaðsskuldabréf sem bera litla áhættu á uppgjörstegi sem áhættulitlar eignir og metur þar því ekki hvort orðið hafi veruleg aukning í áhættu frá upphaflegri skráningu.

Samstæðan álitur að veruleg aukning hafi orðið á útlánaáættu fyrirgreiðslu ef eitthvað af eftirfarandi hefur átt sér stað:

- lánsþæfiseinkunn á uppgjörstegi er ekki í áhættuflokki 0 eða 1 og hefur versnað sem nemur meira en einni lánsþæfiseinkunn, borið saman við fyrstu lánsþæfiseinkunn fyrirgreiðslunnar,
- líftíma-lánsþæfiseinkunn á uppgjörstegi er ekki í áhættuflokki 0 eða 1 og hefur versnað sem nemur meira en einni lánsþæfiseinkunn borið saman við fyrstu líftíma-lánsþæfiseinkunn fyrirgreiðslunnar. Þar sem ekki er hægt að ákvarða þessa stærð áfturvirk gildir þessi samanburður aðeins um fyrirgreiðslu sem veitt er eftir 1. janúar 2018.
- fyrirgreiðsla er í meira en 30 daga vanskilum eða
- lántakinn/fyrirgreiðslan er á athugunarlista.

Samstæðan fylgist með árangri þeirra viðmiða sem eru notuð til þess að bera kennsl á verulega aukningu í útlánaáættu og staðfestir reglulega að þessi viðmið nái bæði að grípa verulega aukningu í útlánaáættu áður en fyrirgreiðsla fer í alvarleg vanskil og einnig að fyrirgreiðsla sé ekki að færast á milli þrepa 1 og 2 að ástæðulausu með tilheyrandi flökti á væntu tapi.

Skýringar við samstæðureikninginn

56. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Áhættuskuldbindingar á þrepi 3

Áhættuskuldbindingar í alvarlegum vanskilum skv. skilgreiningu samstæðunnar á uppgjörsdegi eru í þrepi 3.

Virðisrýrnun fjáreignar er munurinn á bókfærðu heildarvirði hennar og áætluðu núvirtu framtíðarsjóðstreymi. Í sumum tilfellum er niðurfærsla eignar engin vegna góðrar tryggingarþekju.

Virðisrýrnun er færð sem hluti af hreinni virðisbreytingu og er sundurliðuð í skýringu 42. Ef niðurfærsla lækkar er áður færð niðurfærsla bakfærð í gegnum hreina virðisbreytingu.

Útreikningar á væntu tapi

Útreikningar á væntu tapi byggja á þremur grunnþáttum;

- líkum á alvarlegum vanskilum,
- tapi að gefnum alvarlegum vanskilum og
- fyrirgreiðslu við alvarleg vanskil (EAD).

Fyrir hvern ofangreindan þátt hefur bankinn þróað eigin líkön, nema þegar stuðst er við lánsþæfiseinkunum ytri aðila. Líkönin byggja á tölfærðilegum aðferðum og/eða reynslu og þekkingu sérfræðinga sem er studd sögulegum gögnum og líkönin eru aðlöguð að væntingum um þróun efnahagsstærða.

Við útreikning á væntu tapi eru metnar líkur á alvarlegum vanskilum yfir allan samningstímann (að teknu tilliti til framlenginga) á meðan útlánaáhætta er til staðar. Samningstíminn nær til þess dags sem samstæðan á samningsbundinn rétt á að fara fram á endurgreiðslu eða segja upp lánsloforði eða ábyrgð. Hinsvegar fela yfirdráttar- og kreditkortalán í sér bæði útborguð lán og óádregin lánsloforð. Samstæðan reiknar vænt tap vegna þessara tegunda fyrirgreiðslna fyrir lengra tímabil en hámarkssamningstímabilið ef verkferlar samstæðunnar takmarka ekki útsetningu samstæðunnar vegna útlánatapa við samningstímann. Þessar tegundir fyrirgreiðslna hafa ekki afmarkað endurgreiðslutímabil eða endurgreiðsluform. Að ákveðnum skilyrðum uppfylltum getur samstæðan afturkallað þessar tegundir fyrirgreiðslu samstundis en þeim samningsbundnum réttindum er ekki beitt frá degi til dags heldur aðeins þegar samstæðan verður vör við verulega aukningu í útlánaáhættu. Við mat á lengd tímabilsins sem notað er fyrir þessar skuldbindingar er horft til þeirra útlánaeftirlitsaðgerða sem samstæðan gerir ráð fyrir að beita og draga úr væntu tapi. Meðal aðgerða má nefna lækkun heimilda, afturköllun fyrirgreiðslu og breytingu á ádreignum hluta skuldarinnar yfir í lán með föstu endurgreiðsluformi. Við útreikning á væntu tapi eru væntar greiðslur núvitarar með virkum vöxtum fyrirgreiðslunnar.

Efnahagssviðsmyndir

Vænt tap fyrirgreiðslu er vegið meðaltal af væntu tapi fyrir þær mismunandi efnahagssviðsmyndir sem stjórnendur samstæðunnar hafa samþykkt að nota. Í dag notast samstæðan við þrjár sviðsmyndir; grunnsviðsmynd, bjartsýna sviðsmynd og svartsýna sviðsmynd. Vigt hverrar sviðsmyndar gefur til kynna mat á því hversu líklegt er að efnahagsbreytur sem notaðar eru til grundvallar sviðsmyndinni þróist líkt og sviðsmyndin segir til um. Spá um þróun efnahagsstærða og tilheyrandi vigitir byggja á spá sérfræðinga bankans sem styðjast m.a. við söguleg gögn. Spá samstæðunnar um þróun efnahagsstærða hefur bæði áhrif á mat hennar á því hvort útlánaáhætta fyrirgreiðslu hafi aukist verulega frá því að hún var upphaflega veitt (í gegnum samanburð á líftíma lánsþæfiseinkunum) og áhrif á mat á væntu tapi þar sem allir grunnþættir vænts taps (PD, LGD og EAD) eru háðir efnahagsstærðum.

Sú efnahagsstærð sem hefur mest vægi í útreikningum bankans á væntu tapi er atvinnuleysi, eins og það er mælt hjá Vinnuálastofnun. Á meðal annarra stærða sem skoðaðar eru má nefna verga landsframléiðslu, einkaneyslu, verðbólgu, þróun húsnæðisverðs og stýrivexti. Mikil fylgni er á milli tíðni alvarlegra vanskila hjá samstæðunni og atvinnuleysis. Þá er einnig fylgni milli hlutfalls þeirra sem komast í full skil eftir að hafa verið í alvarlegum vanskilum og atvinnuleysis. Frádrög trygginga eru einnig mismunandi eftir sviðsmyndum. Uppgreiðslutíðni, sem hefur áhrif á EAD, er háð vaxtamun við endurfjármögnun og þar sem fylgni er á milli vaxtastigs og atvinnuleysis er vænt uppgreiðslutíðni mismunandi fyrir hverja sviðsmynd.

Afskriftir lána

Lán eru afskrifuð, annaðhvort að hluta eða öllu leyti, þegar það eru engar raunhæfar væntingar á endurgreiðslum þ.e. vegna árangurslauss fjárnáms eða gjaldþrots lántaka. Tryggð lán eru almennt afskrifuð þegar tryggingar hafa verið innleystar. Eftir afskrift er lánnum haldið í kröfuvakt í samræmi við heimildir íslenskra laga.

Skýringar við samstæðureikninginn

56. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Skilmálabreytingar

Í sumum tilfellum er skilmálum fjáreigna breytt og um þá endursamið. Nýir skilmálar geta haft áhrif á samningsbundið sjóðsflæði. Meðhöndlun skilmálabreytinga fer eftir þeim ferlum sem farið er í vegna samningagerðar og umfangs og eðli þeirra breytinga sem farið er í. Skilmálabreytingar sem farið er í vegna aukinnar útlánaáhættu, einkum vegna endurskipulagningar vandræðalána, eru almennt meðhöndlaðar sem skilmálabreyting á upphaflegu fjáreigninni nema ef skilmálabreytingar eru álitnar verulegar. Verulegar skilmálabreytingar eru almennt álitnar vera uppgjör samningsbundins sjóðsflæðis, þannig geta slíkar skilmálabreytingar valdið því að upphafleg fjáreign verður afskráð og ný fjáreign skráð þess í stað.

Ef skilmálabreyting hefur ekki í för með sér afskráningu fjáreignar, er bókfært virði fjáreignarinnar endurreiknað sem núvirði af skilmálabreyttu samningsbundnu sjóðsflæði, núvirtu með upphaflegu virku vöxtunum. Þetta getur leitt til innlausnar á hagnaði eða tapi. Fjáreignin heldur áfram að falla undir sama mat á verulegri aukningu á útlánaáhættu í samanburði við upphaflega skráningu og virðisrýrnun eins og lýst er að ofan. Skilmálabreytt fjáreign mun færast úr þrepi 3 ef þeir þættir sem urðu til flokkunar í þrep 3 eru ekki lengur til staðar. Skilmálabreytt fjáreign mun færast úr þrepi 2 ef fjáreign uppfyllir ekki lengur flokkunarreglur sem notaðar eru til að meta verulega aukningu á útlánaáhættu, sem eru breytingar á PD, LPD, fjölda daga í vanskilum auk annarra þátta.

Ef skilmálabreyting hefur í för með sér afskráningu fjáreignar og skráningar nýrrar fjáreignar, er nýja fjáreignin almennt flokkuð í þrep 1, nema ef eign er metin vera virðisrýrð við upphaflega skráningu. Til að meta verulega aukningu á útlánaáhættu lána sem eru nýskráð í kjölfar skilmálabreytinga er stuðst við dagsetningu skilmálabreytingar við nýtt mat.

57. Áhættuvarnarreikningsskil

Við innleiðingu IFRS 9 frá 1. janúar 2018, valdi samstæðan að beita reglum IAS 39 um áhættuvarnarreikningsskil, skv. undanþágu í IFRS 9. Samstæðan eykur þó upplýsingagjöf sína um áhættuvarnarreikningsskil í samræmi við IFRS 7, Fjármálagerninga. Þar sem val á reikningshaldslegri meðferð veitir ekki undanþágu frá nýjum skýringarköflum akv. IFRS 7.

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum vegna tiltekinnar skuldabréfa sem bankinn gefur út í erlendri mynt og bera fasta vexti og ákveðinna vaxtaskiptasamninga í erlendri mynt. Samstæðan færir gangvirðisbreytingar vaxtaskiptasamningsins ásamt breytingum á gangvirði skuldabréfsins, sem tilheyra vaxtaáhættunni, yfir hreinan hagnað af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga, sjá skýringu 10. Reiknaðir áfallnir vextir vaxtaskiptasamningsins og skuldabréfsins eru færðir yfir hreinar vaxtatekjur, sjá skýringu 7.

Aðrir afleiðusamningar, sem ekki er beitt í fullgildri áhættuvörn, eru notaðir til að stýra ójöfnuði í erlendri mynt, vöxtum, verðbréfum og útlánaáhættu. Fjármálagerningarnir fela í sér, en eru ekki einskorðaðir við, vaxtaskiptasamninga, gjaldeyrissskiptasamninga, framvirka samninga, valréttarsamninga og skiptasamninga með lán og verðbréf.

Við upphaflega skráningu áhættuvarnar skráir samstæðan með formlegum hætti sambandið milli þess sem áhættuvörnin nær til og áhættuvarnarsamningsins, þar með talið markmið með áhættustýringunni og stefnuna sem ákvörðuð var þegar farið var í áhættuvörnina, ásamt aðferðafræðinni sem beitt verður við mat á árangri áhættuvarnarinnar. Samstæðan metur, bæði við upphaf, lok og á meðan að áhættuvarnarsamningurinn er í gildi, hvort áhættuvarnarsamningurinn muni verða árangursríkur í að verja þær breytingar á gangvirði þess sem áhættuvarið er, á því tímabili sem áhættuvörnin nær til og jafnframt hvort niðurstaðan af hverjum áhættusamningi sé í raun innan 80-125% marka.

Í þeim tilvikum þegar áhættuvarnarsamningur er seldur, felldur niður eða lokið eða þegar áhættuvörnin uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði þá er áhættuvarnarreikningsskilum hætt samstundis. Færslur sem upp koma fram að lokum áhættuvarnarreikningsskilanna vegna þess sem áhættuvarið er með vaxtaskiptasamningi, er fært yfir rekstur sem hluti af endurreiknuðum virkum vöxtum yfir eftirstæðan líftíma.

58. Handbært fé

Til handbærs fjár í yfirlitinu yfir sjóðstreymi telst sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka Íslands og óbundnar innstæður hjá lánastofnunum. Handbært fé og ígildi þess samanstendur af innstæðum með gjalddaga innan þriggja mánaða frá móttöku. Handbært fé er eignfært á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi.

Skýringar við samstæðureikninginn

59. Lán

Lán eru fjármálagerningar með föstum eða ákveðnum greiðslum sem ekki eru skráðir á virkum markaði og sem samstæðan hefur ekki í hyggju að selja þegar í stað eða í náninni framtíð. Lán eru m.a. lán sem samstæðan veitir lánastofnunum og viðskiptavinum sínum, þátttaka í sambankalánunum og yfirtekin lán.

Lán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum innbyggðum beinum viðskiptakostnaði og síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

Þegar samstæðan er leigusali samkvæmt leigusamningi sem færir alla eða mestalla áhættu og ávinning af eignarhaldi eignar til leigutaka, er samningurinn flokkaður sem kaupleiga og krafa jöfn hreinni fjárfestingu í leigusamningnum er færð meðal lána.

Þegar samstæðan kaupir eign og gerir jafnframt samning um að endurselja eignina (eða sambærilega eign) á föstu verði í framtíðinni með endurhverfum viðskiptum eða verðbréfalántökum, er samningurinn færður sem lán og undirliggjandi eign er ekki færð í reikningssskil samstæðunnar.

60. Afleiðusamningar

Afleiðusamningur er fjármálagerningur eða annar samningur þar sem verðmæti breytist til samræmis við breytingar á undirliggjandi breytum, svo sem hlutabréfum, hrávöru eða skuldabréfum, vísitölu, gengi eða vöxtum og sem annað hvort kallar á enga upphaflega fjárfestingu eða fjárfestingu sem er minni en þörf væri á við aðrar tegundir samninga, sem búast mætti við að hefðu svipaða svörum við breytingum á markaðspáttum, og gerður er upp síðar.

Afleiðusamningar eru færðir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði afleiðusamninga skiptast í vaxtatekjur, gengismun og hreinar fjármunatekjur. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til. Afleiðusamningar með jákvæða gangvirðisstöðu eru færðir sem fjármálagerningar og afleiðusamningar með neikvæða stöðu eru færðir sem fjárskuldir á gangvirði í efnahgsreikningi.

61. Óefnislegar eignir

Viðskiptavild og innviðir

Viðskiptavild og innviðir sem myndast við kaup á dótturfélögum er flokkuð með óefnislegum eignum. Eftir upphaflega skráningu eru viðskiptavild og innviðir bókfærð á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnum niðurfærslum vegna virðisryrnunar.

Viðskiptatengsl og tengdir samningar

Viðskiptatengsl og tengdir samningar eru metnir á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnum niðurfærslum vegna virðisryrnunar.

Hugbúnaður

Hugbúnaðar sem samstæðan hefur aflað sér er færður á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnum afskriftum og niðurfærslum vegna virðisryrnunar sé um þær að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar við hugbúnað er einungis eignfærður þegar hann eykur efnahagslegan framtíðarávinning sem falinn er í þeirri tilteknu eign sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

Niðurfærsla óefnislegra eigna

Í rekstrarreikningi er niðurfærsla óefnislegara eigna gjaldfærð línulega yfir áætlaðan nýtingartíma. Hugbúnaður er niðurfærður frá þeim degi sem hann er tiltækur til notkunar. Áætlaður nýtingartími óefnislegra eigna á núverandi tímabili og samanburðar tímabili er þrjú til tíu ár.

Skýringar við samstæðureikninginn

62. Fjárfestingareignir

Fjárfestingareign er eign sem ætluð er til öflunar leigutekna, til ávöxtunar eða hvort tveggja.

Fjárfestingareignir eru upphaflega færðar á kostnaðarverði en eftir það á gangvirði. Hagnaður eða tap sem stafar af breytingum á gangvirði fjárfestingareigna er fært í rekstrarreikning.

63. Virðisrýrnun annarra eigna en fjáreigna

Bókfært virði eigna samstæðunnar sem ekki eru fjáreignir, annarra en fastafjármuna til sölu, fjárfestingareigna og frestaðrar skatteignar, er yfirfarið á hverjum uppgjörsdegi til að meta hvort einhver merki séu um virðisrýrnun. Ef slík merki finnast þá er endurheimtanlegt virði eignarinnar áætlað. Endurheimtanlegt virði óefnislegra eigna er metið árlega.

Virðisrýrnun er færð ef bókfært virði eignar reynist hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýrnun er færð í rekstrarreikning.

Endurheimtanlegt virði eignar er söluverð að frádregnum kostnaði við sölu eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Við mat á nýtingarvirði er framtíðarsjóðstreymi núvirt miðað við ávöxtunarkröfu að teknu tilliti til skatta sem endurspeglar gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættu sem tengist viðkomandi eign.

Virðisrýrnun annarra eigna, þar sem virðisrýrnun hefur verið skráð á fyrri tímabilum, er metin á hverjum uppgjörsdegi í leit að visbendingum um að rýrnun hafi minnkað eða sé ekki lengur fyrir hendi. Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á því mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegu virði. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært virði eignarinnar sé ekki hærra en bókfært virði sem hefði verið ákvarðað, að frádregnum afskriftum eða niðurfærslu ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

64. Innlán

Innlán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum viðskiptakostnaði og síðan mæld á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

65. Lántaka

Lántökur metnar á afskrifuðu kostnaðarverði og á lántökutímabilinu er mismunurinn milli kostnaðar og innlausnarvirðis færður í rekstrarreikning á grundvelli virkra vaxta. Áfallnir ógreiddir vextir eru meðtaldir í bókfærðu virði lántöku.

66. Víkjandi lántaka

Víkjandi lántaka eru fjárskuldbindingar í formi víkjandi fjármagns sem, ef til slita samstæðunnar kæmi, hvort heldur er að eigin frumkvæði eða ekki, verða ekki endurgreiddar fyrr en eftir að kröfur almennra kröfuhafa hafa verið greiddar. Við útreikning á eiginfjárlutfalli eru víkjandi skuldir færðar undir eiginfjárfætti 1 og 2, byggt á skilmálum útgáfunnar. Samstæðan getur aðeins greitt upp víkjandi skuldir með leyfi Fjármálaeftirlitsins.

Víkjandi lántaka er upphaflega skráð á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru víkjandi skuldbindingar færðar á nafnvirði höfuðstólsfjárhæðar auk áfallinna vaxta, sem færðir eru í rekstrarreikning samkvæmt samningsbundnum lánaskilmálum.

67. Eignir og aflögð starfsemi til sölu

Samstæðan flokkar eignir sem eignir til sölu ef bókfært virði þeirra verður endurheimt aðallega með sölu fremur en með áframhaldandi nýtingu. Til að þetta eigi við þarf eignin eða aflögð starfsemi að vera tiltæk til sölu þegar í stað í núverandi ástandi, einungis með skilyrði um hefðbundin viðskiptakjör sem gilda um slíkar eignir eða eignasamstæður og salan þarf að vera talin mjög líkleg.

Áður en eign er flokuð til sölu þá er mat á viðkomandi eign, svo og öllum eignum og skuldum í aflagðri starfsemi, uppfært í samræmi við viðeigandi alþjóðlegan reikningsskilastaðal. Því næst eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi færð á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist. Virðisrýrnun sem er til staðar við upphaflega flokkun sem eignir eða aflögð starfsemi til sölu er færð í rekstrarreikning, jafnvel þó um virðishækkun sé að ræða. Sama á við um hagnað eða tap við síðari virðisbreytingu. Virðishækkun með bakfærslu virðisrýrnunar á síðari tímabilum er takmörkuð þannig að bókfært verð eignar eða aflagðrar starfsemi fari ekki yfir það bókfærða virði sem hefði verið ákvarðað ef engin virðisrýrnun hefði verið færð á fyrri árum.

Skýringar við samstæðureikninginn

68. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Varanlegir rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýmun. Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar er einungis eignfærður ef líklegt þykir að efnahagslegur ávinningur af eigninni muni renna til samstæðunnar. Viðgerða- og viðhaldskostnaður er gjaldfærður eftir því sem til hans stofnast.

Fyrningargrunnur varanlegra rekstrarfjármuna er ákveðinn eftir að niðurlagsverð þeirra er dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar í rekstrarreikning línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar. Áætlaður nýtingartími er sem hér segir:

Fasteignir	33 ár
Tæki og búnaður	3-15 ár

Fyrningaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin árlega.

Nýtingarréttur og leiguskuld

Samstæðan metur hvort samningur feli í sér leigu við upphaf samningsins. Samstæðan færir nýtingarrétt og sambærilega skuld vegna allra leigusamninga þar sem samstæðan er leigutaki. Tvær undantekningar eru heimil skv. staðlinum en annars vegar er um að ræða leigusamninga til skamms tíma og hins vegar samninga vegna eigna sem eru óverulegar hvað fjárhæðir varðar. Fyrir slíka leigusamninga eru leigugreiðslurnar færðar línulega til gjalda á leigutímanum. Við skráningu leiguskuldar er virði hennar fundið sem samtala allra leigugreiðslna sem ógreiddar eru á samningsdegi, núvirtar með þeim vöxtum sem bankanum býðst á markaði. Nýtingarrétturinn endurspeglar upphaflegt mat á leiguskuldinni. Eftir upphaflega skráningu er eignin færð á afskrifuðu kostnaðarverði.

Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýmun.

Vátryggingaskuld

Við mat á tjónaskuld er byggt á matsreglum um vátryggingaskuld í Solvency II gjaldpolsreglum. Gögn úr tjónakerfi eru framreiknuð til að spá fyrir um lokafjárhæð þeirra á verðlagi reikningssskiladags ásamt samsvarandi greiðsluröð frá reikningssskiladegi þar til lokið verður við uppgjör á tjónum sem urðu fyrir lok reikningssskiladags. Auk þess er metinn uppgjörskostnaður, áhættuálag og fleiri þættir í samræmi við leiðbeiningar Solvency II. Þessi aðferð er í samræmi við matsreglur um vátryggingaskuld IFRS 4.

69. Eigið fé

Hlutfé og yfirverðsreikningur

Hver hlutur úgefins hlutfjár nemur 1 krónu. Handhafar almennra hlutabréfa eiga rétt á arði samkvæmt ákvörðun aðalfundar hverju sinni og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut á hluthafafundum.

Eigin bréf

Hlutfé banks er lækkað sem nemur endurgjaldi vegna kaupa á eigin bréfum. Kaup og sala eigin bréfa hafa engin áhrif á rekstrarreikning.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur eru færðar á eigið fé á því tímabili sem þær eru samþykktar af hluthöfum Arion banka hf.

Kaupréttir

Bundinn reikningur vegna kaupréttar endurspeglar uppsafnaðar gjaldfærslur í rekstrarreikningi vegna kaupréttar starfsmanna á hlutum í Arion banka. Kaupréttaráætlunin byggir á lögum um tekjuskatt.

Áskriftaréttindi

Bundinn reikningur vegna áskriftaréttinda endurspeglar endurgjald vegna útistandandi áskriftaréttinda.

Bundinn reikningur vegna dóttur- og hlutdeildarfélaga

Í lögum um ársreikninga nr. 3/2006 kemur fram að nemi hlutdeild í rekstrarárangri dóttur- eða hlutdeildarfélags hærrí fjárhæð en sem nemur mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur verið að úthluta skal mismunurinn færður á bundinn hlutdeildarreikning á meðal eigin fjár, að teknu tilliti til skattaáhrifa, sem óheimilt er að úthluta arði af. Sé hlutdeild í dóttur- eða hlutdeildarfélaga seld eða afskrifuð skal leysa hlutdeildarreikninginn upp og færa breytinguna á óráðstafað eigið fé.

Bundinn reikningur vegna verðbréfaeignar

Samkvæmt lögum um ársreikninga nr. 3/2006 skal færa matsbreytingar á fjáreignum, tilgreindum á gangvirði við upphaflega skráningu, af óráðstöfuðu eigin fé á gangvirðisreikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til skattaáhrifa eftir því sem við á, sem óheimilt er að úthluta arði af. Leysa skal gangvirðisreikning upp til jafns við framkomnar breytingar á viðkomandi eign eða skuldbindingu þegar hún er seld eða innleyst eða forsendur fyrir matsbreytingu eru ekki fyrir hendi.

Bundinn reikningur vegna eignfærðs þróunarkostnaðar

Samkvæmt lögum um ársreikninga nr. 3/2006 skulu félög sem eignfæra þróunarkostnað færa sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn reikning meðal eigin fjár. Ekki er heimilt að úthluta arði af bundna reikningnum. Fjárhæðir sem færðar eru á bundinn reikning eru bakfærðar í samræmi við afskriftir eignfærðs þróunarkostnaðar. Sé eign seld eða afskrifuð að fullu skal leysa bundna reikninginn upp.

Skýringar við samstæðureikninginn

69. Eigið fé, frh.

Óinnleyst vegna gangvirðisbreytinga

Uppsafnaðar óinnleystar gagnvirðisbreytingar að teknu tilliti til skattaáhrifa vegna fjáreigna færðum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Bundni reikningurinn er uppleystur í takti við innlausn á hagnaði eða tapi fjáreigna við afskráningu.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 skal leggja að minnsta kosti 10% af hagnaði samstæðunnar, sem er ekki varið til að mæta tapi frá fyrri árum og fer ekki í aðra lögbundna sjóði, í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 10% af hlutafé. Þegar því marki hefur verið náð skal framlag í sjóðinn nema að lágmarki 5% af hagnaði þar til lögbundinn varasjóður nemur 25% af hlutafé bankans.

Þýðingarmunur

Undir þýðingarmunur er færður allur gengismunur sem verður til við umreikning reikningsskila dótturfélaga sem eru með reikningskil sín í erlendum gjaldmiðlum.

70. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hreinum hagnaði sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. með vegnu meðaltali almennra útistandandi hluta á árinu.

71. Ábyrgðir

Í venjubundnum viðskiptum sínum veitir samstæðan fjárhagslegar ábyrgðir sem samanstanda af veittum ábyrgðum og greiðslutryggingum. Fjárhagslegar ábyrgðir eru upphaflega færðar í reikningssskilin á gangvirði, sem er sú þóknun sem rennur til samstæðunnar. Eftir upphaflega færslu er skuldbinding samstæðunnar fyrir sérhverja ábyrgð metin á hvoru sem hærra reynist, fjárhæðinni sem upphaflega var færð að frádreginni innlausn þóknunar ef við á, eða bestu áætlun á þeim útgjöldum sem falla á samstæðuna við að gera upp skuldbindingu vegna ábyrgðarinnar. Hækkun skuldbindingar vegna ábyrgða er færð í rekstrarreikning. Ábyrgðarþóknunin er færð línulega yfir líftíma ábyrgðarinnar í rekstrarreikning sem hreinar þóknunatekjur.

72. Fjárvarsla

Samstæðan veitir viðskiptavinum sínum þjónustu á sviði fjárvörslu, eignastýringar, fjárfestingarráðgjafar og almenna ráðgjafarþjónustu. Til að veita slíka þjónustu þarf samstæðan að taka ákvarðanir um meðferð, kaup eða ráðstöfun fjármálagerna. Eignir í fjárvörslu eru ekki færðar í efnahagsreikning samstæðunnar.

73. Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með skilgreinda starfskjarastefnu. Félögin greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með framlagi í séreigna- eða almenna lífeyrissjóði. Samstæðan hefur engar frekari greiðsluskýldur umfram þessi framlög. Iðgjöldin eru færð til gjalda í rekstrarreikning þegar þau falla til. Samstæðan rekur engan réttindatengdan lífeyrissjóð.

Kostnaður vegna kaupréttarsamninga

Kaupréttarsamningar sem gera á upp með afhendingu hlutabréfa eru metnir á gangvirði eiginfjárgerninganna á samningsdegi. Gangvirði kaupréttarsamninganna á samningsdegi er fært sem launakostnaður með samsvarandi hreyfingu á eigin fé og er kostnaðinum dreift yfir samningstíma kaupréttarins. Fjárhæðin sem færð er til gjalda tekur tillit til fjölda kaupréttá sem talið er að verði nýttir á innlausnardegi.

74. Nýir staðlar sem ekki hafa enn tekið gildi

Nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkanir hafa verið gefin út en ekki enn tekið gildi að því er varðar árið 2021 og hefur ekki verið beitt við gerð þessara reikningsskila. IFRS 17 Tryggingar er nýr staðall sem mun hafa þýðingu fyrir samstæðuna.

IFRS 17 Vátryggingasamningar

IFRS 17 Vátryggingasamningar setur reglur um færslu, mat, framsetningu og skýringar vegna vátryggingasamninga. Staðallinn nær til allra tegunda vátryggingasamninga. Markmiðið með staðlinum er að setja fram reikningshaldslega meðferð fyrir vátryggingasamninga sem er samræmanleg og nýtist vátryggjanda betur. IFRS 17 tekur gildi 1. janúar 2023, með kröfu um uppfærðar samantæðingarfjárhæðir. Staðallinn hefur áhrif á dótturfélagið Vörð og byggt á þeim greiningum sem gerðar hafa verið til að meta áhrifin af innleiðingu staðalsins er talið að þau muni hafa óveruleg áhrif á rekstrarreikning samstæðunnar.

5 ára yfirlit

Rekstarreikningur

	2021	2020	2019	2018	2017
Hreinar vaxtatekjur	32.063	31.158	30.317	29.319	28.920
Hreinar þóknatekjur	14.673	11.642	9.950	10.350	10.211
Hreinar tekjur af tryggingum	3.442	3.071	2.886	2.589	2.093
Hreinar fjármunatekjur	6.220	2.745	3.212	2.302	4.045
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarféлага	22	-	756	27	(927)
Aðrar rekstrartekjur	1.805	2.148	877	1.584	2.521
Rekstrartekjur	58.225	50.764	47.998	46.171	46.863
Laun og tengd gjöld	(14.638)	(12.332)	(14.641)	(14.278)	(13.602)
Annar rekstrarkostnaður	(11.237)	(12.109)	(12.222)	(12.000)	(9.291)
Rekstarkostnaður	(25.875)	(24.441)	(26.863)	(26.278)	(22.893)
Sérstakur skattur á fjármálagjafiræki	(1.516)	(1.301)	(2.984)	(3.386)	(3.172)
Hrein virðisbreyting	3.169	(5.044)	(382)	(3.525)	312
Hagnaður fyrir tekjuskatt	34.003	19.978	17.769	12.982	21.110
Tekjuskattur	(6.782)	(3.231)	(3.714)	(4.046)	(5.966)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	27.221	16.747	14.055	8.936	15.144
Afkoma af aflagðri starfsemi, eftir skatta	1.394	(4.278)	(12.955)	(1.159)	(725)
Hagnaður	28.615	12.469	1.100	7.777	14.419

Efnahagsreikningur

Eignir

Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	42.136	95.717	83.139	139.819
Lán til lánastofnana	30.272	28.235	17.947	56.322	86.609
Lán til viðskiptavina	936.237	822.941	773.955	833.826	765.101
Fjármálagerningar	225.657	227.251	117.406	114.557	109.450
Fjárfestingareignir	6.560	6.132	7.119	7.092	6.613
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	668	891	852	818	760
Óefnislegar eignir	9.463	9.689	8.367	6.397	13.848
Skatteignir	2	2	2	90	450
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	16.047	16.811	43.626	48.584	8.138
Aðrar eignir	19.901	18.618	16.864	13.502	16.966
Eignir samtals	1.313.864	1.172.706	1.081.855	1.164.327	1.147.754

Skuldir og eigið fé

Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	5.000	13.031	5.984	9.204	7.370
Innlán frá viðskiptavinum	655.476	568.424	492.916	466.067	462.161
Fjárskuldir á gangvirði	5.877	5.240	2.570	2.320	3.601
Skattskuldir	7.102	4.262	4.404	5.119	6.828
Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu	16.935	16.183	28.631	26.337	-
Aðrar skuldir	37.151	32.714	32.697	30.107	57.062
Lántaka	356.637	298.947	304.745	417.782	384.998
Víkjandi lántaka	35.088	36.060	20.083	6.532	-
Skuldir samtals	1.119.266	974.861	892.030	963.468	922.020
Eigið fé hluthafa Arion banka	193.925	197.672	189.644	200.729	225.606
Hlutdeild minnihluta	673	173	181	130	128
Eigið fé samtals	194.598	197.845	189.825	200.859	225.734
Skuldir og eigið fé samtals	1.313.864	1.172.706	1.081.855	1.164.327	1.147.754

Valitor hf. var flokkað sem aflögð starfsemi til sölu á árinu 2018, sjá skýringu 29.

Viðauki

Óendurskoðaður

Stjórnarháttayfirlýsing

Arion banka hf.

fyrir árið 2021

Arion banki (Arion banki eða bankinn) er íslenskt hlutafélag, sem skráð er á hlutabréfamarkað Nasdaq Íslandi og Nasdaq Stokkhólmi. Stjórn bankans birtir hér árlega yfirlýsingu um stjórnarhætti fyrir árið 2021. Stjórnarhættir vísa til ábyrgða mismunandi stjórnareininga bankans og hvernig ákvarðanatæka fer fram, í samræmi við gildandi lög og reglur. Hluthafafundur Arion banka kys stjórn bankans, sem ræður bankastjóra og hefur eftirlit með að skipulag og starfsemi bankans sé í réttu og góðu horfi. Bankastjóri annast daglegan rekstur bankans og kemur fram fyrir hönd bankans að því marki. Bankastjóra ber að fylgja viðeigandi löggjöf, samþykktum bankans og þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn hefur gefið. Þá ber bankastjóri ábyrgð á að innleiða stefnur sem stjórn bankans samþykkir.

Grundvöllur að stjórnarháttum Arion banka eru annars vegar samþykktir bankans, sem hluthafafundur samþykkir, og hins vegar stefnur og fyrirmæli sem stjórn bankans samþykkir. Hér má tiltaka starfsreglur stjórnar, starfsreglur undirnefnda stjórnar, og stefnur er lúta að skilvirku skipulagi og stýringu á áhættu í starfsemi bankans. Stefnur um áhættustýringu eru endurskoðaðar árlega og þegar þurfa þykir. Fyrirtækjamening, viðskiptastefna bankans og innri verkferlar eru sömuleiðis veigamikill þáttur stjórnarháttanna. Með því að iðka góða stjórnarhætti og stuðla að jákvæðri fyrirtækjameningu er hlúð

að traustum og heiðarlegum samskiptum stjórnar bankans, hluthafa, viðskiptavina, og annarra haghafa, svo sem starfsmanna bankans og almennings. Góðir stjórnarhættir leggja grunninn að ábyrgri stjórnun og ákvarðanatöku, og sjálfbærri langtímaarðsemi í rekstri bankans. Stjórn bankans leggur ríka áherslu á góða stjórnarhætti og endurskoðar stjórnarhætti sína reglulega á grundvelli viðurkenndra viðmiða um stjórnarhætti.

Meginþáttur í stjórnarháttum fjármálafyrirtækja felst í árangursríkri stýringu á áhættum sem óhjákvæmilega koma upp í starfsemi þeirra. Um áhættustýringu bankans er nánar fjallað í þessari yfirlýsingu, árs- og sjálfbærnisráskýrslu bankans, og Pillar 3 áhættuskýrslu. Að koma á og viðhalda tryggu eftirlitskerfi með áhættu er lykiláskorun þegar kemur að traustum rekstri fjármálafyrirtækja.

Stjórnarháttayfirlýsing þessi er byggð á löggjöf, reglugerðum og viðurkenndum viðmiðunarreglum og leiðbeiningum sem eru í gildi þegar stjórn samþykkir ársreikning bankans.

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Arion banki hefur hlotið viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

að undangengnu formlegu mati sem byggir á leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Nasdaq Iceland gefa út, fyrst í desember 2015 og aftur í apríl 2019. Viðurkenningin er veitt í kjölfar ítarlegrar úttektar óháðs aðila á stjórnarháttum bankans, s.s. starfsháttum stjórnar, undirnefnda og stjórnenda.

Fylgni við leiðbeiningar um góða stjórnarhætti

Þegar kemur að stjórnarháttum tekur Arion banki einna helst mið af viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar (EBA) um innri stjórnarhætti fjármálfyrirtækja (EBA/GL/2017/11), en sú skylda leiðir af reglugerð ESB nr. 1093/2010 og lögum nr. 24/2017 um evópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði. EBA hefur birt endurskoðaðar viðmiðunarreglur um innri stjórnarhætti (EBA/GL/2021/05) sem gilda um starfsemi bankans frá og með 31. desember 2021. Reglurnar eru aðgengilegar á vefsíðu Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands.

Arion banka ber einnig samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálfyrirtæki að fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um góða stjórnarhætti. Bankinn fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, 6. útgáfu, sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í febrúar 2021. Samkvæmt leiðbeiningunum skal greint frá því hvort vikið sé frá hluta þeirra og þá hvaða, auk þess sem greina skal frá ástæðum frávikna.

Bankinn fylgir leiðbeiningunum með tveimur frávikum:

Grein 5.1.2 gerir ráð fyrir því að starfsreglur undirnefnda stjórnar séu birtar á vefsíðu bankans. Starfsreglur lánanefndar stjórnar eru ekki birtar á vefsíðu bankans með tilliti til eðlis þeirra.

Seinasti undirliður greinar 5.4.5 gerir ráð fyrir að starfskjaranefnd, í samráði við endurskoðunarnefnd félagsins, taki sjálfstæða afstöðu til áhrifa launa á áhættutöku og áhættustjórnun félagsins. Í samræmi við m.a. viðmiðunarreglur EBA um innri stjórnarhætti og 3. mgr. 78. gr. laga um fjármálfyrirtæki leggur Arion banki þetta í hendur starfskjaranefndar í samráði við áhættunefnd stjórnar.

Til að styðja við góða stjórnarhætti Arion banka hefur tilnefningarnefnd bankans ráðgefa hlutverki að gegna við að auðvela upplýsta ákvarðanatöku hluthafa við val á stjórnarmönnum, með það að markmiði að stjórnarmenn hafi víðtæka og fjölbæfa þekkingu og reynslu. Tilnefningarnefnd leggur auk þess fram tillögu um þóknun stjórnar. Á aðalfundi

bankans þann 16. mars 2021 voru tveir nefndarmenn í tilnefningarnefnd kjörnir, þeir Júlíus Þorfinnsson og Vitaliy Ardislamov. Í samræmi við starfsreglur tilnefningarnefndar er stjórnarformaður, eða sá sem stjórn tilnefnir, þriðji nefndarmaður.

Lagarammi um starfsemina

Arion banki er fjármálfyrirtæki og hefur starfsleyfi sem viðskiptabanki samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálfyrirtæki. Þau lög sem gilda að auki um starfsemi bankans eru m.a. lög um markaði fyrir fjármálagerninga nr. 115/2021, lög um verðbréfasjóði nr. 116/2021, lög um rekstaráðila sérhæfðra sjóða nr. 45/2020, lög um greiðsluþjónustu nr. 114/2021, lög um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018, lög um fasteignalán til neytenda nr. 118/2016, lög um neytendalán nr. 33/2013, samkeppnislög nr. 44/2005 og lög um hlutafélög nr. 2/1995.

Arion banki er fjárhagslega sterkur banki sem stefnir að því að standa öðrum frammar með snjöllum og traustum fjármálalausnum sem skapa viðskiptavinum, hluthöfum og samfélaginu öllu verðmæti til framtíðar. Eins og áður segir er bankinn skráður á markað á Nasdaq Íslandi og Nasdaq Stokkhólmi. Þá hefur bankinn gefið út skuldabréf sem hafa verið tekin til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði á Íslandi og í Lúxemborg. Bankinn fellur því undir upplýsingaskyldu útgefanda skv. lögum um markaði fyrir fjármálagerninga og reglum viðkomandi kauphalla.

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (FME) hefur eftirlit með starfsemi Arion banka á grundvelli laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Nánari upplýsingar um FME og yfirlit yfir helstu lög og reglur sem gilda um bankann á hverjum tíma, auk leiðbeinandi tilmæla eftirlitsins og viðmiðunarreglna evrópskra eftirlitsstofnana, má finna á heimasíðu þess www.seðlabanki.is/fjarmalaeftirlit/. Í starfsemi bankans reynir jafnframt á ýmsa aðra löggjöf sem tengist rekstri fjármálfyrirtækja og fyrirtækja almennt.

Innra eftirlit, endurskoðun og reikningsskil Innra eftirlit

Bankinn leggur áherslu á að stjórnarhættir séu í samræmi við það sem best verður á kosið og lítur á innra eftirlit sem lykilþátt í stýringum á áhættu. Árangursríkt skipulag innra eftirlits stuðlar að áhættumildun og greiðir fyrir upplýstri ákvörðunartöku, sem styður við markmið bankans og stuðlar að og varðveitir trygga verðmætasköpun.

Markmið innra eftirlitskerfis bankans er að tryggja:

- Að stefnur bankans, markmið og áætlunagerð sé innan þess áhættuvilja sem hefur verið markaður.
- Að ákvarðanir stjórnar, stjórnenda og starfsmanna séu í samræmi við stefnur bankans, viðmið, innri ferla, og viðeigandi lagafyrirmæli.
- Að staðið sé vörð um eignir og aðra kosti bankans, á borð við mannauð, kerfisumhverfi, og gögn.
- Að gögn í fórum bankans og bæði innri og ytri upplýsingagjöf sé nákvæm, áreiðanleg og tímanleg.
- Að eðlislægum áhættum í starfsemi bankans sé stýrt.
- Að komið sé á tryggum og skjalfestum innri ferlum sem stuðla að og krefjast þess að stjórn bankans, stjórnendur og starfsmenn sinni starfsskyldum sínum með árangursríkum og skilvirkum hætti.

Lykilþættir í innra eftirlitskerfi eru umhverfi stýringa, mat á áhættum, framkvæmd eftirlits, upplýsingagjöf og samskipti, og starfsemi eftirlitseininga. Innra eftirlitsumhverfi snýr að góðum stjórnarháttum og viðhorfi framkvæmdastjórnar gagnvart innra eftirliti og mikilvægi þess. Meginatriði innra eftirlits eru:

- Heilindi og siðferðisleg viðmið.
- Viðhorf æðstu stjórnenda og gott fordæmi þeirra.

- Stjórnskipulag.
- Veiting valdheimilda og ábyrgð.
- Hæfni starfsmanna, mannauðs- og fræðslustefna og innleiðing hennar.

Mat á áhættum felst í að að bera kennsl á innri og ytri þætti sem geta haft áhrif á markmið bankans og meta áhrif og mikilvægi þeirra. Með þessu er lagður grunnur að skilvirkri áhættustýringu og að áhættutaka sé í samræmi við áhættuvilja. Innra eftirlit fer fram á öllum sviðum bankans og er ætlað að milda áhættur og tryggja ásættanlega áhættutöku með hliðsjón af markmiðum sem að er stefnt.

Örugg upplýsingagjöf er nauðsynlegur þáttur þess að bankinn standi undir ábyrgð sem fylgir innri eftirlitskröfum. Bæði innri og ytri upplýsingaöflun miðar að því að tryggja bankanum nauðsynleg gögn til að framfylgja skilvirkri eftirliti. Framkvæmd eftirlitsins felst síðan í viðvarandi mati aðskilda eininga á því hvort lykilþættir innra eftirlitskerfisins eru til staðar og séu virkir.

Við skipulag innra eftirlits horfir Arion banki til þriggja línu kerfisins (Three Lines Model). Allar þrjár línur vinna saman að verðmætasköpun og varðveislu verðmæta og skilvirkt eftirlit felst í samskiptum, samráði og samvinnu þeirra. Með þessu er áreiðanleiki, samræmi og gagnsæi í upplýsingamiðlun betur tryggð, sem er grundvöllur áhættumiðaðrar ákvarðanatöku.

Í fyrstu línu eru þau sem hafa daglega umsjón með rekstri og skipulagi. Þau eru ábyrg fyrir því að koma á og viðhalda skilvirku innra eftirliti og stýra áhættu í daglegum rekstri. Í þessu felst m.a. að greina og meta áhættu og koma á viðeigandi mótvægisáðgerðum til að draga úr henni. Fyrsta lína hefur umsjón með innleiðingu innri reglna og ferla í samræmi við lög, reglur og stefnu bankans og ber að tryggja að framkvæmd sé í samræmi við sett verklag og að gripið sé til viðeigandi útbóta ef veikleikar koma í ljós.

Annarri línu er falið að tryggja að fyrsta línan komi á fullnægjandi innra eftirliti sem virkar sem skyldi. Áhættustýring og regluvarsla eru helstu þættirnir í annarri línu en öðrum einingum kann einnig að vera falið tiltekið eftirlitshlutverk.

Þriðja línan er innri endurskoðun sem veitir með kerfisbundum hætti óháða og hlutlæga ráðgjöf um stöðu og árangur innri stjórnarháttanna, skilvirkni áhættustýringar og innra eftirlits, byggt á sérþekkingu og innsæi þeirra sem þar starfa. Innri endurskoðun greinir stjórn bankans frá niðurstöðum sínum til þess að stuðla að stöðugum umbótum.

Regluvarsla

Regluvarsla er sjálfstæð eining sem heyrir undir bankastjóra og starfar samkvæmt erindisbréfi frá stjórn.

Meginhlutverk regluvörslu er að draga úr hættu á því að reglur séu brotnar í rekstri bankans með fyrirbyggjandi áðgerðum. Þá sér regluvarsla um að samhæfa áðgerðir bankans gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka til að draga úr hættu á því að þjónusta bankans sé notuð í ólögætum tilgangi. Þá sinnir regluvörður einnig hlutverki persónuverndarfulltrúa. Bankinn hefur gefið út persónuverndaryfirlýsingu sem er að finna á vefsíðu bankans.

Regluvarsla starfar samkvæmt áhættumiðaðri starfsáætlun samþykkt af stjórn þar sem meðal annars er kveðið á um reglulegt eftirlit og reglulega fræðslu fyrir starfsfólk um þau lög og reglur sem bankinn starfar eftir. Regluvarsla veitir stjórn skýrslu um verksvið sitt ársfjórðungslega.

Nánari upplýsingar má finna á vefsíðu bankans.

Áhættustýring

Mikilvægur þáttur í starfsemi allra fjármálafyrirtækja er

að taka áhættu að vel yfirveguðu máli og samkvæmt fyrirfram skilgreindri stefnu. Þannig tekur Arion banki áhættu sem rúmast innan skjalfests áhættuvilja (e. risk appetite) bankans, sem er reglulega endurskoðaður og samþykktur af stjórn bankans. Áhættuvilji sem stjórn setur bankanum speglast í útlána- og áhættuheimildum, sem áhættustýringarsvið bankans hefur eftirlit með. Stjórn ber ábyrgð á innra matsferli bankans fyrir eiginfjárbörf en meginmarkmið ferlisins er að tryggja skilning á heildaráhættum bankans og tryggja að til staðar séu viðeigandi kerfi til að greina, mæla og hafa eftirlit með heildaráhættu bankans.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra og starfar samkvæmt erindisbréfi frá stjórn. Innan áhættustýringarsviðs starfa þrjár einingar sem gegna því hlutverki að greina, fylgjast með og gefa reglulega upplýsingar um áhættu bankans til bankastjóra og stjórnar.

Nánari upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu er að finna í árs- og sjálfbærnisráðgjöf og í áhættuskýrslu bankans.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og heyrir beint undir hana. Stjórn setur innri endurskoðanda erindisbréf sem skilgreinir ábyrgð og umfang vinnu hans. Hlutverk innri endurskoðunar er að veita óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Endurskoðunin nær yfir bankann sjálfan, dótturfélög og lífeyrissjóði í rekstri hans.

Innri endurskoðun er sjálfstæð eining sem starfar eftir alþjóðlegum gæðakröfum sem Alþjóðasamtök um innri endurskoðun (e. The Institute of Internal Auditors) gefa út og samanstanda m.a. af svonefndum meginreglum um innri endurskoðun, alþjóðlegum stöðlum um innri endurskoðun, skilgreiningu á innri endurskoðun og siðareglum. Innri endurskoðandi veitir reglulega skýrslu til framkvæmdastjórnar, endurskoðunarnefndar stjórnar og stjórnar um fylgni við alþjóðlega staðla um innri endurskoðun og siðareglur Alþjóðasamtaka um innri endurskoðun.

Reikningsskil og endurskoðun

Fjármálasvið Arion banka sér um gerð reikningsskila og eru þau gerð samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IFRS. Bankinn birtir uppgjör sín ársfjórðungslega en að jafnaði eru stjórnendauppgjör lögð fyrir stjórn 10 sinnum á ári. Endurskoðunarnefnd

stjórnar tekur árs- og árshlutareikninga bankans til skoðunar auk þess sem ytri endurskoðendur kanna og endurskoða reikningsskilin tvisvar á ári. Endurskoðunarnefnd stjórnar gefur álit sitt á reikningsskilunum til stjórnar sem samþykkir og undirritar birt reikningsskil.

Hornsteinar og siðareglur

Hornsteinar Arion banka eru heiti yfir gildi bankans. Hornsteinarnir eiga að vera leiðbeinandi við ákvarðanatöku og í öllu sem starfsfólk bankans gerir og segir. Þeir koma inn á hlutverk, hugarfar og hegðun. Hornsteinar Arion banka eru finnum lausnir, gerum gagn, látum verkin tala og komum hreint fram.

Stjórnendur og starfsfólk Arion banka er meðvitað um þá staðreynd að starfsemi bankans snertir mismunandi hagsmunaaðila og samfélagið í heild. Siðareglur bankans eru hugsaðar sem viðmið fyrir starfsfólk til að stuðla að ábyrgri ákvarðanatöku innan bankans. Siðareglurnar eru samþykktar af stjórn bankans.

Áhætta tengd sjálfbærni

Áhætta tengd sjálfbærni vísar til þeirra athafna og/eða starfshátta sem hindra að komandi kynslóðir eða hlutar samfélagsins geti mætt sínum þörfum, t.d. vegna neikvæðra áhrifa á umhverfið, náttúru- eða menningarlegar auðlindir eða á almennar aðstæður í samfélaginu. Áhætta tengd sjálfbærni getur ýtt undir aðra áhættuþætti, s.s. útlána- og markaðsáhættu. Áhættan getur komið fram snemma, í miðju ferli eða seinna. Umhverfisáhættur samanstanda af umbreytingaráhættum og ápreifanlegum áhættum og bankinn metur bæði þær áhættur sem stafað geta frá starfsemi bankans en einnig þær sem stafað geta frá útlánum og eignasafni bankans.

Loflags- og umhverfisáhættur eru metnar í innra matsferli fyrir eiginfjárbörf bankans og eru einnig teknar til skoðunar í umgjörð álagsprófa.

Arion banki hefur um árabil verið aðili að Festu, miðstöðvar um samfélagsábyrgð, og frá árinu 2014 verið aðili að Jafnréttissáttmála UN Women og UN Global Compact. Árið 2015 undirritaði bankinn lofslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar og hefur frá árinu 2016 birt umhverfisuppgjör bankans. Árið 2016 varð bankinn aðili að UN Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um innleiðingu ábyrgra starfshátta, og frá árslokum 2017 hefur bankinn unnið eftir meginreglum Sameinuðu þjóðanna um

ábyrgar fjárfestingar (UN PRI). Í september 2019 gerðist bankinn aðili að meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi (UN PRB) en markmið meginreglnanna er að tengja bankastarfsemi við alþjóðleg markmið og skuldbindingar á borð við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og Parísarsamkomulagið.

Starfsemi Arion banka fellur undir ákvæði ársreikningalaga um ófjárhagslega upplýsingagjöf þar sem fjallað er m.a. um stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Við ófjárhagslega upplýsingagjöf er í árs- og samfélagsskýrslu bankans notast við Global Reporting Initiative staðalinn, GRI Core, og viðmið Nasdaq á Norðurlöndunum og í Eystrasaltsríkjunum.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á að tryggja virka stýringu á áhættu tengdri sjálfbærni. Það er á ábyrgð bankastjóra að innleiða og viðhalda viðeigandi innra skipulagi til þess að stýra og draga úr áhættum sem tengjast sjálfbærni, í samræmi við áhættuvilja bankans og regluverk sem gildir um starfsemi hans.

Frekari upplýsingar um samfélagsábyrgð og sjálfbærni Arion banka má finna í árs- og sjálfbærnisýrslu bankans fyrir árið 2021 og á heimasíðu bankans.

Stjórn og undirnefndir

Stjórn Arion banka fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda samkvæmt lögum, reglum og samþykktum bankans. Stjórn annast þann þátt rekstrar bankans sem ekki telst til daglegs rekstrar, þ.e. tekur ákvarðanir um mál sem eru óvenjuleg eða meiriháttar. Þá er ein af meginskyldum stjórnar að sinna eftirlitshlutverki með starfsemi bankans. Helstu verkefni, skyldur og hlutverk stjórnar eru skilgreind ítarlega í starfsreglum stjórnar sem settar eru m.a. með vísan til viðmiðunarreglna EBA um innri stjórnarhætti, 54. gr. laga um fjármálafyrirtæki, 70. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög, leiðbeinandi tilmæla Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2010 og samþykktu bankans. Starfsreglur stjórnar má finna á vefsíðu bankans.

Stjórn Arion banka ræður bankastjóra sem fer með daglegan rekstur í samræmi við þá stefnu sem hún setur. Stjórn bankans og bankastjóri leggja sig fram um að sinna störfum sínum af heilindum og tryggja að bankinn sé rekinn á heilbrigðan og traustan hátt með hagsmunum viðskiptavina, samfélagsins, hluthafa og bankans sjálfs að leiðarljósi, sbr. 1. mgr. 1. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Þá sér bankastjóri til þess að stjórn fái fullnægjandi stuðning til að sinna skyldum sínum.

Stjórn Arion banka er að jafnaði kjörin á aðalfundi til eins árs í senn. Á aðalfundi bankans, þann 16. mars 2021 voru kjörnir fimm stjórnarmenn auk tveggja varamanna.

Stjórnarmenn Arion banka eru með fjölbreyttan bakgrunn og mikil breidd er í hæfni þeirra, reynslu og þekkingu. Við stjórnarkjör skal þess gætt að hlutfall hvors kyns í aðal- og varastjórn félagsins sé ekki lægra en 40%. Núverandi stjórn er skipuð tveimur konum og þremur körlum.

Upplýsingar um óhæði stjórnarmanna eru birtar á vefsíðu bankans fyrir aðalfund eða hlutafund þar sem kjör stjórnarmanna er á dagskrá. Fundargerðir aðalfunda og hluthafafunda eru jafnframt birtar á heimasíðu bankans.

Stjórn hittist að lágmarki tíu sinnum á ári. Árið 2021 fundaði stjórn Arion banka 14 sinnum. Stjórnarformaður ber ábyrgð á því að stjórnin gegni hlutverki sínu með skilvirkum og skipulögðum hætti. Stjórnarformaður stýrir fundum stjórnar og sér til þess að nægur tími fari í umræðu mikilvægra mála og að mál sem snúa að stefnumótun séu rædd ítarlega. Stjórnarformanni er ekki heimilt að taka að sér önnur störf fyrir bankann nema þau séu eðlilegur hluti af skyldum hans.

Samkvæmt starfsreglum Arion banka er stjórn bankans heimilt að setja á fót undirnefndir til að fjalla um tiltekna þætti í rekstri bankans. Eigi síðar en mánuði eftir aðalfund skipar stjórn nefndarmenn í undirnefndir úr sínum röðum ásamt því að meta hvort ráða beri utanaðkomandi nefndarmenn í einstakar undirnefndir með það að markmiði að styrkja starf þeirra með aukinni sérfræðiþekkingu. Einn nefndarmaður endurskoðunarnefndar stjórnar, Heimir Þorsteinsson, er ekki stjórnarmaður en hann er óháður bæði bankanum og hluthöfum hans.

Eftirfarandi nefndir eru undirnefndir stjórnar:

- Endurskoðunarnefnd: Meginhlutverk endurskoðunarnefndar stjórnar er að stuðla að gæðum þegar kemur að lögskipaðri endurskoðun árs- og árshlutauppgjöra bankans og hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits félagsins, innri endurskoðun og áhættustjórnun, að því er varðar reikningsskil. Nefndin fundaði fimm sinnum árið 2021.
- Áhættunefnd: Meginhlutverk hennar snýr að áhættustjórnun, m.a. að meta áhættustefnu og áhættuvilja bankans. Nefndin skal jafnframt þekkja áhættumöt og aðferðir til að stjórna áhættu bankans. Haldnir voru átta fundir árið 2021

- Lánanefnd: Meginhlutverk lánanefndar er að fjalla um lánamál sem eru umfram þær heimildir sem undirnefndir hennar hafa. Lánanefnd fundaði tíu sinnum árið 2021.
- Starfskjaranefnd: Eitt meginhlutverk starfskjaranefndar stjórnar er að útbúa árlega starfskjarastefnu fyrir bankann. Nefndin er jafnframt ráðgefandi fyrir stjórn varðandi starfskjör bankastjóra, framkvæmdastjóra, regluvarðar og innri endurskoðanda, og fyrirkomulag á kaupaukakerfi bankans og öðrum starfstengdum greiðslum. Hluthafafundur yfirfer og samþykkir starfskjarastefnu bankans árlega. Nefndin fundaði fjórum sinnum árið 2021
- Tækninefnd: Stjórn hefur sett á fót tímabundna tækninefnd, en meginhlutverk nefndarinnar er að vera stjórn og framkvæmdastjórn bankans til ráðgjafar um tækniþróun bankans á næstu árum. Nefndin fundaði fimm sinnum 2021.

Undirnefndir upplýsa stjórn reglulega um helstu störf sín og verkefni, m.a. munnlega á stjórnarfundum en auk þess hefur stjórn aðgang að öllum gögnum og fundargerðum undirnefnda.

Hér fyrir neðan má sjá yfirlit yfir mætingu einstakra stjórnar- og nefndarmanna.

Stjórnarmaður	Tímabil	Stjórn (14)	Endurskoðunar- nefnd (5)	Áhættu- nefnd (8)	Lána- nefnd (10)	Starfskjara- nefnd (4)	Tækni- nefnd (5)
Brynjólfur Bjarnason	1. jan. - 31. des.	14	5	-	10	4	-
Paul Horner ¹	1. jan. - 31. des.	14	4 ¹	8	10	-	-
Gunnar Sturluson ²	1. jan. - 31. des.	14	5	5 ²	10	-	-
Liv Fiksdahl ³	1. jan. - 31. des.	14	4 ³	-	-	4	5
Renier Lemmens ⁴	1. jan. - 31. des.	3	1	3	-	-	2
Steinunn Kr. Þórðardóttir ^{5,6}	1. jan. - 31. des.	14	-	8	4 ⁵	-	3 ⁶
Sigurbjörg Á. Jónsdóttir	1. jan. - 31. des.	3	1	-	-	1	-
Þröstur Rikharðsson	1. jan. - 31. des.	-	-	-	-	-	-
Heimir Þorsteinsson ⁷	1. jan. - 31. des.	-	5	-	-	-	-

Stjórn Arion banka framkvæmir árlega árangursmat þar sem hún metur m.a. störf sín, samsetningu stjórnar m.t.t. reynslu og hæfni, verklag og starfshætti, frammistöðu bankastjóra, árangur sinn sem og störf

undirnefnda m.t.t. framangreindra þátta. Þetta mat var síðast framkvæmt á tímabilinu október 2021 til desember 2021.

¹ Paul Horner var skipaður í endurskoðunarnefnd stjórnar 15. apríl 2021. Hann hefur setið alla fundi nefndarinnar síðan þá.

² Gunnar Sturluson var skipaður í áhættunefnd stjórnar 15. apríl 2021. Hann hefur setið alla fundi nefndarinnar síðan þá.

³ Liv Fiksdahl var skipuð í endurskoðunarnefnd stjórnar 15. apríl 2021. Hún hefur setið alla fundi nefndarinnar síðan þá.

⁴ Renier Lemmens hætti stjórn bankans á aðalfundi hans í mars 2021.

⁵ Steinunn Kr. Þórðardóttir sat í lánanefnd stjórnar þar til 15. apríl 2021. Hún sat alla fundi nefndarinnar fram að því.

⁶ Steinunn Kr. Þórðardóttir var skipuð í tækninefnd stjórnar 15. apríl 2021. Hún hefur setið alla fundi nefndarinnar síðan þá.

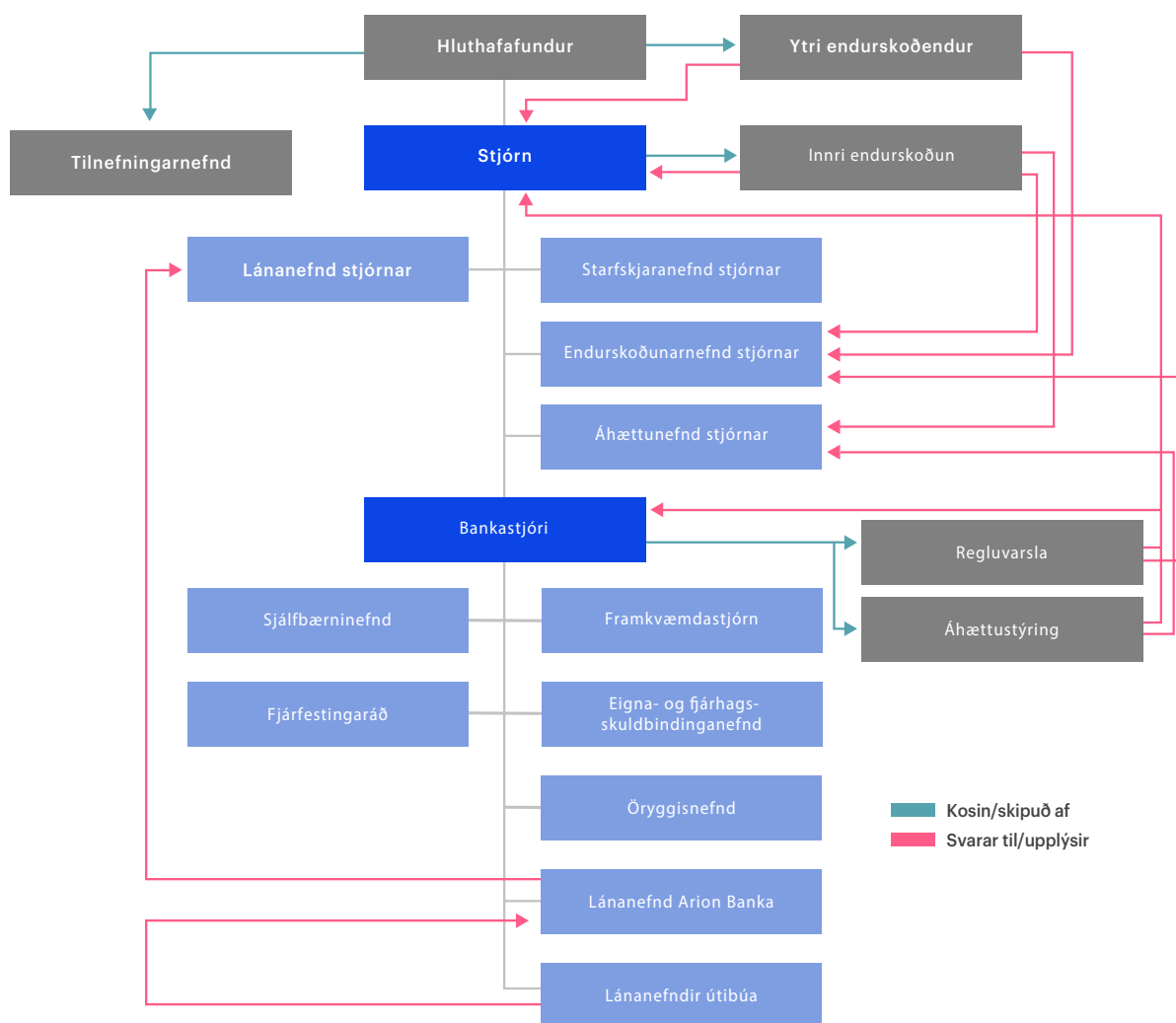
⁷ Heimir Þorsteinsson er löggildur endurskoðandi og er skipaður sem utanaðkomandi sérfræðingur í endurskoðunarnefnd stjórnar.

Stjórn Arion banka

Brynjólfur Bjarnason
Paul Horner
Gunnar Sturluson
Liv Fiksdahl
Steinunn Kristín Þórðardóttir

Stjórnskipun Arion banka

Brynjólfur Bjarnason, formaður

Brynjólfur er fæddur árið 1946. Hann var fyrst kjörinn í stjórn Arion banka á hluthafafundi 20. nóvember 2014. Hann er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Brynjólfur er formaður stjórnar og situr í starfskjaranefnd, lánanefnd og endurskoðunarnefnd.

Brynjólfur útskrifaðist með MBA-gráðu frá University of Minnesota árið 1973. Hann útskrifaðist með cand.oecon.-gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands árið 1971.

Brynjólfur var framkvæmdastjóri Framtakssjóðs Íslands frá árinu 2012 til 2014. Frá 2007 og til ársins 2010 var hann forstjóri Skipta. Brynjólfur var forstjóri Símans á árunum 2002 til 2007 og forstjóri Granda hf. frá 1984 til 2002. Hann var framkvæmdastjóri AB bókaútgáfu frá árinu 1976 til 1983. Brynjólfur var einnig forstöðumaður hagdeildar VSÍ frá 1973 til 1976. Brynjólfur hefur mikla reynslu af stjórnarsetu og hefur setið í fjölmörgum stjórnnum í gegnum tíðina og gegnt stjórnarformennsku í nokkrum þeirra.

Í dag situr Brynjólfur sem varamaður í stjórn Fergusson ehf. og stjórnarmaður í Marinvest ehf. og ISAL hf.

Paul Horner

Paul er fæddur árið 1962. Paul er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Paul er varaformaður stjórnar, formaður lánanefndar stjórnar og situr í áhættunefnd stjórnar og endurskoðunarnefnd stjórnar.

Paul útskrifaðist með meistara-gráðu í tónlist frá University of Oxford árið 1983 og er útskrifaður frá UK Chartered Institute of Bankers.

Paul býr að viðtækri alþjóðlegri reynslu af áhættustýringu og stjórnun á sviði viðskiptabanka-, fyrirtækjabanka-, einkabanka- og fjárfestingabankastarfsemi.

Paul gegndi margvíslegum stjórnunar- og áhættustýringarhlutverkum hjá Barclays PLC á árunum 1988 til 2003. Árið 2003 hóf Paul störf hjá The Royal Bank of Scotland Group (RBS) þar sem hann sinnti störfum framkvæmdastjóra og öðrum yfirmannsstöðum hjá Royal Bank of Scotland PLC. Paul var jafnframt skipaður í ýmsar stjórnunarstöður m.a. á sviði áhættustýringar, allt til ársins 2019. Árin 2012 til 2017 var Paul framkvæmdastjóri áhættustýringar hjá Coutts & Co Ltd og forstjóri Coutts & Co Ltd, í Zurich, frá 2016 til 2017. Árið 2018 var Paul framkvæmdastjóri áhættustýringar hjá Ulster Bank DAC, Dublin, og stjórnarmaður Coutts & Co Ltd, í Zurich, frá 2018 til 2021.

Paul situr í stjórn AIB Group P.L.C. og á sæti í endurskoðunarnefnd stjórnar AIB, rekstarnefnd stjórnar og sinnir formennsku í áhættunefnd stjórnar. Einnig situr hann í stjórn LHV (UK) Ltd og á sæti í áhættustýringar-, endurskoðunar- og tilnefningarnefnd félagsins. Þegar yfirlýsing þessi er gefin út er beðið eftir samþykki breska fjármálaeftirlitsins á formennsku hans í áhættunefnd félagsins.

Gunnar Sturluson

Gunnar er fæddur árið 1967. Hann var fyrst kjörinn í stjórn Arion banka á hluthafafundi þann 9. ágúst 2019. Hann er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Gunnar situr í lánanefnd stjórnar og er formaður endurskoðunarnefndar stjórnar.

Gunnar útskrifaðist með Cand.Jur gráðu frá lagadeild Háskóla Íslands árið 1992, útskrifaðist með LL.M gráðu frá Háskólanum í Amsterdam árið 1995 og hlaut málflytningarréttindi fyrir héraðsdómi árið 1993 og fyrir Hæstarétti Íslands árið 1999.

Gunnar starfaði fyrir Málflytningsskrifstofuna árin 1992-1999 og var meðeigandi stofunnar frá 1995. Hann hefur starfað hjá LOGOS lögmannsþjónustu frá árinu 2000 sem meðeigandi og starfaði sem faglegur framkvæmdastjóri 2001-2013. Gunnar sinnti stundakennslu í samkeppnisrétti við lagadeild Háskóla Íslands 1995-2007.

Gunnar hefur sinnt ýmsum stjórnarstöfum og var meðal annars stjórnarmaður í GAMMA hf. 2017-2019, stjórnarformaður Ríkisútvarpsins ohf. 2016-2017, var stjórnarmaður í gerðardómi Viðskiptaráðs Íslands, forseti FEIF, alþjóðasamtaka Íslandshestafélaga frá 2014, stjórnarformaður Íslenska dansflokksins 2013-2016 og kjörinn í landskjörstjórn af Alþingi 2013-2017.

Liv Fiksdahl

Liv er fædd árið 1965. Hún var fyrst kjörin í stjórn Arion banka á aðalfundi 20. mars 2019. Hún er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Liv sinnir formennsku í starfskjaranefnd stjórnar og tækninefnd stjórnar. Hún situr einnig í endurskoðunarnefnd stjórnar.

Liv útskrifaðist með gráðu í fjármálum og stjórnun frá Trondheim Business School (í dag NTNU) árið 1986. Árið 2018 kláraði Liv Programs in Big Data-Strategic Decisions and Analysis, The Innovative Technology Leader and Design Thinking frá Stanford University og Advanced Management Program for Executives in Management, Innovation and Technology frá Massachusetts Institute of Technology (MIT).

Liv er aðstoðarframkvæmdastjóri innan fjármálaþjónustu hjá Capgemini Invent í Noregi og situr í stjórn hjá Posten Norge AS og Intrum AB. Liv gegndi áður ýmsum stjórnarstöðum hjá DNB og var hluti af framkvæmdastjórn bankans í 10 ár, m.a. sem aðstoðarframkvæmdastjóri upplýsingatæknisviðs/rekstrarsviðs (e. Group EVP, CIO/COO) og aðstoðarframkvæmdastjóri rekstrarsviðs (Group EVP, COO and Operations). Liv hefur einnig viðtæka reynslu frá DNB og hefur gegnt ýmsum öðrum stöðum innan bankans. Áður starfaði Liv m.a. sem viðskiptastjóri fyrirtækja hjá Danske Bank/Fokus Bank og Svenska Handelsbanken. Liv hefur setið í fjölmörgum stjórnnum, m.a. hjá Scandinavian Airlines SAS AB, BankAxept, Sparebankforeningen, Doorstep, Finans Norge og í bæjarstjórn sveitarfélagsins Þrándheim.

Steinunn Kristín Þórðardóttir

Steinunn er fædd árið 1972. Hún var fyrst kjörin í stjórn Arion banka á hluthafafundi 30. nóvember 2017. Steinunn er hluthafi í bankanum (hlutfjáreign hennar eru 12.000 hlutir) og er óháður stjórnarmaður. Steinunn sinnir formennsku í áhættunefnd stjórnar og situr í starfskjaranefnd stjórnar og tækninefnd stjórnar.

Steinunn er með meistaragráðu í alþjóðlegri stjórnun (MIM) frá Thunderbird, Arizona og BA gráðu í alþjóðaviðskiptum og stjórn málafræði frá University of South Carolina.

Steinunn er fjármálastjóri hjá Arundo Analytics AS í Osló, Noregi. Steinunn starfaði áður sem framkvæmdastjóri hjá Beringer Finance í Noregi frá 2015 til 2017 og sem tímabundinn framkvæmdastjóri hjá Beringer Finance á Íslandi auk þess að gegna stöðu forstöðumanns alþjóðadeildar fyrirtækisins á sviði matvæla og sjávarfangs árið 2017. Þá stofnaði Steinunn ráðgjafafyrirtækið Akton AS og Akton Capital AS í Noregi og sinnti hlutverkum framkvæmdastjóra í tengslum við fjárfestingar og ráðgjöf.. Hún starfaði áður hjá Íslandsbanka (síðar Glitni), sem framkvæmdastjóri starfsemi bankans á Bretlandi og fyrir það leiddi hún alþjóðalánveitingar sem forstöðumaður bankans.

Steinunn sat áður í ýmsum stjórnnum í Evrópu og var í stjórn Bankasýslu ríkisins árið 2011. Í dag er Steinunn stjórnarformaður Acton Capital AS og Akton AS og situr í stjórn Cloud Insurance AS. Hún situr jafnframt í stjórn Norsk-íslenska viðskiptaráðsins. Þá situr Steinunn í tilnefningarnefnd Símans.

Varamenn í stjórn:

Sigurbjörg Ásta Jónsdóttir, lögfræðingur, og Pröstur Ríkharðsson, hæstaréttarlögmaður.

Nánari upplýsingar um stjórnarmenn má finna á vefsíðu bankans.

Samskipti stjórnar og hlutahafa

Meginvettvangur upplýsingagjafar og tillagna sem stjórn Arion banka leggur fyrir hluthafa er á löglega boðuðum hluthafafundi en samskipti milli stjórnar og hluthafa á milli funda fara að öðru leyti eftir skilvirku og aðgengilegu fyrirkomulagi. Allar upplýsingar sem skilgreinast sem viðkvæmar markaðsupplýsingar eru birtar í kauphallartilkyningum sem MAR tilkyningar. Bankinn skipuleggur jafnframt ársfjórðungslega fundi fyrir markaðsaðila þar sem bankastjóri, fjármálastjóri og fulltrúar fjárfestatengsla kynna árshlutauppgjör bankans.

Bankastjóri Benedikt Gíslason

Benedikt er fæddur árið 1974. Hann tók við starfi bankastjóra Arion banka 1. júlí 2019.

Benedikt hóf störf hjá FBA (síðar Íslandsbanka) árið 1998, sinnti margvíslegum stjórnunarstörfum hjá Straumi-Burðarás, var framkvæmdastjóri markaðsviðskipta hjá FL Group og framkvæmdastjóri fjárfestingarbankasviðs MP banka. Benedikt starfaði um tíma sem ráðgjafi hjá Fjármála- og efnahagsráðuneytinu og var varaformaður starfshóps stjórnvalda um afnám fjármagnshafta á árunum 2013-2016. Hann sat í stjórn Kaupþings á árunum 2016-2018 og var ráðgjafi Kaupþings í málefnum Arion banka. Hann tók sæti í stjórn Arion banka í september 2018 og var í stjórn bankans þar til hann tók við starfi bankastjóra þann 1. júlí 2019.

Benedikt útskrifaðist með C.Sc. gráðu í vélaverkfræði frá Háskóla Íslands árið 1998.

Framkvæmdastjórn

Auk bankastjóra sitja eftirfarandi einstaklingar í framkvæmdastjórn Arion banka:

- Ásgeir H. Reyk fjörð Gylfason, aðstoðarbankastjóri og framkvæmdastjóri fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviðs
- Birna Hlín Káradóttir, yfirlögfræðingur
- Iðna Brá Benediktsdóttir, framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs
- Margrét Sveinsdóttir, framkvæmdastjóri markaða
- Ólafur Hrafn Höskuldsson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs
- Steinunn Hlíf Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri upplifunar viðskiptavina
- Styrmir Sigurjónsson, framkvæmdastjóri upplýsingatækisviðs
- Úlfar Freyr Stefánsson, framkvæmdastjóri áhættustýringarsviðs

Upplýsingar um brot á lögum og reglum og dómsmál

Arion banka hefur ekki verið synjað um skráningu, heimild, aðild eða leyfi til þess að stunda tiltekin viðskipti eða starfsemi. Bankinn hefur ekki sætt afturköllun, ógildingu eða uppsögn skráningar, heimildar, aðildar eða leyfis. Upplýsingar um helstu dómsmál tengd Arion banka er að finna í skýringum með ársreikningi samstæðu bankans.

Stjórn Arion banka uppfærir stjórnarháttayfirlýsingu bankans árlega.

Stjórnarháttar yfirlýsing Arion banka var yfirfarin og samþykkt af stjórn bankans á fundi hennar 9 febrúar 2022.

Arion banki
Borgartún 19, 105 Reykjavík
Kt.: 581008-0150